

Ases i Elefants

Anàlisi sobre la ideologia del Partit Demòcrata i Republicà nord-americans

Nom de l'alumne: **Alex Alvarez Garcia**

Tutora del treball: **Montserrat Pantaleón**

Data d'entrega: **8-1-2008**

Índex

1. Hipòtesi.....	3
2. Claus per comprendre la política i vida als EUA.....	5
2.1. El sistema polític federal nord-americà.....	5
2.1.1. President dels Estats Units.....	5
2.1.2. Poder legislatiu.....	7
2.1.3. Poder judicial.....	8
2.2. Els orígens dels Estats Units.....	9
2.2.1. Les bases del protestantisme; luteranisme i calvinisme.....	9
2.2.2. Protestantisme.....	10
2.2.3. Materialisme.....	12
2.2.4. John Locke; de camí al liberalisme passant per la Il·lustració.....	13
2.2.5. La Il·lustració.....	14
2.2.6. Utilitarisme.....	16
2.2.7. El liberalisme; la base ideològica d'un nou país.....	17
2.2.8. Les arrels dels Estats Units.....	19
2.3. Història del Partit Demòcrata – Republicà.....	21
2.3.1. Els primers partits.....	21
2.3.2. Han nascut dos nous partits.....	22
3. Anàlisi històrica dels EUA per temes.....	24
3.1. Política interior.....	24
3.1.1. L'època dels grans monopolis.....	24
3.1.2. Economia.....	26
3.1.3. Drets Civils.....	32
3.1.4. Sanitat.....	38
3.1.5. Sistema educatiu.....	40
3.1.6. Política mediambiental.....	44
3.1.7. Encobriments, escàndols i corrupció.....	46
3.1.8. Eleccions 2008; Clinton o Romney?.....	53
3.2. Política exterior.....	57
3.2.1. La intervenció a l'Amèrica Llatina durant la primera meitat del segle XX.....	57
3.2.2. La Guerra Freda.....	60

3.2.2.1.L'inici de la Guerra freda.....	60
3.2.2.2.Truman i Eisenhower; dos partits, un sol objectiu.....	62
3.2.2.3.La <i>Deténte</i> [Distensió] (1962-1979).....	64
3.2.2.4.La Guerra del Vietnam.....	67
3.2.2.5.Reagan i Bush: el final de la Guerra Freda.....	70
3.2.2.6.Les relacions post-URSS: compartir idees uneix.....	72
3.2.3. El conflicte araboisraelià.....	73
3.2.4. Altres símls polítics relacionats amb afers exteriors.....	75
4. Els ciutadans nord-americans opinen.....	82
5. Conclusions finals.....	124
6. Agraïments.....	126
7. Bibliografia.....	127
7.1. Llibres.....	127
7.2. Pàgines federals, d'organismes públics i polítiques dels Estats Units.....	127
7.3. Mitjans de comunicació.....	128
7.4. Altres pàgines.....	128

1. Hipòtesi

Els Estats Units d'Amèrica és una nació sorgida després de les colonitzacions dutes a terme pels anglesos a la zona nord de les Amèriques a partir del segle XVI. Després de la Declaració de Independència signada al 1776, un nou país havia nascut. No va ser però fins a principis del segle XX que es va acabar d'estendre per l'est i pel sud. Va ser aleshores quan va començar a experimentar una gran puixança, assegurant-se així l'hegemonia després de la II Guerra Mundial.

Aquest nou país, també conegut com la terra de les oportunitats, sempre ha estat vist com l'estat del capitalisme, de l'individualisme, allà on una persona pot passar de ser repartidor de diaris a un magnat de les finances. Però també hi ha una altra cara dels EUA: la gran diferència entre les classes socials, la poca inversió en polítiques socials, la inseguretat generada per la continuïtat dels conflictes bèl·lics amb altres països.

El patriotisme nord-americà està representat per dues grans icones; la bandera oficial i l'àliga imperial.

No obstant, aquest és només un petit esbós de quina és la imatge que es rep a Europa d'un país que sembla ser contradictori.

D'altra banda, en el país on va néixer la democràcia i on va haver la primera Constitució predomina un model polític bipartidista, amb el Partit Demòcrata i el GOP o Partit Republicà com a principals forces de poder, i finalment un conjunt de partits que tenen una representació insignificant o nula en els òrgans polítics. Els dos partits principals tenen un fort seguiment per part dels seus votants, i seria bo d'analitzar quina és la visió que té la població nord-americana d'ambdós partits i si aquests realment són tant diferents entre sí.

El Partit dels elefants o Republicà, apareix com un partit d'ideologia més conservadora que vetlla pels interessos de la classe social més acabalada. Una

Ases i Elefants

Anàlisi sobre la ideologia del Partit Demòcrata i Republicà nord-americans

organització amb forts vincles protestants, que sembla tenir com a objectiu garantir el model democràtic nord-americà i exportar-lo a altres països. Això però, dista que sigui per motius altruistes, si no que és pels interessos electorals i econòmics que pretenen assegurar la supervivència d'una gran potència.

El partit dels ases o, el que és el mateix, Partit Demòcrata, té una ideologia que advoca molt més per la política social que sorgeix dels ideals de la il·lustració i de l'economista John Maynard Keynes. És un partit que proposa un major intervencionisme estatal vers un capitalisme salvatge pel que aposten els republicans. En quan a política exterior, està també a favor de l'intervencionisme, que de vegades és comparable al republicà.

Així doncs, aquest treball es basarà en analitzar quina és la diferència ideològica dels dos partits, sobretot pel que fa a política exterior, amb l'objectiu principal de determinar que no s'allunyen tant un de l'altre. També es realitzarà una consulta oberta als ciutadans nord-americans amb l'objectiu de comprovar què pensen sobre la política del seu país i quin és el seu punt de vista sobre la qüestió exposada anteriorment.

2. Claus per comprendre la política i vida als EUA

2.1. El sistema polític federal nord-americà

2.1.1. President dels Estats Units

El sistema emprat a l'hora d'escollir el president dels Estats Units comença molts mesos abans de les eleccions presidencials. En primer lloc es presenten els diferents candidats de cada partit, d'on només un serà escollit candidat a la presidència mitjançant les eleccions primàries o caucus. En ambdós casos els votants escolliran delegats que

White House, Washington DC. *El President del país hi residirà durant el seu mandat. Des de l'any 2001 és la residència de George W. Bush.*

votaran per un candidat. La diferència és que en les primeres els votants podran anar a les urnes a seleccionar un candidat. D'altra banda, als caucus en canvi els votants es poden reunir en un recinte (un polisportiu o fins i tot la casa d'un veí) per escoltar i discutir sobre els candidats, que estaran representats per un nombre de delegats assignats segons el percentatge de vots de cada candidat. Això és en alguns caucus, mentre que en altres els oients hauran d'assistir a discursos per decidir el millor candidat. De tota manera els mecanismes per escollir-los varien entre partits i entre estats, de manera que és molt difícil determinar-los¹. També cal tenir en compte que en alguns estats només els afiliats o en alguns casos només els registrats poden votar a les primàries.

Després d'haver celebrat totes les primàries, cada partit es reuneix en una convenció nacional per transmetre els vots dels delegats a cada candidat escollint així els qui podrien ser futurs presidents. Segons cada estat, aquests delegats seran els mateixos que els de les primàries mentre que els representants d'altres estats seran uns supradelegats que representen els delegats de cada estat. Després d'això comença la campanya presidencial, que durarà fins el primer dimarts de novembre, dia de les eleccions.

¹<http://www.bellaonline.com/Channel/c11.asp>, *the difference between primaries and caucuses*.

Els candidats, a més, han de complir uns requisits mínims: ser major de 35 anys, haver nascut als Estats Units i haver viscut allà com a mínim els últims 14 anys de manera regular². La campanya electoral de cada possible futur president es finança amb les aportacions de particulars i amb les del propi candidat en quantitat il·limitada. Cal esmentar el cas viscut amb el president Nixon qui va intentar, l'any 1972, posar fi a l'autofinançament il·limitat en les campanyes electorals, però no ho va aconseguir perquè suposava un perill per la llibertat d'expressió³.

El president s'escull per sufragi universal indirecte, és a dir, que en el moment de les eleccions el que s'està votant no és el partit polític que representa ni el candidat, si no l'elector presidencial dels col·legis electorals que emetrà el seu vot 41 dies després al congrés estatal, tant el del president com el del vice-president segons els vots exercit per cada votant. En total es recompten 538 electors que representen els vots populars. Aquests corresponen a 100 Senadors (dos per cada estat), 435 Congressistes i 3 delegats que pertanyen al Washington D. C. degut a que aquest no té Senadors. El guanyador ha d'obtenir més del 50% dels electors, és a dir, 270. En el cas que cap candidat ho assoleixi, la Cambra de Representants l'haurà d'escollir immediatament.

Com ja s'ha dit anteriorment cada estat té dos senadors excepte Washington, i el nombre de congressistes és proporcional a la població. Així doncs el partit que guanyi en nombre de vots en un estat n'obtindrà la totalitat d'electors. Per exemple, si Nova York té 29 congressistes i 2 senadors i el Partit Demòcrata guanya en vots populars als republicans, obtindrà un total de 31 electors mentre que els republicans no se'n portaran cap. D'aquesta manera un president pot guanyar en electors i no en vots populars, com és el cas de les eleccions de l'any 2000, en les quals Bush va perdre per 500.000 vots davant del candidat demòcrata Al Gore. Bush però va obtenir 271 electors, un més del necessari per obtenir la majoria⁴.

Des de l'any 1953 la investidura es realitza el 20 de gener si no és que ha hagut un canvi previ en l'Administració. Aleshores el President nomena els càrrecs més importants. El Govern s'organitza per departaments o secretaries, però hi ha molts altres càrrecs com el de la vice-presidència (càrrec ja especificat abans de les eleccions) o les secretaries.

²<http://usgovinfo.about.com>, *Requirements to become President*.

³Patterson, James T., *El gigante inquieto, Estados Unidos de Nixon G. W. Bush*, Memoria Crítica, pàgs. 119-120.

⁴http://en.wikipedia.org/wiki/U.S.,_United_States_presidential_election,_2000.

2.1.2. Poder legislatiu

Congrés dels Estats Units, Washington DC. *La Cambra de Representants i el Senat es troben al mateix edifici.*

El primer que cal considerar és que els Estats Units funciona mitjançant un sistema bicameral, format pel *Senate* [Senat] i la *House of Representatives* [Cambra de Representants]. Aquests són els òrgans principals encarregats de la legislació el país.

El Senat està format per un total de 100 senadors (2 per estat), els quals ocupen el càrrec durant 6 anys. Aquests són escollits per sufragi universal i es divideixen al Senat en tres classes diferents:

- Senadors antics o *Seniors*. A aquests els hi queden 2 anys al càrrec.
- Senadors antics o *Seniors*. Els hi falten 4 anys pel venciment del càrrec.
- Senadors nous o *Juniors*. Són aquells que acaben d'accedir al seu càrrec i per tant els hi queden 6 anys.

Cada dos anys s'escull un terç dels senadors. Normalment als estats més petits s'escull successivament el mateix candidat per l'experiència i la relació amb els seus ciutadans. El vice-president del país és qui presideix el Senat, i no té dret a vot si no és que el resultat està dividit. La seva funció és legislativa, i sovint es veu distanciat dels partits polítics del país. Els requisits per ser Senador són: tenir més de 30 anys, haver viscut més de 9 anys als Estats Units i residir a l'estat on un es presenti a senador⁵.

La Cambra de Representants està formada per 435 congressistes que s'escullen per sufragi universal cada 2 anys. Des de l'any 1941 els congressistes s'adjudiquen als 50 estats proporcionalment segons el mètode Hill-Huntington, amb el qual actualment es calcula un senador per cada 650.000 habitants aproximadament. De tota manera els estats que tenen menys habitants han de disposar d'un congressista com a mínim.

⁵<http://usgovinfo.about.com>, *Requirements to be a Senator*

La funció d'aquesta cambra, també anomenada Cambra Baixa, és la de legislar, això sí amb una relació més directa amb el ciutadà. El Senat en canvi està associat molt més a l'òrgan executiu.

2.1.3. Poder judicial

El president també és l'encarregat de nomenar els membres de la Cort Suprema, que és la instància jurídica més elevada del país, sempre i quan tingui el reconeixement del Senat. La Cort Suprema està formada per un Jutge President i vuit Jutges Associats. El càrrec és vitalici, tot i que poden ser destituïts pel Congrés en un procés de

impeachment i també poder renunciar o retirar-se. Tanmateix, només s'ha donat una moció de censura en la història del Tribunal Suprem. L'any 1805 Samuel Chase va ser acusat pels seus enemics polítics. D'altra banda, han hagut alguns casos de dimissió abans que el procés d'*impeachment* s'hagués fet efectiu⁶.

El Tribunal Suprem té la facultat de revisar la legislatura judicial i de revocar lleis federals o estatals. Cada jutge té competències sobre un circuit (conjunt d'estats). Així doncs si es vol fer arribar algun cas a la Cort Suprema s'haurà de fer mitjançant el circuit corresponent. També s'han de prendre decisions conjuntament.

⁶<http://encarta.msn.com>, *Supreme Court of the United States*.

2.2. Els orígens de la ideologia dels Estats Units

El propòsit d'aquest apartat és fer una introducció sobre la ideologia que prepondera als Estats Units a nivell general més que a nivell particular i per una altra banda que, partint d'aquesta base, s'entengui millor la política del país. I és que de vegades es pot perdre la percepció de com és realment aquesta nació per l'etnocentrisme europeu. A continuació veureu algunes de les teories més rellevants que han influït als Estats Units.

2.2.1. Les bases del protestantisme; luteranisme i calvinisme

El luteranisme, en honor al monjo i professor Martí Luter, és un moviment que comença al segle XVI i que defensa que si un home té fe, aquest no està sotmès a cap llei ni ordre. D'aquesta manera ja no és necessari venerar imatges, ni fer mèrits per la salvació, a més cal desfer tota la jerarquia de l'església catòlica. Així doncs només es creu en Crist, que la salvació de les persones s'aconsegueix a través d'aquest i només s'accepta l'Antic

I el Nou Testament com a Escripures Sagrades. També afirma que s'hauria d'abolir l'estat eclesiàstic i els seus privilegis. Per últim demana al poder polític encarregar-se de mantenir la fe, desenvolupar l'ensenyament i afavorir la cultura⁷.

Juan Calvino, deixeble de Luter, va desenvolupar el que es coneix com a calvinisme. Aquest també defensa la llibertat cristiana i a Déu com un sobirà absolut. Tampoc està d'acord amb la jerarquia de l'església i creu que és el propi Déu qui escull la salvació dels seus individus. Els calvinistes han de portar un patró de vida sempre segons el seu creador, ja que aquest no només influeix en les accions morals si no en

⁷Touchard, Jean. *Historia de las ideas políticas*, editorial Tecnos, pàg. 215.

totes. Aquesta doctrina és rellevant pel que fa la visió de l'home com un ésser corrupte per naturalesa. Igual que amb el luteranisme, els sacraments es redueixen. Per últim dir que es desenvolupa una idea molt atractiva sobre el treball, vist com una bona acció per l'acumulació de riqueses. Potser és un dels motius principals pel qual aquesta ideologia tindrà tanta incidència sobre el protestantisme.

2.2.2. Protestantisme

Durant el segle XVI es va produir una separació de l'església cristiana arran de la reforma produïda a l'església cristiana occidental. Alguns anglesos van exportar aquesta ideologia als Estats Units a causa de l'adopció a Anglaterra de pràctiques massa catòliques. L'any 1622 els que serien coneguts com puritans, van arribar a la colònia de Plymouth a bord del *Mayflower*. Un dels seus principis és la Bíblia, la qual s'interpreta de formes molt diferents i dóna lloc a molts corrents com el presbiterianisme, luteranisme, metodisme... entre d'altres.

Una característica essencial per entendre aquest moviment és que les persones no se salven per les seves accions, si no per la seva gràcia i fe. Teòricament això hauria desencadenat un efecte de llibertinatge per part dels seus adeptes, però irònicament s'ha produït l'efecte contrari. També se suprimeixen molts sacraments, reduint-se només al baptisme i l'eucaristia.

Detall d'un bitllet de 20 dòlars. *El protestantisme prepondera als Estats Units. Des de l'any 1956, un dels lemes del país és el In God We Trust [En Déu confiem], imprès fins i tot en els bitllets..*

L'organització eclesiàstica és diferent segons la branca, ja que va des d'un sistema on els bisbes són els qui dirigeixen i a altres on només s'accepten els poders locals. Això ha desencadenat en molts casos en un sistema més laic, tot i que encara tenen un important paper les esglésies més clericals. A més, les societats protestants donen molta

importància a la cultura, ja que és necessari saber llegir i escriure per tal d'entendre la Bíblia, i si es té en compte la idea del treball dels calvinistes, encara ho és més.

Es calcula que en la actualitat la meitat de la població dels Estats Units és protestant⁸. Alguns dels vessants més importants d'aquesta religió als Estats Units són els següents.

- Metodisme; conserva moltes de les característiques del calvinisme. Tanmateix aquest dogma creu que la salvació s'aconsegueix mitjançant accions col·lectives, ja que l'amor a Déu s'expressa amb l'amor als altres. D'aquesta manera es valora l'ajuda als pobres i el treball caritatiu. L'actual president, el vice-president Dick Cheney i la candidata demòcrata Hillary Clinton són metodistes.
- L'Església Evangèlica; les seves arrels són luteranes i es caracteritza per donar especial èmfasi a la conversió, que només s'aconsegueix mitjançant la fe. També creu en el foment de la seva ideologia a través de missioners (fet que dona resposta a l'interès per exportar la religió a altres països) i en Déu com l'únic que pot salvar els pecadors.
- Cristianisme Liberal; aquest no considera el contingut de la Bíblia vertader, si no que exalta les creences de Déu en el moment d'escriure. Per tant aquestes escriptures són només una interpretació de la paraula de Déu. Aquestes doctrines tenen una forta influència protestant.
- Pentecostalisme; la població hispana protestant dels Estats Units pertany a aquesta església en la seva majoria. El pentecostalisme valora el coneixement de llengües i el fet que Déu atorgui dons a certs individus com el de sanar. La importància d'aquesta església és encara minsa als Estats Units ja que només és característic de població nouvinguda.
- Fonamentalisme; s'ha revifat en els últims anys pel seu caràcter conservador que, en bona mesura, intenta fer front als nous fenòmens socials més divergents i tant poc tradicionals dels Estats Units. Aquests estan en contra de qüestions com l'avortament, el divorci, l'homosexualitat i les teories evolucionistes, a més de no permetre la unió amb membres que no creguin en les Sagrades Escripures. Tot això es deu a l'aferrissada creença de tot el que diu la Bíblia. Es creu

⁸ http://en.wikipedia.org/wiki/United_States

que tot el que es fa a diari s'ha de fer segons la Bíblia i que s'han d'exportar els seus valors a altres societats.

De tots aquests corrents en surten noves branques amb petites diferències entre elles. També hi ha altres moviments del segle XX com la paleoortodòxia, l'ecumenisme protestant o els neoevangèlics, però que no han tingut molta transcendència a la societat nord-americana. Val a dir que molts principis del protestantisme han donat la base per la creació de sectes, un problema molt important al país.

2.2.3. Materialisme

Al segle XVII va néixer un nou corrent filosòfic a mans de l'holandès Spinoza. Holanda era, en aquells moments, un país molt avançat on s'estava donant una expansió del comerç i la navegació, un increment de la producció i una important investigació científica, tot això gràcies a una potent burgesia, mentre que la resta d'Europa encara estava ancorada en els règims feudals.

Spinoza considera que la missió de la filosofia és aconseguir dominar la natura i perfeccionar la índole humana. Afirmar també que la natura és l'única cosa que existeix, i que aquesta és inengendrada, infinita i independent de totes les coses que hi ha al món. Per tant, aquesta teoria defensa l'antropocentrisme i subordina la religió, la qual, segons Spinoza, només ha d'instruir les persones en el seu comportament moral. Per últim afirma que els estats han de fer prevaler la pau sense el recurs del temor.

A la Gran Bretanya, que pel segle XVII també estava transformant-se en un estat liberal, es va desenvolupar aquesta idea a mans de filòsofs com Thomas Hobbes. Aquest afirma que la societat i els poders públics sorgeixen de la natura i d'un pacte establert. A la *Doctrina de l'Estat i el Dret* afirma que a partir de les lleis de la natura i de la *guerra de tots contra tots* l'Estat és com una màquina violenta, i que ha d'haver un principi de Dret que el controli.

D'aquest materialisme es van desenvolupar els principis de la Il·lustració, amb John Locke com un dels artífexs d'aquest nou corrent.

2.2.4. John Locke; de camí al liberalisme passant per la Il·lustració

John Locke va ser un filòsof anglès del segle XVII. Aquest va treballar sobre varis camps, però només cal centrar-se en les seves idees polítiques. Va presentar el que s'anomenaria individualisme liberal, que representa les conviccions de la creixent burgesia anglesa.

Segons Locke, per aconseguir la felicitat l'home ha d'aconseguir la llibertat mitjançant la seva raó. D'altra banda, l'estat ha de garantir la pau, l'harmonia i la seguretat. Afirmar que els individus neixen lliures, viuen a la natura, fan allò que desitgen per poder viure, sempre i quan es respectin uns principis naturals bàsics com el de no matar. Poc a poc les persones es van organitzant per poder viure millor, i alhora canvien els seus objectius; ja no només és la supervivència, si no que al dissenyar un model més complex els interessos són també més complexos.

Aquest filòsof dedueix que la propietat privada ja existia a la natura. Amb això es pot defensar la burgesia i els seus interessos, ja que la propietat privada és ara un principi natural, i aquells que volen obtenir moltes riqueses no poden estar acusats, perquè a més, produeixen un bé comú pels individus. Molts economistes com Bernard Mandeville i Adam Smith, el pare del liberalisme econòmic, utilitzaran aquesta afirmació per corroborar la seva teoria.

Aquest autor també parla del poder polític i considera que ha d'haver un dret que dicti lleis i que protegeixi

Portada de la pel·lícula *Amèrica, Freedom to Fascism* [Amèrica, de la Llibertat al Feixisme]. En els últims anys, han sortit veus molt crítiques que reclamen més llibertats pels ciutadans nord-americans.

la propietat de les persones, una policia perquè detinguin aquells qui no les acaten i jutges per sentenciar els delinqüents. Els seus governants han d'encarregar-se que això funcioni i que no es creïn noves lleis que posin en perill la llibertat de les persones. Els

governants són escollits per les majories, fruit d'un pacte entre els individus de la societat, i tindrà validesa fins que deixi d'aportar un bé comú⁹.

2.2.5. La Il·lustració

Temis, actualment considerada la deessa de la justícia. A molt palaus de justícia nord-americans es pot veure l'escultura d'aquesta deessa, amb la balança que representa la igualtat davant la justícia, el ulls embenats que representen la imparcialitat i l'espasa i el lleó.

El segle XVIII va ser una època caracteritzada pel creixement demogràfic causat per una millora de les tècniques productives en agricultura i certs períodes de pau entre països. Els avenços científics i l'aparició de la burgesia, ja com una classe social consolidada, van donar el moviment que es coneixeria com la Il·lustració, sorgit inicialment a França i estès posteriorment a altres països. Cal tenir en compte que durant el segle XX havien esdevingut molts pensadors que confiaven en la raó de l'home, aspecte clau per aquest moviment.

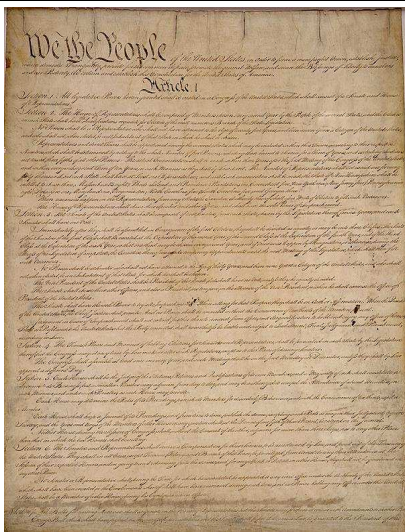
La il·lustració té les següents característiques bàsiques. Primera; l'ésser humà és el centre, deixant de banda definitivament el teocentrisme, racional i capaç d'actuar per si mateix. Cal esmentar també el lleuger distanciament de l'església al pronunciar l'estat laic. Segona: que tot es pot explicar mitjançant la raó. Això tindrà repercussions estètiques, ja que es valorarà allò que tingui harmonia, sigui simètric i no sigui extravagant (neoclassicisme). Tercera: només s'ha de fer allò que sigui útil, afirmació que desencadenarà l'utilitarisme de Bentham. Quarta: es defensa l'universalisme, el coneixement de tot tipus de cultures. Existeixen també altres trets, especialment pel que fa l'estètica com l'idealisme o el rebuig a la imaginació¹⁰.

⁹ Touchard, Jean, *Historia de la ideas políticas*, editorial Tecnos, pàgs. 294-296.

¹⁰ <http://thales.cica.es/rd/Recursos/rd99/ed99-0314-01/ilustra.htm>

Entre els grans pensadors de la il·lustració destriar sobretot grans personatges de la França del segle XVIII com Didérot i Alembert, autors de la primera enciclopèdia o Montesquieu. Aquest últim va desenvolupar la separació de poders, que és encara vigent a les societats actuals. El filòsof parteix d'unes lleis pròpies de cada individu i d'unes altres fruit d'un pacte entre aquests. Tot i així les persones violen les lleis, les que ha fet ell mateix i les que ha fet Déu, perquè és dèbil davant de tot tipus de passions. També considera unes lleis naturals com la pau, la satisfacció d'unes necessitats bàsiques i la necessitat de viure en societat.

Posteriorment Montesquieu divideix l'Estat en tres classes de poders. El primer és el poder legislatiu, que dicta i aboleix lleis. L'executiu n'és un altre, part d'aquells qui governen i, per últim el judicial, encarregat de jutjar aquells qui no compleixen la llei. Aquests poders han de ser independents, i en especial l'últim, perquè les persones puguin viure en llibertat. Montesquieu a més creu que el poder judicial ha de ser escollit pel poble i durant un període de temps perquè el poder de jutjar no resideixi sempre en una classe. La llibertat és tot allò que poden fer els homes dintre d'un sistema de lleis. A més considera que la llibertat només s'assoleix a les repúbliques.

Constitució dels Estats Units. *El Contracte Social de Rousseau va influir a Amèrica del Nord de tal manera que es va convertir en el primer país amb una constitució moderna.*

Un altre autor destacat de la Il·lustració és Jean Jacques Rousseau. Aquest parla de l'estat natural dels individus, que és el de la bondat. Però aquest estat probablement no ha existit mai, i l'home viu en una comunitat on està regida per l'avarícia i la corrupció. El fet de viure en comunitat és una degeneració de l'ésser humà. Per això proposa el seu Contracte Social, un pacte entre l'individu i la comunitat per aconseguir així una voluntat general indivisible (Rousseau estava en contra de la separació de poders

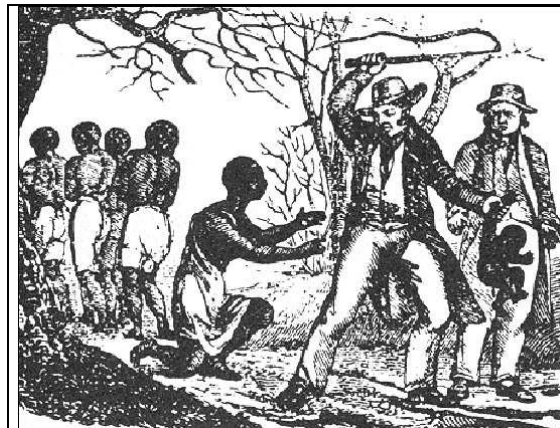
de Montesquieu). D'aquesta manera s'aconsegueix la igualtat de les persones i la seva llibertat. Dels il·lustrats critica la manera d'educar els infants, ja que aquests se'ls ha d'ensenyar segons la natura humana i no segons la racionalitat, com ells proposaven.

Una de les grans ments de la Il·lustració va ser Voltaire. Aquest es possessionava a favor del liberalisme, creia, a l'igual que Locke, que el pacte social no suprimia els drets naturals dels individus, defensava algunes de les tesis de l'utilitarisme i creia en una justícia universal que tots els individus podien concebre (antropocentrisme).

2.2.6. Utilitarisme

L'utilitarisme és una teoria basada en la moral desenvolupada al segle XVIII pel britànic Jeremy Bentham i per John Stuart Mill, tot i que els seus principis es remunten a la Grècia clàssica. Aquesta doctrina parteix de la felicitat i el plaer de l'home. Segons Bentham, les accions més morals són les que minimitzen el dolor i maximitzen el plaer. Mill va més enllà afegint que aquestes accions han d'aportar el major bé al major nombre d'individus possible. Amb aquest afirmació es creia que hi hauria una reforma social, legal i moral.

Un dels problemes atribuïts a aquesta doctrina és que Déu perd importància, ja que les accions morals es fan segons la raó humana i no segons els dogmes de la religió. Un altre és que segons aquesta teoria, tot es pot reduir a que el fi justifica els mitjans, afirmació completament falsa. A més, com que l'utilitarisme es calcula en base a les conseqüències, cap la possibilitat de cometre errors en la seva deducció. Però

Esclavatge als Estats Units. *Durant molts anys l'esclavisme va preponderar als estats del sud, normalment destinats a activitats relacionades amb l'agricultura com els parcers.*

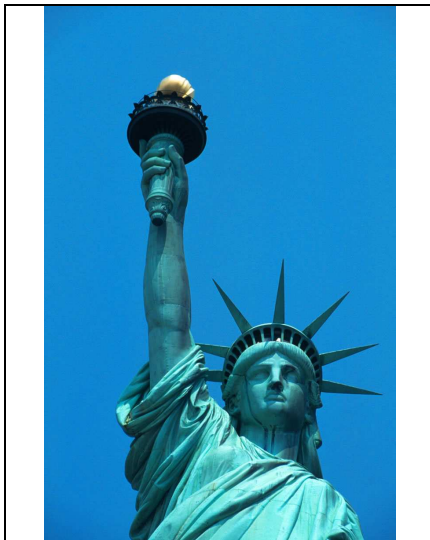
tot i així aquesta teoria va ser molt popular. De fet moltes persones utilitzen una mena d'utilitarisme a diari, ja que a l'hora de prendre decisions, tot i no ser de caràcter moral, s'analitzen les conseqüències (no robaré perquè estaré infringint la llei).

La importància d'aquesta doctrina als Estats Units s'explica amb alguns exemples pràctics. Durant el segle XVIII l'esclavatge es podia justificar perquè beneficiava la majoria dels nord-americans. En el camp legal, no hi ha cap sistema

objectiu per jutjar segons quines accions, ja que aquestes hauran estat realitzades de manera mecànica amb unes intencions prèvies.

És per això que l'utilitarisme es va modificar a utilitarisme de normes, el qual es basa en els mateixos principis que l'anterior sempre i quan es respectin unes normes ètiques bàsiques. També es va donar l'utilitarisme de preferències, que té en compte les conseqüències segons un sistema de valors bàsic de preferències. Aquesta ideologia justificaria anys més endavant el liberalisme econòmic d'Adam Smith, però actualment es considera una teoria amb molts errors pràctics i, per tant, refusada.

2.2.7. El liberalisme; la base ideològica d'un nou país

Estàtua de la Llibertat. *Els francesos van fer aquest regal per commemorar el centenari dels Estats Units i agrair l'ajuda prestada durant la guerra francoprussiana. Actualment representa la llibertat i la independència del país.*

Tots els moviments explicats fins aleshores són la base del que es coneix com liberalisme. Especialment des dels inicis de la revolució industrial el liberalisme és ja un moviment poderós, representat en bona mesura per la burgesia. Ara bé, cal distingir entre diferents liberalismes, especialment entre l'econòmic i el polític.

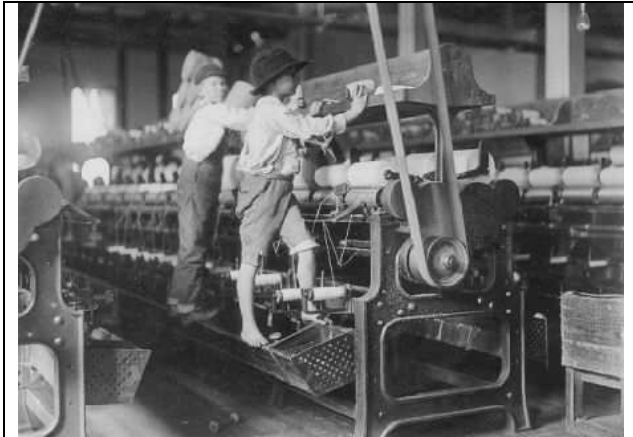
Les bases del liberalisme polític sorgeixen en una reclama de les llibertats dels individus. L'Antic Règim coaccionava les persones, les quals estaven sotmeses a una sola ideologia. El fi del poder polític és garantir la llibertat de les persones, i per aconseguir això és el poble qui ha de tenir el poder i una constitució que garanteixi una divisió de poders. Tots aquests principis ja es troben a la revolució de 1688 d'Anglaterra i a la Revolució

Francesa d'un segle més tard¹¹. El que interessa però és la Independència dels Estats Units d'Amèrica de l'any 1776, la creació del primer estat liberal. En els tres primers articles es recull la separació de poders i en el quart les limitacions de l'estat, de manera que determinen les seves competències però també les seves limitacions per garantir la

¹¹Friedrich A. Hayek, *Camino a la servidumbre*, Alianza editorial, 2003, pàg. 43

llibertat¹². El mitjà més adequat perquè les persones puguin tenir representació al govern és mitjançant els partits polítics, agrupacions amb una ideologia comú tot i que amb petites divergències. Aquests són escollits cada cert període de temps i per tant s'han de preocupar d'aconterar la població. La Constitució també recull la manera d'organització, tot i que actualment ha variat (per exemple, l'ampliació d'estats).

El concepte de tolerància és clau en el liberalisme, fins i tot en la religió. Així doncs es defensa l'esta laic. Ara bé, als Estats Units la religió ha tingut sempre una influència significativa des del govern. Un dels lemes nacionals és el *In God we trust* [En Déu confiem], adoptat l'any 1956 durant el mandat del president Eisenhower. Un altre exemple és el cas de George Bush,

Lewis Hine. Nens treballant a un molí de Macon, Georgia, 1909. *Durant molts anys el treball infantil no va estar regulat als Estats Units. Aquest va ser un dels grans errors del capitalisme salvatge.*

qui ha utilitzat Déu per justificar algunes de les accions dutes a terme des de l'executiu.

El liberalisme econòmic és l'arrel del sistema econòmic que regna a quasi tot el món i en especial, als Estats Units. Bernard Mandeville, David Hume o els fisiòcrates francesos són les bases d'aquest pensament, desenvolupat posteriorment per l'escocès Adam Smith. També cal esmentar la influència del protestantisme, el qual valora l'esforç dels individus i no condemna aquells qui són ambiciosos, sempre i quan no ho siguin en excés.

Adam Smith, el pare del liberalisme econòmic, afirmava que l'estat no havia d'intervenir en l'economia, ja que aquest produïa un major benefici sense cap mena de regulació. Aquestes concepcions van associades al *laissez faire*, terme francès que significa deixar fer, permetre que l'economia es controli a si mateixa, i a la famosa mà invisible, una altra metàfora per justificar la llibertat econòmica. Smith també creia que si les indústries tenien molts beneficis totes les classes socials se'n beneficiarien. Per exemple, si s'encareix un producte, els salaris també ho hauran hagut de fer per garantir que aquests productes es venguin, de tal manera que els proveïdors es beneficiaran. A la

¹²<http://es.wikipedia.org>, *Constitución de Estados Unidos*

pràctica però es va demostrar que l'avarícia dels empresaris per obtenir més i més beneficis va acabar amb abismes entre el nivell de renda de les classe socials. Però precisament és a partir de les diferències econòmiques que es garanteix la riquesa del país, ja que d'aquesta manera, es consumeix absolutament tot¹³. Per Smith, el que determinava la riquesa de les nacions era la productivitat del treball en una societat industrial. Així doncs s'allunyava dels mercantilistes i dels seus mentors, els fisiòcrates.

2.2.8. Les arrels dels Estats Units

Casa a l'estat de Connecticut. El patriotisme és, potser, una de les grans diferències que hi ha entre Amèrica i Europa.

La conclusió que es pot extreure de totes les teories explicades anteriorment és la base de la ideologia del país probablement més important del món. La seva Constitució mostra la influència de les noves tendències europees, i amb el pas dels anys s'ha anat distanciant del vell continent, si més no per l'aparició de filosofies pròpies. Un exemple clar és l'intervencionisme que es duu a terme als

Estats Units comparat amb les societats del benestar. La proximitat que té amb les idees socialistes i el temor a que l'estat limiti la llibertat de les persones impedeix aquesta intromissió estatal. Tanmateix, com es podrà veure a continuació, han hagut períodes en que el govern ha hagut d'intervenir més. A més, val a dir que en l'actualitat els Estats Units compta amb un sistema de cobertura mèdica, tot i que no és universal, una seguretat social, un sistema de pensions públic o una xarxa d'escoles públiques (criticades des d'Europa per la seva precarietat). Al ser la primera potència mundial, el país ha donat molta importància a la seguretat exterior i interior, especialment des de la segona meitat del segle XX. Amb un 50% del pressupost invertit en defensa¹⁴ es mostra la diferència que hi ha amb Europa. La intervenció internacional, via militar o diplomàtica, no té solament objectius polítics, si no que també és una mostra, en menor

¹³Colander, Landreth. *Historia del pensamiento económico*, editorial Mc Graw Hill, any 2006, pàg. 81

¹⁴<http://www.whitehouse.gov/omb/budget>

grau, de l'esperit humanitari del país i del seu etnocentrisme, ja que sempre es defensa l'exportació dels valors de la democràcia.

Durant les següent pàgines es podrà comprovar com els dos partits majoritaris, el Partit Demòcrata i el Partit Republicà, aquest últim també conegut amb les sigles GOP de *Grand Old Party* [similar a Gran Partit Antic], respecten les bases del capitalisme, avui dia molt més suavitzat degut a les situacions que es van viure anys enrere després de no haver intervingut durant anys, i com influeix també en la religió i en la vida política.

2.3. Història del Partit Demòcrata-Republicà

2.3.1. Els primers partits

Les arrels històriques d'aquest partit es remunten a finals del segle XVIII, quan es va formar el *Democratic-Republican Party* [Partit Demòcrata Republicà], per tal d'oposar-se als federalistes. Els seus fundadors van ser Thomas Jefferson i James Madison. Aquests es possessionaven en contra del Tractat Jay per millorar així les relacions entre els Estats Units i França, i conservar la neutralitat amb la resta d'Europa. En política interior estaven a favor de donar drets estatals i d'afavorir els anomenats grangers yeoman per sobre d'altres col·lectius (industrials, banquers o comercials).

La Doctrina Monroe. *Amèrica és pels americans. És comprensible aquesta postura ja que els Estats Units feia molt poc que s'havia independitzat.*

Els presidents d'aquest partit van ser els propis fundadors, James Monroe (famós per la seva Doctrina Monroe) i John Quincy Adams. El partit comptava amb unes estratègies electorals que aviat es convertirien en les més usuals per tots els partits; un gran ressò mediàtic. En un principi la publicitat es feia mitjançant diaris, amb eslògans, gràcies a un grup de publicistes que hi havia darrere del partit. Aviat els republicans demòcrates, més coneguts com republicans, van aconseguir tal popularitat que a les eleccions de 1800 ja eren un candi-

dat prou sòlid per competir contra els federalistes. Després del triomf de Jefferson i posteriorment de Madison, els federalistes estaven condemnats a desaparèixer.

Tot i així els republicans tenien un punt flac, els *caucuses*. Moltes vegades, l'elecció de candidats a les primàries estava molt condicionat pels partits locals. Cal afegir també que després de la desaparició de l'oposició tant important que representaven els federalistes, el partit es va dividir ideològicament amb el pas del temps. De fet, l'any 1820 James Monroe va ser escollit president sense que hi hagués cap altre rival del seu nivell.

L'any 1824 John Quincy Adams es va fer amb la presidència, després d'haver competit contra un altre demòcrata-republicà, James Monroe. Aquest seria l'últim president d'aquest partit. Les diferències ideològiques eren ja massa evidents. Els favorables a Adams pretenien enfortir el progrés tecnològic, el sector financer, el desenvolupament industrial i realitzar una forta inversió en infraestructures. Tot això anava en contra de les concepcions dels anomenats *Old Republicans* (Vells Republicans), els quals havien format el partit anys enrere i es preocupaven molt més dels interessos dels agricultors.

2.3.2. Han nascut dos nous partits

Els primers presidents demòcrates van ser Andrew Jackson i Martin Van Buren (1829-1841). Fins l'any 1832 però, van anomenar-se Partit Republicà. Va ser a la Convenció Nacional Demòcrata d'aquell mateix any que va néixer el Partit Demòcrata. Aquest nou partit era recolzat per molts homes de negocis, banquers, grangers, obrers i irlandesos catòlics. Es possessionaven en contra de

Atemptat a Andrew Jackson, l'any 1835. Aquest va ser el primer president atemptat des de la creació dels Estats Units, però no moriria fins deu anys més tard.

de les classes elitistes, del Banc dels Estats Units i de la modernització del país mitjançant la construcció de noves indústries. Pretenien aconseguir una societat agrícola basada en l'expansionisme horitzontal.

No seria fins els anys 50 que es formaria el Partit Republicà que es coneix avui dia, així que el rival principal dels demòcrates fins la seva fundació va ser el Partit Whig. Aquest últim estava format per membres dels Nacionals Republicans (partit que va existir durant el 1825 fins el 1833), molt d'ells membres de l'antic Partit Federalista, i per diferents personalitats del sud que estaven a favor dels drets dels estats. El Whig veia com el president Jackson impedia la modernització econòmica i social del país, i proposaven un intervencionisme econòmic en matèria d'educació, infraestructures, una

millora de les comunicacions, desenvolupament industrial i més institucions de caire cultural.

L'any 1854 va fundar-se el Partit Republicà o *Grand Old Party* (GOP). El que va motivar la creació d'aquest nou partit va ser l'oposició a l'esclavitud. Els estats del sud es beneficiaven d'una mà d'obra barata per treballar les terres, però els republicans, més partidaris a la industrialització del país, no veien amb bons ulls la baixa productivitat d'aquella àrea. Alguns dels seus objectius eren expandir l'educació arreu del país, la banca, la indústria i el ferrocarril. Tot això anava emmarcat per un conjunt de valors morals i per la llibertat de les persones. Els ianquis del nord-est i els rics del

Assassinat d'Abraham Lincoln. *Aquest no va tenir tanta sort com Jackson i va morir poc després d'haver rebut el tret.*

centre van ser els majors partidaris d'aquesta nova formació. Un dels seus màxims representants va ser Abraham Lincoln, qui va presidir el país des de 1861 fins a 1865, quan va ser assassinat al Teatre Ford.

Des d'aleshores el Partit Republicà i el Partit Demòcrata han estat les dues grans formacions polítiques del país, i tot i els intents de

crear nous partits al llarg del segle XX, en cap cas se'ls ha aconseguit desmarcar de la presidència. Cal destacar la figura d'alguns dels seus representants del segle XX, com Theodore Roosevelt (1901-1909) i Ronald Reagan (1981-1989) del GOP, mentre que per part dels demòcrates la figura de Franklin Delano Roosevelt (1933-1945) i John Fitzgerald Kennedy (1961-1963) són les més remarcables.

3. Anàlisi històric dels EUA per temes

3.1. Política interior

Aquest primer gran bloc està dividit en petits apartats segons cada política. Els afers interiors són molt més importants que la política exterior als Estats Units. El que passa és que a Europa es dona aquesta visió errònia del país. Amb un recorregut històric pel segle XX s'exposaran els temes més importants president per president.

3.1.1. L'època dels grans monopolis

El poder de les grans corporacions va ser una escena típica en el paisatge dels Estats Units de principis del segle XX. La ràpida industrialització havia provocat que el poder quedés concentrat en poques empreses, i que aquestes poguessin prendre decisions que podien afectar directament el consumidor.

La Elkins Act [Llei Elkins] de 1906. Amb aquesta nova llei es va intentar posar fi a l'especulació de preus de les companyies de ferrocarril, mentre que Roosevelt va haver de convèncer el seu partit. Finalment però la llei va resultar un fracàs.

El Partit Republicà de principis del segle XX semblava que estava arrelat al liberalisme. Tot i així, durant el període que comprèn el 1897 i el 1913 les administracions de tres governs republicans van dur a terme lleis per controlar el poder d'aquestes empreses. Per exemple, amb Theodore Roosevelt (1901-1909) es van prohibir algunes firmes i es va donar més competències a la *Interstate Commerce Commission* (ICC) [Comissió Interestatal de Comerç] en el control d'algunes empreses, especialment les del sector ferroviari.

Més restrictiu va ser Taft, qui només en quatre anys de mandat va prohibir 99 empreses. Fins i tot el propi partit es va veure obligat a moderar la seva acció política ja

que la majoria dels grans empresaris del país eren republicans i invertien importants sumes de diners.

En aquest àmbit els demòcrates també van perseguir una regulació empresarial. Durant els vuit anys que Woodrow Wilson va posar en funcionament la *Clayton Antitrust Act* [Llei Antitrust Clayton], que prohibia la discriminació de preus per reduir la competència, limitava els acords entre empreses d'un mateix sector i prohibia que una persona fos directora de dos empreses del mateix sector¹⁵. Si s'analitza la situació, de tot el que s'ha explicat fins ara no hi ha gaires diferències entre partits. És un exemple de l'interès d'ambdues formacions en la lluita d'una causa comuna.

És potser durant els governs republicans dels anys 20 que es van afavorir les grans corporacions nord-americanes. El president més representatiu pel que fa a la defensa de l'empresa va ser Warren Harding qui, per mitjà de la promoció d'empreses, les rebaixes fiscals i l'augment dels aranzels va enfortir els monopolis. Calvin Coolidge recolzaria les polítiques del seu antecessor, i duria el país a una economia inflada i surrealista.

El poder de les empreses va anar diluint-se poc a poc amb el pas del temps. Durant el període de la Gran Depressió dels anys 30 el

Lewis Hine, treballador al Empire State.

Els monopolis van associats a la prosperitat. La construcció de grans edificis era símbol de la concentració empresarial i del monopoli de moltes empreses.

president Franklin Delano Roosevelt es va veure obligat a controlar algunes d'elles, especialment a partir del seu segon mandat, quan temia que les grans corporacions s'aprofitessin de la situació¹⁶. Hi ha una anècdota sobre aquest fet ja que a Roosevelt se li criticava que mentre recolzava la creació de nous càrtels a un lloc pretenia acabar amb ells a un altre.

A partir dels anys 50 amb l'augment del nombre d'empreses i amb una intensificació de la globalització és l'empresa la que depèn del consumidor i no a l'inrevés. És per això que els abusos empresarials van decaure a partir d'aquests anys. Les noves polítiques adoptades per combatre aquestes pràctiques anaven dirigides a la

¹⁵ <http://www.usdoj.gov>, *Clayton Antitrust Act*.

¹⁶ http://www.samizdata.net/blog/archives/2006/12/president_frank.html.

protecció del consumidor i no a la limitació de les empreses. Tot i així ha hagut molts casos en els que empreses han estat acusades per pràctiques monopolístiques. El cas més evident és el de Microsoft, empresa que porta anys amb denúncies als Estats Units i a Europa.

3.1.2. Economia

Fer comparacions entre les polítiques econòmiques aplicades per les diferents administracions és bastant complicat, si més no perquè s'ha d'analitzar el context històric. Cal tenir en compte també que cada programa econòmic és un món amb un rerefons ideològic. És aquí on es pretenen determinar les similituds.

Segons la situació econòmica del moment es poden prendre diferents mesures econòmiques, algunes de més liberals i altres de més intervencionistes. Es podria considerar que els republicans destaquen per polítiques menys intervencionistes, tot i que al llarg del segle XX s'han moderat considerablement. D'altra banda el Partit Demòcrata ha estat durant dècades el gran intervencionista, aplicant políti-

ques similars a les de l'estat del benestar. Sembla ser però que en els últims anys s'han dut a terme iniciatives més conservadores, assimilant-se així a la dels republicans. A continuació hi ha un breu anàlisi dels programes econòmics aplicats al llarg del segle XX.

Els tres mandats republicans que van iniciar el segle XX van conduir el país a la bonança econòmica. En primer lloc el president republicà William McKinley va pujar els impostos degut a la bona marxa de l'economia, incrementant en quasi un 50% els ingressos de l'estat. Cal tenir en compte que aquest superàvit es va destinar a programes d'incentiu d'empreses, contribuint així a un major desenvolupament. Les mesures progressistes van intensificar-se amb Theodore Roosevelt i posteriorment amb William Howard Taft al capdavant. Aquests dos van continuar amb la regulació de les grans

corporacions que Mckinley havia iniciat. Cal destacar la creació de la 16a esmena a la Constitució quan Taft era president, amb la qual es crearia un nou impost per empreses de l'1% a aquelles que tinguessin un benefici superior a 5.000 dòlars.

La política no canvià gaire amb la primera administració demòcrata del segle XX, liderada per Woodrow Wilson (1913-1921). Amb aquest president va haver una rebaixa d'impostos significativa, atribuint-ho a un millor desenvolupament de les petites empreses i aprovant impostos progressius que millorarien la situació de la població obrera del moment. Es va continuar amb el legat dels republicans pel que fa el control de monopolis.

Els elefants van tornar al poder a partir de 1921. Aquesta dècada, coneguda com *The Roaring Twenties* [traduït com els feliços anys vint], es va caracteritzar per ser una de les etapes amb menys intervenció estatal. Amb el president Coolidge el retall d'impostos a les classes acabalades va ser espectacular. Molts historiadors consideren aquesta mesura, juntament amb la facilitat per obtenir accions al mercat borsari, les responsables de l'especulació viscuda a finals d'aquesta dècada. De fet s'havia arribat a dir que si el govern desapareixia, no hauria produït cap efecte a curt termini.

Herbert Hoover va governar des de març de 1929 fins a març de 1933, mandat marcat per l'esfondrament de l'economia del país. Hoover va confiar en l'empresa privada a l'hora de prendre mesures, unes mesures intervencionistes. Va idear programes d'ocupació pública (que mai van arribar a fer-se efectius), va facilitar l'accés a crèdits de la Reserva Federal, va crear una institució de concessió de crèdits a diferents sectors empresarials, es va

Crac borsari de 1929. *Milers d'inversors van dirigir-se a la borsa en un intent de recuperar tot el que havien invertit. Malauradament el mal ja estava fet i no hi havia res que pogués frenar la crisi que es preveia.*

iniciar un programa de construcció d'infraestructures amb un pressupost de 2.300 milions de dòlars i es va fer una reforma laboral que va beneficiar els treballadors. Aquestes mesures, entre d'altres, no van ser efectives. L'economia del país continuava enfonsant-se. Com a últim recurs i en un intent de reduir la despesa federal, va decidir

augmentar els impostos a tots els sectors de la població, que finalment no van ser tan significatius per petició d'un Congrés Demòcrata.

Un intervencionisme encara més marcat va ser el del demòcrata Franklin Delano Roosevelt, qui va guanyar les eleccions amb la promesa de grans reformes que pretenien recuperar el prestigi econòmic del país. La via per aconseguir-ho va ser el *New Deal* [Nou Tracte], un conjunt de reformes econòmiques i socials de caire intervencionista. El president però mai va acabar de creure en un intervencionisme tan excessiu aplicat amb aquest programa. Van ser els seus consellers i l'economista britànic John Maynard Keynes (en bona mesura ideador dels estats de benestar europeus) qui el van acabar de convèncer.

El *New Deal* es caracteritzava per tenir un major control al sector bancari i finances, nous crèdits públics a empreses (amb pressupostos més elevats als de l'anterior president), un sistema de seguretat social (ajudes a la tercera edat, a discapacitats i més garanties socials), diferents programes d'ocupació relacionats amb la construcció d'infraestructures, la recuperació de boscos i platges i les representacions artístiques, subsidis d'atur com a incentiu al consum, facilitats per reduir la sobreproducció agrícola, l'abastament d'electricitat arreu del país, regulació industrial (preus, producció, majors impostos) i més drets pels treballadors. Com es pot veure algunes de les mesures esmentades són una continuació de les que va aplicar Hoover. De fet tot i la mala relació entre els dos presidents, en alguna ocasió Roosevelt va demanar a aquest que entrés a formar part del seu gabinet.

Margaret Bourke-White, realitzada a Kentucky l'any 1937. Milions de persones no tenien ni tan sols què menjar en la primera potència mundial. La ironia d'aquesta imatge fa reflexionar sobre el *American Way of Life*.

Però en mig de tot això estava la població nord-americana. Milions de persones van quedar arruïnades, entre elles grans fortunes, les onades de tancament de bancs van fer perdre la confiança dels inversors, milers d'empreses van tancar, va haver un augment de l'atur i de la precarietat laboral considerable, van haver grans moviments migratoris en un intent de trobar feina. Tot això queda molt ben reflectit al llibre *The grapes of wrath* [El raïm de l'ira] de John Steinbeck, i a les fo-

tografies de la periodista Dorothy Lucke.

Enrere va quedar la crisi després de la 2a Guerra Mundial. Harry S Truman va continuar amb programes intervencionistes tot i el final de la depressió. A les eleccions es van prometre varies reformes que mai van arribar a fer-se efectives. Durant la segona legislatura però es va voler iniciar un nou programa: el *Fair Deal* [Tracte Just]. De tall keinesià, aquest no va ser tan intervencionista com el *New Deal*. De fet era una expansió del últim. Val a dir que Truman va haver d'intervenir en molts sectors industrials durant una crisi econòmica que es va patir a finals de la dècada dels 40, perquè tot i que el país ja s'havia recuperat, la indústria encara no s'havia tornat a transformar per a usos civils. Aquesta mesura però no va agradar gens.

Després de 20 anys de poder demòcrata els republicans van tornar al poder amb Dwight Eisenhower com a president. Aquest, com a republicà moderat, no va divergir en tots els punts del *Fair Deal* de Truman. Va iniciar el que es diria *Modern Republicanism* [Republicanisme Modern], caracteritzat per ajudes a la tercera edat i als aturats. Es va expandir la seguretat social, es va incrementar el salari mínim i es va iniciar un programa de construcció d'habitatges. També es va preocupar de mantenir un pressupost equilibrat (cosa que no faran futurs presidents republicans), tot això mentre els ingressos dels ciutadans augmentaven aclaparadorament i es començaven a traslladar als barris de cases de la perifèria. Tot i així la pobresa encara es concentrava en grans bosses que s'havien d'eliminar.

Durant els anys 60 va haver un retorn a aquella economia intervencionista comparable a la de Roosevelt amb els demòcrates John Fitzgerald Kennedy i Lyndon B. Johnson. Aquests dos van aplicar nous programes d'ocupació, una fort increment del salari mínim, es va estimular el sector empresarial i el de la construcció, es van abaixar els impostos i es van aplicar un gran nombre de polítiques socials, algunes d'elles encara

Escena de la classe mitjana als anys 60. La bonança econòmica va permetre a moltes famílies viure amb totes les comoditats.

vigents. Pot sobtar que aquests dos presidents aprovessin lleis de reducció d'impostos, però cal entendre el context econòmic del moment. Els Estats Units vivien una etapa d'esplendor econòmic que va durar ben bé fins a principis dels anys 70, quan es va viure una crisi econòmica internacional.

Va ser el gabinet del republicà Richard Nixon qui va haver d'enfrontar-se a la fràgil economia nord-americana. En aquests anys va aparèixer un fenomen molt poc freqüent i pràcticament desconegut; l'estanflació. Es va reduir el diner en circulació, però això no va tenir cap efecte en un moment en que l'atur augmentava contínuament. També es va intentar reduir la despesa federal per solucionar aquest programa i així evitar la inflació, que creixia a un ritme galopant. És per això que es va haver de reunir a Camp David amb els seus consellers per aplicar un nou programa. Es van congelar sous, disminuir els impostos, tancar l'intercanvi d'or amb la resta de països i es van endurir els aranzels per millorar el dèficit comercial. Aquestes mesures van ser efectives poc més d'un any. L'any 1973 es va iniciar una nova recessió; La política monetària, l'augment de preus del menjar a causa d'una disminució en l'oferta i la decisió dels països membres a la Lliga Àrab d'augmentar el preu del petroli si no es posava fi al conflicte de Palestina va afectar de nou la taxa d'atur i a la inflació.

Els efectes de la crisi energètica van ser molt importants als Estats Units. De fet per molts nord-americans els anys 70 són una dècada a oblidar.

Després de la dimissió de Nixon arran del famós cas *Watergate* va arribar Ford, qui va realitzar una política molt liberal, retallant de nou els impostos com a incentiu al consum. De tota manera això no va servir de res com tampoc ho van fer les iniciatives de Jimmy Carter. De les mesures que va encapçalar cal destriar els seus intents per emprar noves

fonts d'energia arran de la nova crisi energètica de l'any 1979.

Després dels convulsos anys 70 va arribar una nova etapa de relativa calma econòmica. Amb Ronald Reagan i els seus consellers econòmics, anomenats *Reaganomics*, es va presentar el programa d'economia d'oferta. Aquest es caracteritzava per una nova llei d'impostos que va ser acceptada per un Congrés de majoria demòcrata, i amb la qual Es van deixar d'ingressar més de 750.000 milions de

dòlars¹⁷. Per tal d'equilibrar el pressupost es van suprimir diverses polítiques socials. El PIB va augmentar a un ritme mitjà de més del 3% i les taxes d'inflació i atur es van mantenir estables. Tot i així aquest creixement va alimentar-se del deute nacional (d'un bilió l'any 1980 va augmentar a 2,5 a finals del seu mandat), de la manca d'inversions en infraestructures i del retall en ajudes socials, que va diferenciar encara més la riquesa entre classes.

La dècada dels 90 va començar amb una nova crisi. L'Administració republicana del presi-

Reagan va ser una benedicció per les classes més acabades del país amb la contínua rebaixa d'impostos que va acabar arruïnant l'estat.

dent George Bush va haver de prendre mesures dràstiques. Potser la iniciativa més important va ser l'augment d'impostos, posant així punt i final a l'economia d'oferta de Reagan. Aquestes mesures van ser més recolzades pels demòcrates que pel seu propi partit. De tota manera els nord-americans es van mostrar contraris a aquesta mesura per ser un moment de crisi. De fet els impostos no van disminuir fins que William Jefferson Clinton, presentat pel Partit Demòcrata, va arribar al Despatx Oval. Les classes més desfavorides es van veure beneficiades i l'economia va tornar a brollar; es va obtenir superàvit als pressupostos¹⁸ generals però el deute va continuar augmentant¹⁹.

Amb l'actual Administració ha hagut un retorn a la política monetària de Reagan. Amb un descens d'impostos de quasi 1,5 bilions de dòlars, els ingressos també s'han reduït considerablement. L'economia ha continuat creixent però amb petites recessions. A l'igual que amb Reagan, el deute nacional ha augmentat a xifres esfereïdores (9,15 bilions de dòlars a data del 27 de desembre de 2007²⁰) i s'han retallat milers de milions de dòlars en polítiques socials.

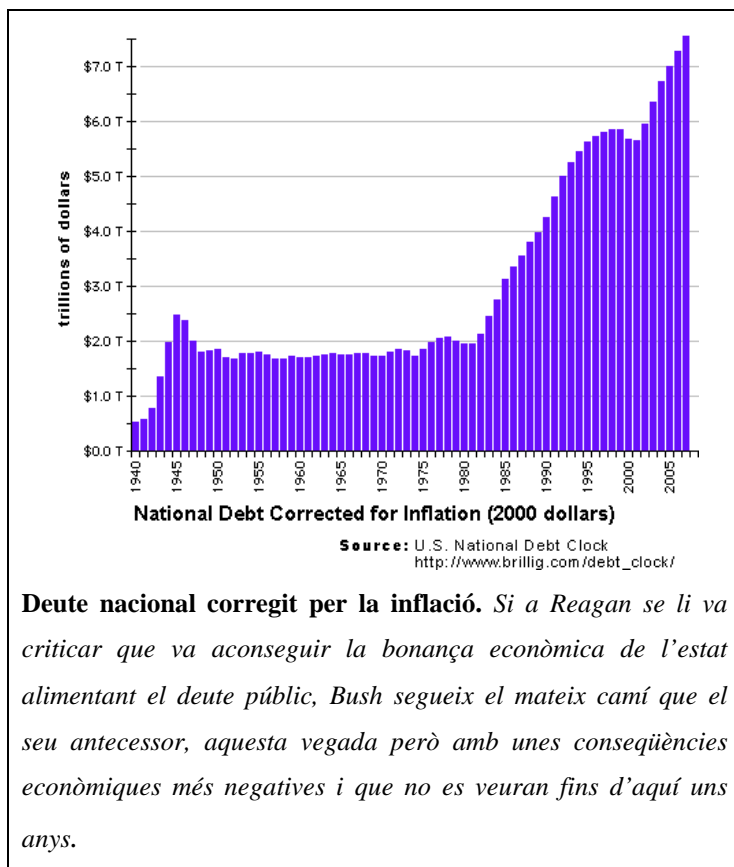
Arribant a una conclusió es podria determinar que al llarg del segle XX han hagut molts presidents que s'han desmarcat del que teòricament defensa el seu partit. Sobretot són destriables algunes iniciatives republicanes, encapçalades per presidents

¹⁷ Paterson, James T. *El gigante inquieto, Estados Unidos de Nixon a G. W. Bush*, editorial Crítica, pàg. 215-216.

¹⁸ <http://edition.cnn.com>, *President Clinton announces another record budget surplus*.

¹⁹ <http://www.treasurydirect.gov>, *Historical debt outstanding*.

²⁰ <http://www.brillig.com>, *U.S. National Debt Clock*.

com Dwight Eisenhower, qui va realitzar una política neutral comparable a la de presidents demòcrates menys intervencionistes, o Herbert Hoover, qui va iniciar molts plans per recuperar el país de la greu crisi econòmica. De tota manera no es poden negar les diferències entre molts dels presidents.

3.1.3. Drets civils

Durant el segle XX s'ha produït un continu avenç en els drets dels ciutadans. Als Estats Units el col·lectiu afroamericà ha passat de no tenir pràcticament cap reconeixement a mitjan segle XIX a poder gaudir actualment com a ciutadans de ple dret. Les persones amb disminucions físiques i psíquiques també han obtingut més facilitats. Altres col·lectius com l'homosexual està totalment acceptat legalment, tot i que en alguns estats (especialment del sud) encara existeix un sentiment intolerant, amb un fort racisme i homofòbia.

Generalment hi ha la tendència a titllar el Partit Republicà de xenòfob, mentre que els demòcrates semblen ser els més progressistes en aquest aspecte. Tanmateix, no sempre ha estat així, ja que per exemple el president republicà Abraham Lincoln (1861-1865) va posar punt i final a l'esclavatge que s'havia estat duent a terme en els últims anys a molts estats del sud. Val a dir que Lincoln ho va fer per interessos econòmics més que per la lluita pels drets socials. A més, també ha influït una millor organització més marginats del país per millorar la seva situació legal.

Pànic del 1893. *L'esclavatge s'havia abolit després de la Guerra Civil, però el sentiment de racisme no era tan fàcil d'esborrar. El Ku Klux Klan va ser una organització que defensava els protestants blancs amb l'ús de la violència.*

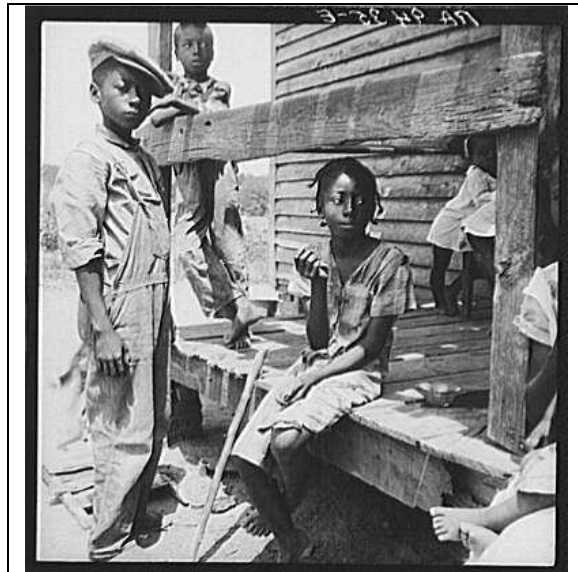
Els presidents republicans de principis de segle van adoptar polítiques molt xenòfobes. És el cas per exemple de Theodore Roosevelt (1901-1909), qui considerava els negres una espècie inferior. Tot i així aquest admetia que alguns destacaven i que se'ls havia de donar una oportunitat. D'altra banda cal parlar del president demòcrata Woodrow Wilson (1913-1921) qui, durant la I Guerra Mundial, va enviar els soldats afroamericans a realitzar tasques administratives en comptes de lluitar al front.

Altres casos de racisme són els que va haver durant el mandat dels dos presidents republicans del segle XX, Warren Harding (1921-1923) i Calvin Coolidge (1923-1928). Les respectives administracions van aprovar lleis per limitar l'entrada d'immigrants al país; val a dir que cal situar-se en el context històric, ja que durant els anys 20 el país vivia una magnífica situació econòmica i la seva població havia crescut vertiginosament. És per això que es temia que nous immigrants perjudiquessin la bona marxa del país.

Durant la Gran Depressió dels anys 30 el president demòcrata Franklin Delano Roosevelt, probablement el president més intervencionista de la història dels EUA, va donar feina a molts afroamericans amb els programes del *New Deal*. Cal tenir en compte que la majoria d'aquests vivien en extrema misèria després d'haver perdut la seva feina en els camps del sud, que des dels anys 20 arrossegaven una situació econòmica molt precària. Es calcula que la meitat d'aquests estaven sense feina l'any 1932, i a més molts ciutadans blancs culpaven la manca de treball a aquest col·lectiu²¹.

²¹ <http://memory.loc.gov>, *Race relations in 1930s and 1940s*.

Independentment d'això, semblava que les coses avançaven al menys per les estrelles afroamericanes de Hollywood. Hattie McDaniel era la primera dona negra en rebre un Óscar l'any 1939 per la famosa pel·lícula *Gone With the Wind*. Les dones afroamericanes també van adquirir més reconeixement durant els anys 40 gràcies a la II Guerra Mundial, ja que es van haver d'ocupar molts llocs de treball. Amb molts entrebancs els homes van aconseguir arribar a les institucions militars per combatre al front. Roosevelt

Dorothea Lange, nens del Delta del Mississipí. *La Gran Depressió va ser especialment dura pels afroamericans, que van acabar de caure en l'absoluta misèria.*

va insistir en que aquests havien de tenir les mateixes oportunitats que els blancs per entrar a l'exèrcit. Malgrat això els militars no pensaven el mateix, i tot i haver de complir la llei hi havia cert menyspreu, i normalment eren destinats a activitats no tant prestigioses.

Norman Rockwell, el problema que tots nosaltres vivim, 14 de gener de 1964. *La policia escorta una nena afroamericana per anar a l'escola. La fi de la segregació va portar no poca controvèrsia. Molts pares van manifestar-s'hi en contra.*

Un altre esdeveniment destriable van ser els camps d'internament nord-americans instal·lats durant aquest període de temps i destinats a la població alemanya i especialment japonesa dels Estats Units. Ni molt menys la situació era comparable a la d'un camp de concentració nazi, però les condicions de vida eren dures i suposava una privació de les llibertats, tant important als Estats Units. El motiu pel qual l'Administració

va decidir concentrar aquesta població immigrada va ser per evitar represàlies dels ciutadans nord-americans tenint en compte el context de la guerra que s'estava donant.

Pot sobtar que una de les primeres mesures realment eficaces en contra de la discriminació fos aplicada durant la presidència del republicà Dwight Eisenhower (1953-1961), quan la Cort Suprema va prohibir la segregació racial a les escoles públiques. Tot i estar en contra, l'Administració Republicana va haver de fer complir la llei. Un altre esdeveniment molt important va sorgir després que Rosa Parks, costurera afroamericana d'Alabama, no cedís el seient a una persona blanca mentre anaven en un autobús. Això desencadenaria en protestes encapçalades pel en aquells moments desconegut Martin Luther King.

Altres mesures adoptades durant aquests anys van ser lleis que facilitaven la llibertat en el vot. Sembla ser que molts treballadors eren obligats pels seus amos a votar un partit determinat. També s'ha d'esmentar Malcolm X, polític nord-americà que defensava els drets dels afroamericans i qui va ser assassinat l'any 1965.

No va ser fins els anys 60 que els afroamericans van poder gaudir de la igualtat legal amb els blancs. Van ser dos presidents demòcrates, John Fitzgerald Kennedy (1961-1963) i Lyndon Johnson (1963-1969) qui van donar tots aquests drets. En aquella època els Estats Units gaudia de l'expansió econòmica, la resta del món envejava l'*American Way of Live* i s'estava vivint el que s'anomenaria *baby boom* (explosió demogràfica). La manifestació pacífica a Washington liderada per l'important activista Martin Luther King Jr., en la qual es reclamava la prohibició de

Marxa sobre Washington, 28 d'agost de 1963. *Martin Luther King va encapçalcar aquesta protesta pacífica que reclamava els drets dels afroamericans, i on van acudir 250.000 persones.*

la segregació racial als autobusos del sud va significar l'inici del fi de les desigualtats legals. A partir d'aquí es van viure importants esdeveniments com la matriculació del primer alumne de color a la universitat de Mississipí, de tradició blanca; l'aprovació de lleis que prohibien la segregació a la feina, al transport públic, la discriminació a l'hora d'obtenir un habitatge i les quotes que havia de pagar un immigrant per entrar al país; l'expansió dels drets constitucionals a altres col·lectius com els americans nadius;

l'aparició de la "discriminació positiva" de finals dels anys 60 que pretenia facilitar la vida a molts col·lectius com dones, nadius americans, afroamericans, homosexuals o incapacitats. No menys significatiu va ser que un afroamericà guanyés, per primera vegada, un Óscar. Sidnye Poitier va rebre aquest guardó per la pel·lícula *Lilies of the Field*.

I així es va arribar als anys 70, dècada marcada per la crisi econòmica i política, per molts nord-americans un període a oblidar. Els drets civils ja s'havien aconseguit, i els afroamericans milloraven gradualment la seva situació. A més el tema de la lluita pels drets dels afroamericans començava a prosperar. El llibre i la posterior pel·lícula *Roots* van ser grans èxits. Però tot i així encara hi havia moltes diferències entre blancs i negres, especialment econòmiques i culturals, a més que no només amb lleis es pot canviar la ideologia d'una població que portava molts anys maltractant els negres.

Nen del Bronx, a Nova York. *Les diferències econòmiques entre blancs i negres continuen existint als Estats Units. També existeix certa segregació, com és el cas del districte del Bronx, lloc d'acollida de molts immigrants.*

Amb el president republicà Ronald Reagan es van aplicar lleis de legalització d'immigrants il·legals, però a causa dels talls en el pressupost es van deixar de finançar molts dels programes de discriminació positiva, com és el cas dels cupons de descompte, programes d'ocupació iniciats per Carter i l'exclusió de mig milió de persones de la seguretat social. Tots aquests programes havien estat el llegat d'altres presidents i havien ajudat durant anys moltes famílies. A més tampoc va pujar

molt poc el salari mínim durant els vuit anys que va romandre a la Casa Blanca. Al menys va accedir a donar un subsidi de 20.000 dòlars a cada japonès que va estar durant la II Guerra Mundial a un camp de concentració.

Els hispans es van convertir poc a poc en un col·lectiu tant important com els afroamericans, especialment a les ciutats del sud per la proximitat amb Mèxic. Aquests però van arribar en un moment en el que els drets civils ja eren molt més extensos pels immigrants. A més, a això cal sumar també l'increment de la població musulmana i

d'altres immigrants com japonesos i xinesos que havia esdevingut des de tombants del segle XIX, i que va començar a provocar certs conflictes ètnics.

Les reformes polítiques a favor dels drets civils eren encara necessàries. Val a dir que el racisme i els menyspreu a aquest col·lectiu de dècades anteriors no era gens comparable al dels anys 80. Fins i tot a la televisió els actors negres tenien molt recolzament social. El *Bill Cosby's Show* [show de Bill Cosby], una sèrie d'humor sobre una família afroamericana, va batre rècords d'audiència, i ja en els anys 90 altres programes com *The Oprah Winfrey's Show* [el Show d'Oprah Winfrey] o *The Prince of Bel-Air* [el Príncep de Bel-Air] eren només una mostra de l'herència del *Black Power* sorgit als anys 60.

Pel que fa a la població de l'Amèrica Llatina als Estats Units aquesta va anar augmentant a partir dels anys 80 notòriament, i va començar a concentrar-se en les aglomeracions urbanes d'alguns estats. La situació econòmica d'alguns d'aquests ha pogut millorar tot i que encara hi ha diferències amb el blancs²², la seva educació també ho ha fet però encara hi ha grans abismes si es compara amb els blancs²³, acostumen a viure en comunitats segregades, tenen una mínima representació política i la discriminació racial s'ha traslladat en els últims anys a aquest col·lectiu²⁴.

Als anys 90 va sorgir una nova polèmica amb un altre col·lectiu minoritari fins ara no esmentat; els homosexuals. Aquests no podien accedir a l'exèrcit, i després de varies discussions amb l'oposició el President va trobar una solució; el *don't ask, don't tell* [no pregunta, no ho diguis]. Els homosexuals però mai van acabar d'aprovar a Clinton per haver aconseguit la seva petició d'aquella manera.

Amb George Bush al poder s'han fet alguns passos enrere pel que fa els drets d'aquest col·lectiu. Potser una de les iniciatives més destriables és l'ampliació, en dues ocasions del mur que separa Mèxic i els Estats Units per evitar l'arribada d'immigrants. De tota manera el seu gabinet està format per alguns afroamericans com Condoleezza Rice, l'actual Secretària d'Estat, o Colin Powell, retirat des de l'any 2005²⁵.

3.1.4. Sanitat

En matèria sanitària també s'han trobat algunes semblances. Cal considerar abans de res les diferents idees que suposen tenir els dos partits. El Partit Demòcrata

²² <http://archive.tri-cityherald.com/newmajority/hispanics.html>.

²³ <http://www.aces.edu/urban/Hispanics.htm>.

²⁴ <http://faculty.ncwc.edu/toconnor/soc/355lect13.htm>.

²⁵ <http://www.lucidcafe.com/library/96apr/powell.html>.

s'ha presentat en moltes ocasions com “el gran reformista”, el que pretén transformar el deficient sistema sanitari al model europeu o al del seu veí, Canadà. El Partit Republicà també parla de millores, però molt menys ambicioses per no ser massa intervencionista.

Fins a ben entrada la dècada dels 50 no es pot parlar d'un sistema sanitari públic. Va ser durant la presidència del republicà Dwight Eisenhower quan es va crear el *Department of Health, Education and Welfare* [Departament de Salut, Educació i Benestar], tot i que en els seus inicis la seva activitat era mínima. Val a dir que havia estat el president anterior, Harry S Truman, qui havia intentat desenvolupar un programa de cobertura sanitària eficient però que mai va arribar a fer-se efectiu.

Les dues presidències demòcrates dels anys 60 (John Kennedy i Lyndon Johnson) van significar un canvi en la concepció de la sanitat pública. Després de la nova llei de Seguretat Social de l'any 1965 es va donar llum verda a dos programes, Medicare, que donava assistència mèdica a la 3a edat, i Medicaid, encarregat de cobrir a les classes més baixes. Aquestes dos encara

El president Lyndon B. Johnson signa la *Social Security Act* [Llei de Seguretat Social] de 1965. Les classes més desafavorides i la tercera edat es van veure molt beneficiades per aquesta iniciativa.

són vigents però administrades per cada estat. És per això que hi ha moltes diferències entre la seva aplicació a un estat i a un altre.

Durant els anys 70 aquest programa va continuar la seva expansió i va seguir vigent sota la presidència del republicà Richard Nixon (1968-1974), qui a més va crear la *Occupational Safety and Health Administration* (OSHA) [Administració de Seguretat i Salut en l'Ocupació], el *Health Insurance Partnership Program* (HMOs) [Programa de Col·laboració en l'Assegurança Mèdica], que va facilitar la creació d'organitzacions no lucratives amb l'objectiu de recaptar diners per destinar-los al tractament de malalties. Per últim amb el *Supplemental Security Income* (SSI) [Ingressos Suplementaris de Seguretat], es garantirien uns ingressos mínims als ancians.

Paròdia sobre el sistema sanitari. *El pacient diu; “Doctor, és la meua cama que està trencada” i el doctor li respon; “Acabo de llegir la seva cobertura sanitària...”*

Potser la diferència més evident entre les polítiques dels dos partits va ser durant el període 1980-1988, anys en que el gabinet del Partit Republicà, amb Ronald Reagan al capdavant, va obligar a acabar amb varis programes d’ajuda social com el retall en mig milió de persones les ajudes a la seguretat social o la disminució del pressupost destinat al Departament de Salut.

L’escurçament d’aquestes ajudes es va contrarestar amb la bona marxa de l’economia, però tot i així la manca en d’inversions va donar com a resultat un retrocés en polítiques socials a les quals el següent president (George H. W. Bush, pare de l’actual president del país) no va poder fer front si es considera que el país tenia un deute i un dèficit anual astronòmic. Així doncs no seria fins el govern demòcrata de Clinton quan s’intentarien fer noves reformes.

Clinton pretenia igualar-se a la resta de països industrialitzats i crear un sistema sanitari de cobertura universal. Val a dir que durant els anys 90 es calcula que entre 40 i 45 milions de nord-americans no tenien cobertura mèdica tot i que la despesa en aquesta àrea s’havia disparat des dels anys 60²⁶. Els republicans al Congrés però van posar moltes traves a la viabilitat del

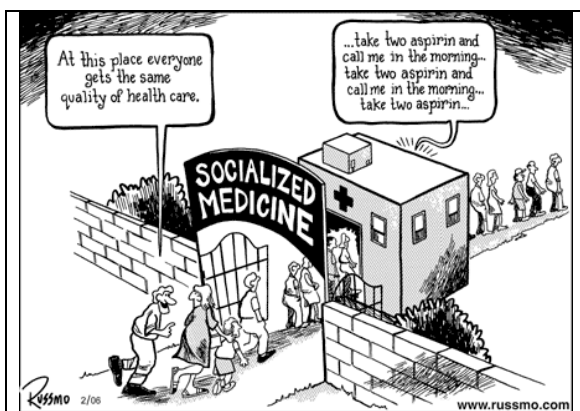

Hillary Clinton és comparada amb una dictador comunista per la proposta de cobertura sanitària universal.

projecte. A més, des de la pròpia administració es van cometre varis errors com el fet d’encarregar el projecte a la dona del president, Hillary Clinton, o per no acabar mai de definir quines eren les característiques del programa. Finalment el projecte es va haver

²⁶ U.S. Census Bureau, *Current Population Survey, 1988 to 2007 Annual social And Economic Supplements.*

de tirar enrere. El 60% de la població va revelar en una enquesta que el país necessitava una reforma sanitària però quan es relacionava Clinton amb la reforma aquests es mostraven en contra²⁷.

Crítica al sistema sanitari universal. “Aquí tothom rep la mateixa qualitat sanitària” mentre que el metge va dient “prengui’s dues aspirines i truqui’m el dilluns, prengui’s dues aspirines i truqui’m el dilluns...”

Amb l’actual president dels Estats Units la despesa federal destinada a sanitat pública ha continuat augmentant en relació al PIB²⁸. Ara bé, el pressupost d’alguns programes sí que s’ha vist greument retallat. Després d’una baixada d’impostos comparable a la que va fer Reagan i d’un augment considerable de les despeses relacionades amb la política exterior del país, l’economia s’ha debilitat. Tot i així des de l’Administració s’han aprovat no-

ves lleis com la *Medicare Act* [Llei Medicare], que ha ampliat la cobertura d’aquest servei a persones drogoaddictes i que segons Bush, donarà més serveis i més control mèdic a la 3a edat. Tot i així des de l’any 2005 que una part de la sanitat pública s’ha privatitzat per tal de fer front a l’enorme dèficit.

3.1.5. Sistema educatiu

L’any 1635 es va posar en funcionament la primera escola pública a Boston. Poc a poc es va anar conformant una xarxa d’escoles, especialment al segle XX, quan el sistema educatiu ha evolucionat a passes de gegant. La preocupació dels govern d’aconseguir una població amb cert nivell educatiu va ser i és avui dia una prioritat.

Torna a sorgir el mateix dubte; Partit Demòcrata versus Partit Republicà. Uns semblen ser més intervencionistes, els altres molt més conservadors. Al llarg de la història però, es pot comprovar que les coses no són el que semblen.

Durant la primera meitat del segle XX no es pot arribar a parlar d’una política educativa pròpiament com es coneix ara. En aquells moments s’estava desenvolupant en

²⁷ <http://abcnews.go.com>, *End-of Presidency Job Approval Ratings*

²⁸ www.whitehouse.gov/.../healthcare/index.html,

el camp de la psicologia teories relacionades amb l'ensenyament. L'Estat invertia molt poc en les seves escoles públiques. Per suposat es van aprovar algunes lleis com la que proveïa fons a l'educació professional i a l'agricultura durant el mandat del demòcrata Woodrow Wilson (1913-1921). Un moment delicat pel finançament de les escoles va ser durant la Gran Depressió, quan moltes d'elles van haver de tancar o van reduir greument la seva plantilla. Però també va ser moment per construir nous centres educatius des dels programes d'ocupació del president Roosevelt.

L'obsessió d'Eisenhower per combatre el comunisme era la mateixa que per la seguretat del país. La NDEA no era més que un projecte destinat a intensificar la cursa d'armaments.

A partir dels anys 50 van començar els grans canvis en el sistema educatiu nord-americà. Durant el mandat del president republicà Dwight Eisenhower es va prohibir la segregació a les escoles públiques (per ordre del Tribunal Suprem, no per iniciativa pròpia). En ple debat sobre el finançament públic de les escoles públiques la Unió

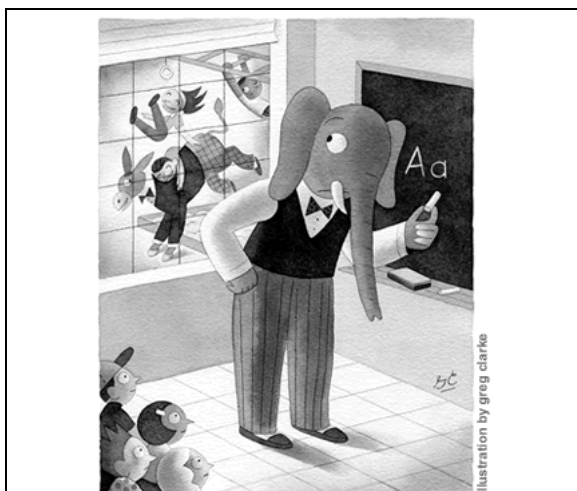
Soviètica va enviar el primer satèl·lit a l'espai. Arran d'això, el Congrés va aprovar l'any 1958 la *National Defense Education Act (NDEA)* [Llei de Defensa Nacional en Educació], que va permetre augmentar els fons destinats a aquelles matèries educatives relacionades amb la defensa i la seguretat nacional. Així doncs es pot veure com l'obsessió pels comunistes va arribar a les llars nord-americanes i fins i tot a les escoles. L'any 1950 el documental *Duck and Cover* mostrava com una tortuga es protegia quan sentia una alarma de perill nuclear.

La següent reforma educativa significativa va ser l'any 1965. L'Administració demòcrata de Johnson va presentar la *Elementary and Secondary Education Act (ESEA)* [Llei d'Educació Elemental i Secundària]. Aquesta pretenia ajudar als alumnes amb rendes més baixes, iniciar els alumnes en educació bilingüe, emfatitzar en les ciències i les matemàtiques i iniciar el programa *War on Poverty* [Guerra a la pobresa].

Una membre del Little Rock Nine és menyspreada quan va de camí a l'escola. Per ordre judicial, la segregació a les escoles es va prohibir l'any 1957. Quedaven encara anys perquè es deixés de repetir aquesta escena cada vegada que una persona de color anava a una escola tradicionalment de blancs.

Aquesta última anava dirigida a les classes més desafavorides, especialment població de color, que jugava amb aquest desavantatge, i constava en diferents programes que fomentessin l'estudi d'aquests col·lectius. Desafortunadament les competències d'aquesta iniciativa van ser traspassades als governs locals, i en molts casos els seus serveis es van reduir al mínim exigít des del govern federal.

Paròdia sobre el Projecte Head Start. Mentre els elefants republicans només es preocupaven d'educar a les aules, els ases demòcrates donaven un respir a tots aquells nens sense recursos.

El president Johnson també va aprovar una altra llei, la *Higher Education Act* [Llei d'Educació Superior], que va augmentar les ajudes federals destinades als estudiants. El *Project Head Start* [Projecte Head Start], part de la *War on poverty*, donava la possibilitat d'anar de campaments a l'estiu. Aquest programa continua vigent.

El Congrés va aprovar l'any 1975 la *Education for All Handicapped Children Act* [Llei d'Educació a tots els Nens Dis-

capacitats]. Això va passar mentre el republicà Gerald Ford presidia el país. A partir del 1978 (finalment 1981) totes les escoles públiques haurien de comptar amb els serveis

necessaris perquè poguessin estudiar nens amb discapacitats. A més durant els anys setanta també es va separar el Departament de Salut, Educació i Benestar en el Departament d'Educació i un altre de Salut i Serveis Humans.

Amb l'era neoconservadora del president Reagan es va prometre l'eliminació del Departament d'Educació. Finalment no va ser així. El que sí que es va fer va ser una reforma educativa, *A Nation at Risk* [Una Nació en Perill], que pretenia millorar els índexs educatius, ja que els Estats Units estaven a la cua en educació de la resta de països desenvolupats.

L'any 1989 el president republicà George Bush va iniciar la reforma educativa *America 2000*, amb l'objectiu de definir uns mínims més esclaridors en les assignatures principals, la creació de proves més rigoroses en alguns cursos i un programa d'ajudes federals per enviar els fills a escoles privades²⁹. Finalment no es va aprovar.

Posteriorment Clinton, en un altre intent per millorar els desastrosos resultats en educació obtinguts en els últims anys, va aprovar una nova reforma educativa, *Goals 2000* [Objectius 2000], que requeria el compliment d'uns objectius específics per aconseguir millorar les estadístiques³⁰. Potser va ser aquest el problema, que es donava més importància als resultats generals que als vertaders problemes del sistema educatiu nord-americà.

Per últim el president Bush va aprovar l'any 2001 la *No Child Left Behind* [Que Cap Nen es Quedi Enrere]. Aquesta tenia els seus orígens en la reforma de Clinton. Es basa en donar compensacions econòmiques a les escoles que treguin millors resultats i sancionar aquelles que no compleixin els mínims exigits.

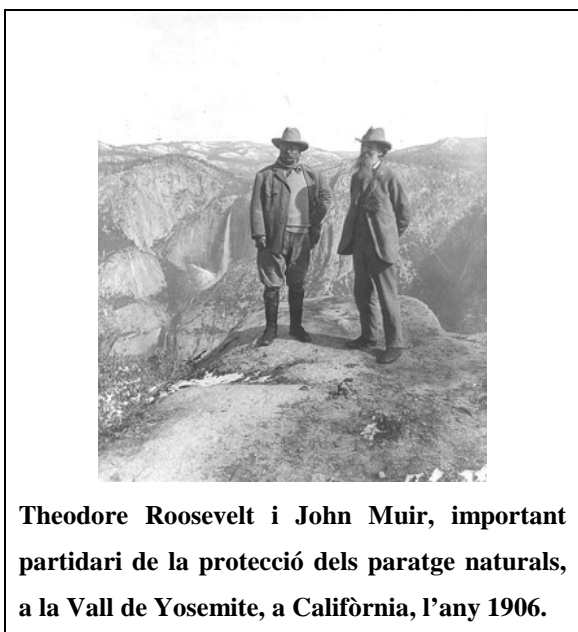
Crítica a la *No Child Left Behind* de Bush.
Algunes veus critiquen aquest projecte per tenir uns objectius massa durs que no es podran aconseguir i que acabaran reduint el pressupost de les escoles públiques.

²⁹ <http://www.skepticfiles.org/conspire/b34.htm>

³⁰ <http://www.heritage.org>, article publicat el 16 de novembre de 1993, *Goals 2000: The 'Washington Knows Best' Approach to School Reform*

3.1.6. Política mediambiental

La contaminació és actualment un problema greu i que s'està intentant solucionar. Al llarg del segle XX alguns polítics nord-americans han iniciat diferents projectes de recuperació i conservació del medi ambient. Suposadament els demòcrates, al realitzar una política econòmica més intervencionista, haurien d'invertir més en polítiques mediambientals. En contrapartida el Partit Republicà, més reticent a despeses supèrflues, no hauria de preocupar-se tant. Al llarg d'aquest segle però s'ha pogut comprovar que no sempre s'ha respectat aquesta premissa.

A principis del segle XX el president del Partit Republicà Theodore Roosevelt va voler iniciar un programa de conservació de paratges naturals. Segons Roosevelt, era en la geografia nord-americana d'on provenien els valors tradicionals del país. Aquesta iniciativa va multiplicar per 4 la reserva d'acres del país, es van crear parcs naturals, boscos i refugis per animals al llarg de tot el país³¹.

Durant la crisi econòmica dels anys 30 també va haver lloc per la conservació de paisatges. Va ser de nou amb un republicà, Hebert, Hoover, amb qui es va començar un nou programa de plantació d'acres. Amb l'Administració demòcrata del president Roosevelt es va crear els Civilian Conservation Corps (CCC) [Cossos de Conservació], posteriorment Civil Works Administration (CWA) [Administració de Treballadors], encarregats, entre altres coses, de la neteja de boscos i plantació d'arbres. Per suposat cal entendre que el motiu primari d'aquest projecte no era la conservació del medi ambient, si no crear llocs de treball en uns moments tant difícils per la nació.

La vertadera preocupació pel medi ambient va començar als anys 60. Després d'anys de proves nuclears i contaminació de rius i de paisatges naturals van sorgir diferents grups d'activistes que reclamaven polítiques efectives. El president Johnson va

³¹ <http://www.environmentaldefense.org>, *Environmental Hero: Theodore Roosevelt*.

admetre que calia protegir i recuperar les zones devastades per la contaminació. Però aquesta afirmació tenia un altre objectiu que era el de conservar recursos estratègics.

Les dobles intencions de Johnson no havien estat ben vistes per la població. Amb la següent Administració, liderada pel republicà Richard Nixon, es van constituir dos nous organismes per combatre la contaminació, la *Environment Protection Agency* (EPA) [Agència de Protecció del Medi Ambient] i la *National Oceanic and Atmospheric Administration* (NOAA) [Administració Nacional de l'Oceà i l'Atmosfera]. També es va modificar la llei de 1967 pel control de gasos dels vehicles i va aprovar moltes altres lleis pel control del soroll, la protecció d'animals mamífers i d'estalvi d'aigua. Tot i així no va permetre l'augment de pressupost destinat a la *Clean Air Act* [Llei d'Aire Net].

Amb el retorn dels demòcrates l'any 1977 es van prendre moltes mesures per protegir el medi ambient. Es va donar llum verda a programes de creació de cotxes de baix consum i d'estalvi energètic a les indústries. Es va aconseguir també la transformació de plantes nuclears en altres més ecològiques. Tot i així la protec-

Refineria de petroli de l'empresa Exxon, a Nova Jersey, l'any 1973. *Imatges com aquesta expliquen per què va sorgir un moviment tant important lluitant en defensa del medi ambient.*

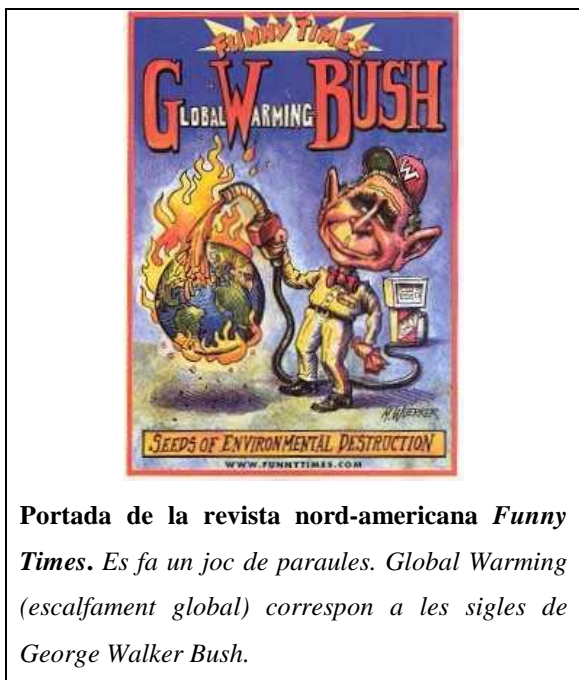
ció de la mare terra era un motiu secundari. Per aquells anys els Estats Units patia una crisi econòmica degut, entre altres coses, a l'augment considerable de preus del petroli per part dels països membres a la Lliga Àrab.

La política econòmica del president Reagan als anys 80 va reduir, per no dir que es va suprimir quasi en la seva totalitat, el pressupost destinat a medi ambient. Tanmateix aquest es considerava un amant de l'entorn natural, però no creia que realment estigués en perill.

Afortunadament als anys 90 no es va continuar amb aquesta dinàmica. Amb el republicà Bush va haver un canvi per a millor en la lluita contra la contaminació. Es van recuperar o protegir 700.000 ha, es va duplicar el pressupost destinat a parcs i refugis de

la fauna i es va restringir encara més l'emissió de gasos contaminants amb la nova Llei de Puresa de l'Aire. Sembla ser que Bush va haver de reparar tots els danys que el seu compatriota Reagan va fer arreu del país.

L'onada reformista del president del Partit Demòcrata Bill Clinton va propiciar la posada en vigor d'una gran varietat de lleis de protecció del medi ambient. Una de les grans millores hauria estat l'aprovació del Protocol de Kyoto, però el Senat, de majoria republicana, va votar en contra l'any 1997³².

Pel que fa a l'actual president dels Estats Units, la seva política mediambiental ha estat ambigua. En un principi es va declarar en contra del Protocol de Kyoto perquè estava convençut si el mal era causat per l'home o la mateixa natura³³. No obstant va aprovar lleis de control d'emissions de gasos contaminants molt menys ambiciós a l'acordat a Kyoto. En contrapartida al Discurs sobre l'Estat de la Nació de 2007 s'ha mostrat favorable

a endurir la seva política mediambiental i a treballar juntament amb altres països per reduir el consum de petroli emprant altres energies. Una altra fita d'aquest any ha estat la signatura del full de ruta de la Conferència de Bali, en la que es pretenen reduir les emissions de gasos contaminants per l'any 2020 després de les pressions mundials³⁴.

3.1.7. Encobriments, escàndols i corrupció

Si per alguna cosa destaquen els ciutadans nord-americans és per no permetre tenir un president relacionat amb qualsevol tipus d'escàndol. Al llarg de la història s'han pogut veure diferents situacions, algunes amb menor transcendència i d'altres que

³² http://scstatehouse.net/sess112_1997-1998/bills/4761.htm.

³³ <http://thinkprogress.org>, *Bush Ignores Science, Claims 'There Is A Debate' Over The Cause of Global Warming*

³⁴ <http://www.adn.es>, *EEUU acepta firmar la "Hoja de Ruta" de Bali entre lágrimas y sin compromisos puntuales*.

han posat punt i final a la carrera política del president. És també destriable que aquest fet s'hagi donat tant en administracions republicanes com en demòcrates.

Fent un repàs històric des de principis del segle XX es podria començar pel republicà William Howard Taft. El Secretari del Departament d'Interior Richard Ballinger va criticar a l'anterior president, Theodore Roosevelt, per la venda de sòl que inicialment no era protegit. El cap de Silvicultura i gran amic de Roosevelt, Gifford Pinchot, va criticar a Ballinger i indirectament a Taft. El president va despatxar Pinchot per aquestes acusacions. Aquest fet aparentment poc significatiu va ser el determinant perquè Roosevelt fundés un partit a les eleccions següents independent del Republicà.

Gàngsters del Cotton Club, al barri de Harlem, Nova York. *Les conseqüències de la Llei Seca van portar corrupció i bandes organitzades als Estats Units. Fins i tot al govern van haver problemes relacionats amb el tràfic d'aquesta substància.*

Amb Warren Harding a la Casa Blanca a principis dels anys 20 molts càrrecs importants del govern van estar involucrats en escàndols de corrupció. Harry Daugherty va sobreviure després de dues mocions de censura i dues acusacions de frau per apropiar-se de residències confiscades pel seu departament. El Secretari d'Interior Albert Fall va acceptar suborns de companyies petroleres per perforar zo-

nes de Wyoming i Califòrnia. Amb la Llei Seca acabada d'estrenar, Charles Forbes va desviar alcohol i drogues destinats als hospitals a traficants, i va rebre suborns de contractistes a l'hora d'assignar noves obres d'hospitals. Tots aquests eren grans amics del president. Poc després d'assabentar-se de la situació Harding va morir d'un atac de cor a San Francisco.

Els anys del republicà Hoover es van veure marcats, més que per l'escàndol, pel conjunt de mesures inútils proposades per apaivagar una crisi que semblava que no tenia fi. A les eleccions de 1932 es va poder comprovar com Herbert Hoover havia perdut en els 4 anys de mandat el recolzament de la majoria dels nord-americans.

L'era demòcrata de Harry Truman no només va marcar l'inici de la Guerra Freda, si no que també va representar un retorn a la corrupció. Alguns dels càrrecs que va nomenar van ser acusats de frau per diversos motius. El fracàs en algunes de les seves propostes electorals també van ser significatives. Una de les iniciatives amb més

controvèrsia va ser potser el que es coneix com “la Cacera de Bruixes”. Iniciada pel Senador republicà Josep McCarthy, va acusar reiteradament que el govern estava ple de comunistes. Aquest va investigar diferents departaments federals mentre Truman l’acusava de mentider. Tot i així, des de la seva administració, Truman va investigar a persones arreu del país amb suposats vincles comunistes, en operacions significatives com la de l’any 1947 sobre directors i guionistes de Hollywood.

Després de Truman va arribar el republicà Eisenhower. La Cacera de bruixes va continuar i se li va girar en contra al president. Afortunadament pels republicans McCarthy va perdre recolzament social després d’aparèixer per televisió i comprovar-se que era una persona molt esquerpa i sorruda. També

Norman Rockwell, *Llibertat d’expressió*, 1943.

La cacera de bruixes de Mccarthy va posar en perill la llibertat d’expressió del país, amb judicis manipulats que jutjaven a persones de ser comunistes.

es va veure afectat per un encobriment relacionat amb la Unió Soviètica. L’any 1959 els líders dels dos blocs s’havien reunit a Maryland per prohibir la prova d’armes nuclears. Finalment no es va arribar a cap acord però van quedar per reunir-se un any més tard. Poc abans de la reunió però va autoritzar el vol d’un avió espia sobre la URSS. Aquest va patir un accident i va ser capturat pels soviètics. Eisenhower va intentar encobrir l’escàndol però finalment es va determinar que ho havia acordat amb la CIA. La URSS no es va presentar a la reunió pactada. Eisenhower fins i tot va pensar en dimitir.

La nova dècada va començar amb la imatge d’un president que recordava a la de Franklin Delano Roosevelt; el demòcrata John Kennedy. Aquest va aprovar l’enviament de refugiats cubans a l’illa de Cuba per acabar amb la dictadura comunista de Fidel Castro, però van ser descoberts. Això va desencadenar en un dels moments més delicats pel que fa les relacions entre els dos blocs. Però si per alguna cosa destaca aquesta etapa va ser pel seu assassinat a finals de 1963 a Dallas. Des de la seva mort no han faltat hipòtesis que relacionen la mort del president en una trama on la CIA o directament el govern va tenir relació.

Chick Harrity, Baby in a box, 1973, Saigon. Aquesta fotografia va commoure els Estats Units en un moment en què la Guerra de Vietnam ja era absurda.

Qui va ocupar la presidència després de la mort de Kennedy va ser Lyndon Johnson. Una de les escenes més dramàtiques d'aquest president va ser la intensificació de la Guerra de Vietnam. Dels 16.000 efectius als que l'antic president havia arribat, Johnson va superar el mig milió. A més es van iniciar bombardeigs arreu de Vietnam. Molts nord-

americans, especialment estudiants, van acudir a manifestacions multitudinàries en contra d'una guerra que estava aniquilant la població vietnamita. Algunes d'aquestes manifestacions van acabar amb disturbis no poc transcendents.

Amb l'Administració Republicana de Nixon la primera meitat dels anys 70 va quedar marcada pel final de la guerra de Vietnam i per l'espionatge i encobriment de l'Administració. Les manifestacions van continuar amb aquest president ja que va decidir intensificar els bombardeigs a la zona tot i haver promès el final de la contesa. L'escàndol de Watergate va ser el fet més remarcable d'aquesta dècada. El

Richard Nixon. Les mentides i l'encobriment d'un dels presidents més impopulars dels Estats Units li van costar la presidència. Una de les frases més famoses és « I'm not a Crook » (no sóc un lladre).

president va contractar alguns dels exiliats cubans que havien participat a l'intent fallit d'atemptat contra Castro durant la presidència de Kennedy per espionar les reunions que el Partit Demòcrata tenia a l'edifici d'oficines Watergate. Els esforços que es van fer des del seu gabinet per encobrir Nixon li van permetre guanyar les eleccions. Finalment però es va descobrir la veritat i es va sotmetre el president a un procés de *impeachment*. Va dimitir abans que es fes efectiu. Tot i així mai va arribar a ser imputat pels càrrecs

que se li imposaven degut a que posteriorment el següent president, Gerald Ford, anunciés el famós *Nixon's Pardon* [Perdó a Nixon].

La corrupció que s'havia viscut amb el gabinet de Harding es va repetir amb el demòcrata Jimmy Carter. El seu director de pressupost va estar acusat de cometre frau al sector bancari del país. També corrien rumors que el Secretari de Tresor havia acceptat suborns d'empreses a canvi de favors comercials. El director de personal va estar acusat de consumir cocaïna. Tots aquests casos però, van ser provats falsos. Tanmateix també van haver problemes amb la seva família. La seva germana va ser descoberta sortint amb un actor pornogràfic, el seu germà va acceptar suborns del govern de Líbia, a més de ser imitat per molts humoristes degut a la seva imatge d'home de poble. Fins i tot se li va dedicar una cervesa, la marca *Billy*. Tornant a l'acció política del president, aquest es va veure fortament danyat pel segrest de 66 persones a l'ambaixada que els EUA tenia a Iran per part de 19 estudiants iranians. Aquests protestaven perquè Carter havia permès que l'Ayatollah Khomeini (anterior monarca de Iran i derrocat amb el recolzament de la pròpia Administració Carter per haver sotmès el poble a una dictadura despòtica) entrés als Estats Units per ser tractat de càncer. Els nord-americans van desaprovar la manera com Carter va intentar solucionar el conflicte, i és per això que a les eleccions 1980 va guanyar el Republicà Ronald Reagan.

Paul Szep, juliol de 1987, paròdia sobre el Irangate. Molts dels implicats en aquest escàndol van “rentar-se les mans” culpant a altres.

La majoria de programes aplicats durant l'etapa de l'Administració Reagan van ser aclamats. Tot i així la Casa Blanca va estar relacionada amb un nou encobriment conegut com el *Irangate* (en honor al Watergate de Nixon). El president va autoritzar la CIA a enviar ajuda militar a una organització terrorista, la contra de Nicaragua, que pretenia derrocar el president del país, el comunista Daniel Noriega, qui estava

ajudant a forces militars per derrocar el govern de El Salvador, aliat dels Estats Units. Mentrestant al Líban hi havia nord-americans segrestats per la organització terrorista de Hizbulà. Per facilitar l'alliberament dels ostatges del Líban, Reagan va autoritzar un projecte secret de venda d'armes a Iran (aliat del Líban) perquè així pogués vèncer en la

guerra que estava perpetrant contra l'Iraq. Els diners obtinguts per la venda d'armes es va desviar a la contra de Nicaragua. No va ser fins l'any 1986, quan va ser abatut un avió amb càrregues d'armaments destinats a la contra, que es va descobrir tota la trama. Aleshores es va obrir una investigació sobre el cas. El president va admetre que el seu objectiu no era intercanviar armes per ostatges, i que mai havia autoritzat que els diners es destinessin a Nicaragua. Finalment Reagan va quedar exempt de l'escàndol, però molts càrrecs del govern van haver de dimitir o van ser destituïts. A més molts dels càrrecs van ser indultats per Bush pare.

Després d'anys de domini republicà l'any 1993 el demòcrata Bill Clinton va ser nomenat nou president dels EUA. Amb aquest no van haver pocs escàndols. De fet, es deia que sortia més a les revistes del cor que als diaris. Amb Clinton es va permetre l'entrada de persones homosexuals a l'exèrcit, demanda reclamada des de feia anys per aquest col·lectiu. Tot i així la manera d'aconseguir-ho (mitjançant el *don't ask, don't tell* (no pregunta, no ho diguis) no va agradar gens el col·lectiu homosexual.

Bill Clinton i Monica Lewinsky. *La relació mantinguda entre el President i la seva becària va ser motiu d'un gran escàndol nacional.*

També va portar molta controvèrsia el programa de reforma sanitària ja explicat en l'apartat de sanitat. De nou es va associar la Casa Blanca amb el terme corrupció. El President va veure's involucrat en una societat d'estalvis i crèdits propietat d'aquest i de dos socis més que tenia contractacions molt dubtoses a la zona del riu Whitewash. Kenneth W. Starr va ser el fiscal encarregat d'investigar el cas. Aquest però no va trobar cap relació amb Clinton i l'escàndol, i quan la situació ja semblava controlada Clinton va ser acusat d'acuit sexual. L'any 1998 van haver rumors que el president tenia una amant, una becària de la Casa Blanca anomenada Monica Lewinsky. Starr va començar a investigar sobre aquest cas per posar en dubte la credibilitat de Clinton i acusar-lo en el cas Whitewash. A més va intentar convèncer a Lewinsky perquè expliqués la veritat,

cosa que va acabar fent. Finalment va presentar un moció de censura que mai va passar del Senat. Tot i així el Govern va quedar paralytitzat després del cas.

Potser no ha hagut un inici de mandat més accidentat que el de George Bush. Les eleccions de l'any 2000 van ser titllades de frau electoral a l'estat de Florida, on governava el germà del President, Jeb Bush. Presumptament aquest va afavorir el seu germà en el recompte de vots. La Cort Suprema de Florida va ordenar un nou recompte manualment i no automàticament, com s'havia fet després dels comicis. No obstant mentre s'estava fent aquest recompte la pròpia Cort Suprema va demanar-ne la seva paralytització. Més endavant un grup de periodistes va fer el recompte i va determinar que

Fotomuntatge on Bush apareix davant del WTC l'11 de setembre de 2001. *Després d'aquest dia, la política exterior de l'Administració va fer un gir de 180 graus.*

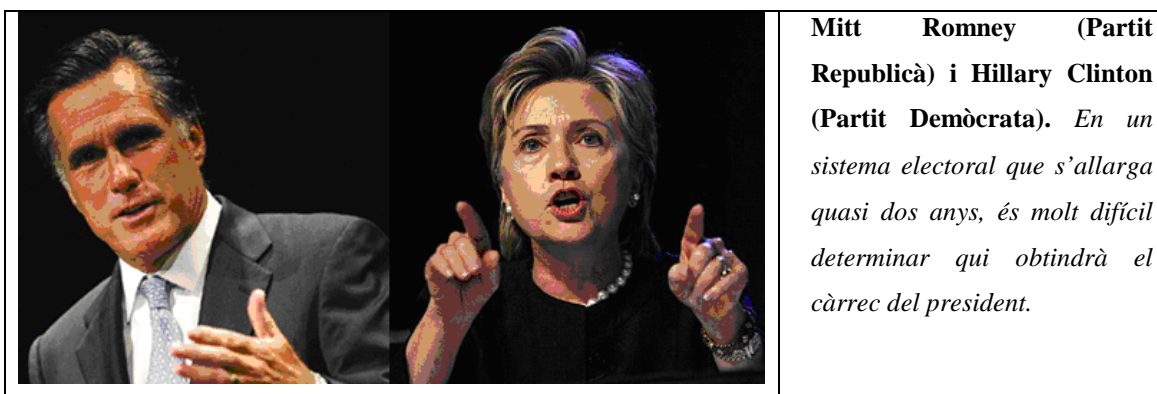
hauria guanyat el candidat demòcrata. De tota manera encara no s'ha determinat qui hauria estat el vertader guanyador de les eleccions si la Cort no ho hagués congelat. Un dels altres fracassos va ser la mala gestió durant l'huracà Katrina, que va afectar el Golf de Mèxic. L'inici de les guerres d'Iraq i Afganistan també han causat que una gran majoria de la població ja no confii en l'Administració.

Es pot concloure de nou que pràcticament totes les administracions, republicanes i demòcrates, s'han vist involucrades en escàndols i en situacions que fins i tot han posat en perill la seva credibilitat. En molts casos els nord-americans s'han resignat i no han protestat, probablement cansats d'una política que sempre s'acaba reduint al mateix. D'altra banda han hagut ocasions en les que s'han pres veritables accions. És el cas de les nombroses manifestacions produïdes durant els anys 60 i 70 en contra de la Guerra de Vietnam o les que s'han produït en els últims anys en contra de la política exterior del president Bush.

3.1.8. Eleccions 2008; Clinton i Romney?

El pròxim 4 de novembre de 2008 se celebraran eleccions presidencials als Estats Units. Un total de 16 polítics d'entre el Partit Demòcrata i el Republicà tenen oportunitats a aconseguir aquest càrrec, però només un de cada partit aconseguirà arribar a les eleccions presidencials. Actualment els sondeigs preveuen que Hillary Clinton serà la candidata demòcrata. Les enquestes però no determinen encara el futur candidat republicà. És per això que s'ha escollit l'antic governador de Massachusetts, Mitt Romney, com a probable candidat³⁵.

Quines són les diferències entre les polítiques que presenten aquests dos candidats? Clinton és probablement la candidata més progressista de tots els demòcrates que s'han presentat en aquestes eleccions, i Romney presenta un programa moderat que pot captivar a molts nord-americans que reclamen un menor intervencionisme estatal. És veritat que encara no es pot afirmar amb tota certesa quins seran els guanyadors de les primàries, però una anàlisi de cada candidat seria innecessària i poc precisa.

Clinton reprova a Bush per haver recolzat una guerra sense fi, i afegeix que ara promet acabar amb la guerra quan hi ha més soldats que mai. Els seu objectiu és retornar les tropes, enfortir l'estabilitat de la zona i iniciar un programa diplomàtic que ajudi Iraq comptant amb el recolzament d'altres països per ajudar-lo econòmicament i fer de mediador entre els diferents bàndols. D'altra banda, Romney pretén formar la *Special Partnership Force* [Força de Col·laboració Especial], que aconseguixi eliminar el terrorisme i, al igual que Clinton, un programa d'ajuda econòmica i humanitària amb el recolzament de països de l'est. Romney fa una especial ressenya a combatre el

³⁵ El candidat Romney s'ha escollit d'acord amb la puixança que ha tingut en els últims mesos en les enquestes i analitzant qui té més oportunitats de guanyar en els estats. El novembre de 2007 Romney era el segon candidat més escollit, segons dades de <http://americanresearchgroup.com>, però al desembre va passar a ser el 4t de tots els republicans. Com es pot veure, entre els republicans encara no hi ha res dit.

terrorisme internacional, iniciant sancions econòmiques i polítiques a Iran i amb una forta política en contra dels no aliats que disposin d'armes nuclears.

L'economia és la base de tot país. Entre partits polítics hi ha diferències sobre com tractar-la. Per una banda, Clinton se centra en l'ajuda a la classe mitjana nord-americana i a l'anomenada classe obrera, però no té un programa tant definit com el de Romney. L'augment del salari mínim, el retall d'impostos a les classes mitjanes, aconseguir igualar el pressupost o enfortir el sistema de pensions són algunes de les fites de Hillary. El candidat republicà proposa també igualar el pressupost, disminuir els impostos a les empreses perquè aquestes siguin més competitives, retallar a més els impostos a la resta de nord-americans en molts aspectes i reparar les infraestructures del país.

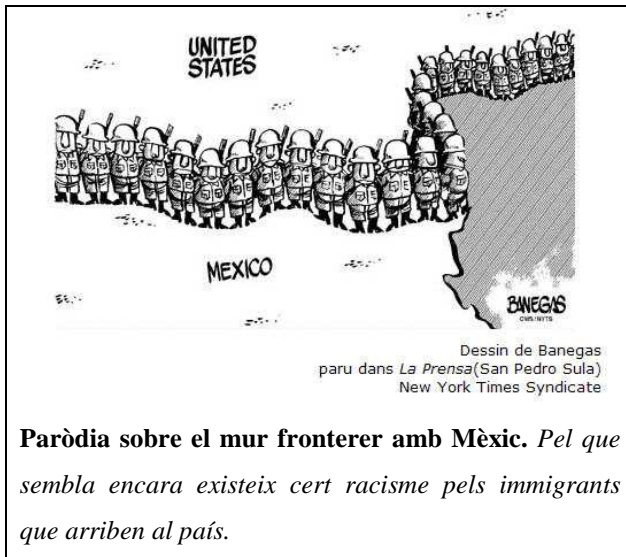
Pel que fa a sanitat, Clinton, qui ja va intentar durant els anys 90 fer una reforma del sistema sanitari, es compromet a obrir un programa de crèdits per finançar les despeses mèdiques, ajudar els petits negocis perquè els seus treballadors gaudeixin

d'assistència mèdica, endurir les condicions a les asseguradores privades perquè aquestes renovin la pòlissa dels seus clients independentment que aquests pateixin una malaltia. En canvi, Romney acusa els demòcrates de voler socialitzar el sistema sanitari i posar en perill l'avenç i la privatització del sector. El que proposa Romney és reduir el pressupost liberalitzant encara més el sector, utilitzar part dels diners que actualment financen la cobertura gratuïta a ajudes directes perquè els més necessitats contractin una assegurança privada i donar més competències als estats alhora de finançar *Medicaid*. Per tant, Clinton i Romney són dos grans antagonistes en aquest sector.

La debilitat del dòlar ha provocat que l'energia s'hagi convertit en els últims anys en un dels temes centrals a debatre entre la classe política. Clinton té dos grans objectius; acabar amb la dependència energètica que els Estats Units té amb països i vetllar pel medi ambient. Els mitjans per aconseguir això se centren en l'ús d'energies renovables i en l'eficàcia dels carburants, gràcies a una major inversió en recerca de noves energies i una major regulació federal perquè les indústries redueixin el consum. La importància que li dóna la que seria primera presidenta dels Estats Units no és la

mateixa que la de Romney. Aquest sí que comparteix un mateix objectiu que Clinton; acabar amb la dependència econòmica. A més vol incrementar la despesa federal en investigació de manera espectacular. Per últim cal incrementar l'ús de l'energia nuclear i aprofitar molt més els recursos energètics del país. D'altra banda Romney no esmenta res sobre el medi ambient.

Paròdia sobre el mur fronterer amb Mèxic. *Pel que sembla encara existeix cert racisme pels immigrants que arriben al país.*

El problema de la immigració sempre ha estat vigent als Estats Units. És per això que els dos candidats parlen també sobre aquest tema. Clinton té com a objectiu continuar protegint les fronteres del país, però també vol ajudar els immigrants il·legals. Es per això que s'ha compromès a iniciar algunes lleis com la de garantir una cobertura

sanitària bàsica als nens immigrants o una altra que permetrà una major implicació dels immigrants a cursar estudis superiors. El candidat del GOP també vol protegir les fronteres del país, especialment la del sud, repartir targetes d'identificació perquè se sàpiga en tot moment la seva situació legal, no tenir cap mena de contemplació pels ciutadans que entrin al país de manera il·legal, retallant, si és necessari, el pressupost destinat a les ciutats on hi hagi més immigració il·legal. També pretén iniciar un programa d'entrada d'immigrants qualificats de manera legal i sancionar totes aquelles persones que contractin sense papers. Per tant, les diferències ideològiques entre els dos candidats són evidents. Val a dir també que la candidata demòcrata és bastant més dura pel que fa a aquest tema que amb altres polítiques.

Tot i que l'educació no és el tema central de preocupació en la majoria dels nord-americans, tant Clinton com Romney tenen algunes propostes. La candidata demòcrata pretén aconseguir una millora dels salaris dels professors, reformar la iniciativa de Bush, la *No Child Left Behind Act*, perquè aquesta sigui realment efectiva i aconseguir que cada vegada més nens iniciïn els seus estudis amb menys edat. Tanmateix, Romney se centra més en altres aspectes com el de donar més competències als governs locals perquè aquests decideixin en el seu sistema educatiu, permetre la lliure elecció d'escoles, ajudar els pares que vulguin educar els seus fills a casa, una

millora de la llei d'educació de l'actual president George Bush i un augment dels salaris dels professors.

A part de tots aquests temes esmentats, els dos candidats també se centren en altres iniciatives. Hillary Clinton aposta pels drets dels veterans de guerra i de les seves famílies, els quals actualment viuen en condicions molt precàries. També s'ha centrat en els drets de la dona i en programes de planificació familiar efectius. Per últim es dona especial importància a la inversió en noves tecnologies i en la creació de nous llocs de treball. És per això que s'ha proposat un augment de la despesa federal destinada a R+D pels pròxims anys, augmentar l'import dels premis destinats a empreses relacionades amb la investigació, facilitar l'entrada d'empreses d'alta tecnologia al país i millorar el sistema de banda ampla.

Mitt Romney té com un dels seus punts àlgids l'Amèrica Llatina. Amb aquest, es té l'objectiu de continuar amb l'aïllament econòmic de Cuba, invertir als països aliats i continuar amb la bona política de diplomàcia, informar els nord-americans sobre la situació actual de la zona i mai deixar-la de banda. A l'igual que George Bush, Romney dona una especial importància als valors morals dels Estats Units. D'aquesta manera el candidat republicà no és partidari de l'avortament, recolza els matrimonis clàssics, vol iniciar una política de mà esquerra contra els assetjadors sexuals de menors i per últim endurir les lleis sobre sexualitat.

Aquest és el punt de vista que presenten dos possibles candidats a les presidencials. Entre ells hi ha moltes diferències que es poden veure amb una simple ullada als seus programes, però també existeixen algunes semblances. Les estadístiques determinen que el 34% dels demòcrates prefereixen a Hillary³⁶. Entre els republicans no es pot afirmar res. Caldrà esperar a les primàries per tenir una idea de qui pot arribar a ser aquest candidat.

³⁶ <http://www.gallup.com>, 4 de desembre de 2007, *Clinton still has big lead despite drop in support*.

3.2. Política exterior

Aquest segon bloc sobre política exterior està dividit per períodes històrics i té l'objectiu de determinar quines han estat les semblances i les diferències entre ambdós partits. En aquest apartat es podrà demostrar molt més que en l'anterior que les dues formacions comparteixen moltes similituds.

3.2.1. La intervenció a l'Amèrica Llatina durant la primera meitat del segle XX

A finals del segle XIX van començar les disputes entre els països europeus per repartir-se l'Àfrica i part d'Àsia. En aquells temps els Estats Units no estava interessat en l'intervencionisme a altres països. Encara tenien algunes terres per ocupar a l'oest i el país s'estava acabant de forjar. A partir del segle XX però, es van veure nous interessos econòmics a països menys desenvolupats. La doctrina expansionista que es va començar a adoptar a principis del segle XX semblava una necessitat per aconseguir aliats arreu del món.

Tant el Partit Demòcrata com el Republicà han participat en els afers exteriors del país, algunes vegades més activament i altres menys. Tanmateix, que una Administració decideixi intervenir depèn, a banda del context històric, de la ideologia de cada partit, i dins d'aquest poden haver varies divisions. Un altre fet a analitzar és com s'intervé i els motius. En molts casos, aquestes dues qüestions s'assimilaran bastant.

The imperialism stunt (la maniobra imperialista).

El republicà McKinley va ser un dels primers presidents en creure en una política expansionista que ja s'havia presentat a l'Exposició Universal de Chicago de 1893³⁷. Els demòcrates en aquells moments no la recolzaven excepte al sud, on la majoria d'empresaris reclamaven l'intervencionisme a països de l'Amèrica Llatina pels beneficis econòmics que obtindrien. L'administració

³⁷<http://www.gttexts.com/college/papers/s4.html>.

republicana va aprofitar l'agitació que hi havia a Cuba, que en aquells temps era colònia espanyola, per la repressió a la que estava sotmesa. Amb l'objectiu de provocar una guerra McKinley va ordenar enviar un cuirassat sense previ avís, el *Maine*. Els espanyols van rebre els nord-americans, però el vaixell va esclatar per una bomba de fonts desconegudes. Els EUA van declarar la guerra a Espanya. Diverses fonts van verificar que va ser la pròpia Armada nord-americana la que va provocar l'explosió del cuirassat. Espanya va perdre la guerra, per la qual cosa va haver de cedir Filipines, Puerto Rico i Guam als nord-americans, mentre que la resta de colònies les va vendre a Alemanya.

Posteriorment va arribar de nou un republicà, Theodore Roosevelt, qui va iniciar acords amb Panamà per la construcció d'un canal que connectaria l'Oceà Atlàntic i el Pacífic. El Senat va aprovar el projecte de construir el canal amb l'aprovació de Colòmbia, ja que en aquells moments Panamà formava part d'aquest país. Això va provocar la revolta dels panamenys. De tota manera finalment es va arribar a un acord de compra de la zona del canal per 10 mi-

Theodore Roosevelt construint el Canal de Panamà mentre llença la sorra a Bogotà. *L'odi de l'Amèrica Llatina als nord-americans és el resultat de les inacabables intervencions al llarg de la història del segle XX.*

lions de dòlars en un únic pagament i 250.000 dòlars d'arrendament l'any.

L'Administració republicana de William Howard Taft va patir les conseqüències de l'intervencionisme a l'Amèrica Llatina. Taft va encarregar-se que els bancs europeus financers el deute d'Hondures i va enviar més de 2.500 marines a Nicaragua per controlar els rebels que no volien el règim conservador. De tota manera Panamà continuava enutjada pel que havia fet Roosevelt. A la Convenció Panamericana molts països van intentar evitar la intervenció dels EUA. De fet, quan es van enviar 2.000 soldats a Mèxic per evitar una revolució que afectaria les inversions nord-americanes, els mexicans s'hi van negar.

L'any 1914 els demòcrates van recuperar el poder de la Casa Blanca després d'anys d'ocupació republicana. El demòcrata Woodrow Wilson havia anunciat que la intervenció a l'Amèrica Llatina havia de ser sota governs justos que acceptessin aquesta

intromissió. Però tot i les bones intencions dels demòcrates es van acabar enviant tropes militars cada vegada que hi havia revolucions. Aquest és el cas de Mèxic. Wilson va iniciar una ofensiva després que el repressiu govern de Victoriano Huerta hagués segrestat alguns mariners nord-americans, i va posar al poder Venustiano Carranza. Aquest posteriorment va haver de rebre tota l'ajuda necessària dels EUA per capturar el revolucionari Pancho Villa. Però les diferències entre les tropes de Carranza i les nord-americanes van propiciar un clima de preguerra. L'any 1917 els alemanys, que acabaven d'entrar en guerra amb els EUA, van instar Carranza a declarar-los la guerra, però aquest s'hi va negar.

Durant els feliços anys 20 el president del Partit Republicà Calvin Coolidge va incentivar la inversió a l'Amèrica Llatina. Els capitals destinats al sud del continent es van quasi triplicar des de 1920 fins 1929. Moltes empreses nord-americanes, principalment relacionades amb agricultura i indústries petroleres, van obtenir el control econòmic dels països. La intervenció també va anar acompanyada de les forces militars. Països com Cuba, la República Dominicana, Haití o Nicaragua van patir l'ocupació de les tropes nord-americanes. A la conferència triennial de 1928 presentada a La Havana

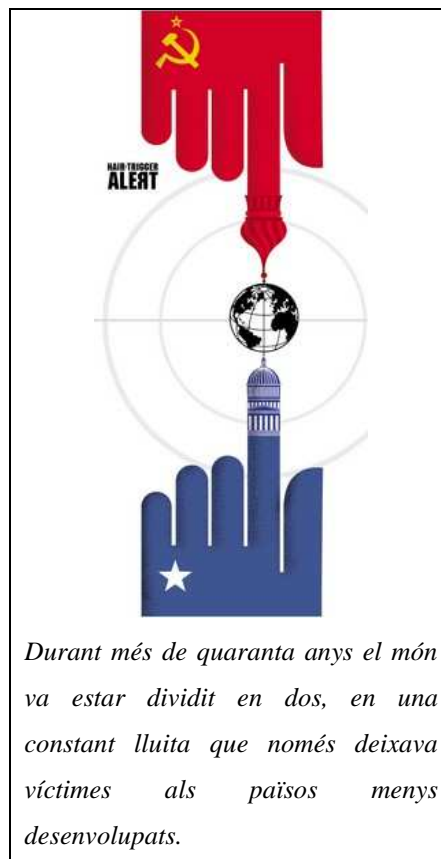
Franklin Roosevelt dóna la mà als mexicans.

Roosevelt era partidari de la col·laboració entre països per solucionar la greu crisi econòmica del país. Cal entendre que aquests països s'havien vist molt afectats per la retirada immediata de capitals nord-americanes.

es va denunciar la intromissió dels EUA. No va ser fins més endavant quan de nou un president republicà, Herbert Hoover, va aconseguir aprovar la *Good Neighbor Policy* [Política de Bons Veïns], que pretenia una intervenció militar mínima a l'Amèrica Llatina. Hoover ja havia intentat altres objectius de limitació d'armaments a la resta del món. De tota manera aquest projecte el va desenvolupar el demòcrata Franklin Roosevelt qui, veient la situació econòmica del país, va estar encantat en dur-ho a terme per reduir el pressupost militar.

3.2.2. La Guerra Freda

Després de la II Guerra Mundial i una vegada recuperat de la Gran Depressió, els EUA van veure la Unió Soviètica com un enemic al que s'havia de combatre. Un sistema polític basat en una dictadura no hauria estat un problema si no hagués estat perquè això anava relacionat amb el terme comunisme. A partir d'aleshores es va iniciar un període conegut com la Guerra Freda, on dues potències econòmiques van combatre durant més de 40 anys pel triomf de les seves idees. Tot i així cal matisar; en cap moment va haver una guerra directa entre la URSS i els Estats Units, si no que es van perpetrar diferents conflictes arreu del món on els dos països van participar, dividint el planeta en dos grans blocs.

La idea de l'anticomunisme va arrelar en la majoria de ciutadans nord-americans. Els dos partits majoritaris van declarar-se també anticomunistes. Si havia existit alguna simpatia a la Unió Soviètica durant la II Guerra Mundial per part de Roosevelt, ara això s'havia acabat. Ja no existia cap causa comuna que els unís, i tant demòcrates com republicans havien sabut aprofitar aquesta ocasió.

Durant les següents pàgines s'analitzaran els diferents conflictes que han hagut durant aquest període de temps relacionats amb aquesta guerra d'idees, analitzant en cada moment què s'ha fet sota l'administració de cada partit, per demostrar que les seves diferències han estat pràcticament inapreciables.

3.2.2.1. L'inici de la Guerra Freda

El 12 d'abril de 1945 va morir Franklin Roosevelt d'un hemorràgia cerebral interna. Truman va ocupar aleshores el Despatx Oval. Mentrestant, continuaven les

negociacions per definir quin seria el futur d'Europa. El líder soviètic, Josif Stalin, va trencar les promeses que haurien permès instaurar governs democràtics a Europa de l'est quan va imposar un govern titella aliat a Polònia. Les relacions van empitjorar encara més quan la URSS va intentar sotmetre Iran i Turquia, i quan va fer un discurs l'any 1946 on es requeria un xoc entre les dues ideologies³⁸. Truman va rebre un informe de l'ambaixada nord-americana a Moscou on es reclamava la intervenció dels Estats Units per combatre l'amenaça roja. El primer ministre britànic Winston Churchill va declarar que els soviètics estaven creant un "teló d'acer" que dividiria Europa.

L'any 1947 el nou Secretari d'Estat George Marshall va posar en marxa un programa econòmic, el Pla Marshall que, amb un pressupost de 13.000 milions de dòlars, pretenia cedir crèdits amb un interès molt baix als països europeus que ho desitgessin. Un dels requisits per obtenir el crèdits era expulsar tots els ministres comunistes del país. D'aquesta manera s'aconseguiria capitalitzar l'economia del país. Des de l'Administració també es va crear la *North Atlantic Treaty Organization* (OTAN) [Organització pel Trans-Atlàntic Nord], institució d'unió militar dels EUA, Canadà i gran part dels països de l'oest d'Europa.

L'any 1948 Stalin va decidir, després de l'aplicació del pla Marshall i de l'ocupació per part de França, Regne Unit i els EUA de la zona oest d'Alemanya, assetjar l'àrea oest de Berlín, administrada també pels tres països abans esmentats. Els EUA van començar un pont aeri que va durar 11 mesos fins que va acabar el setge. Alemanya va quedar dividida en dos estats a partir de 1949, un d'influència comunista i un altre capitalista. Berlín també va quedar dividida en dues àrees. Europa de l'est ja era completament comunista.

³⁸<http://www.historiasiglo20.org/TEXT/index.htm>, *Discurso de Stalin en Moscú 1946*

Aquests van ser els inicis de la Guerra Freda, propiciats per un president demòcrata, amb una ideologia que distava molt de la del seu compatriota Roosevelt. Truman confiava en la via militar per tal d'acabar amb els comunistes arreu del món.

3.2.2.2. Truman i Eisenhower; dos partits, un sol objectiu

Truman va continuar amb la seva política anticomunista. El gran enemic asiàtic, Japó, era des del final de la II Guerra Mundial un nou aliat econòmic i un mur important de contenció dels soviètics. En canvi, el país que havia estat el gran aliat asiàtic, la Xina, es va convertir en un nou enemic l'any 1949 quan les tropes comunistes de Mao Ze Dong van pujar al poder. Les relacions entre els dos països es van trencar.

L'any 1950 Truman va decidir ajudar militarment Corea del Sud després que el nord, comunista, l'hagués envaït. Les tropes, dirigides pel general Douglas McArthur, van aconseguir el consentiment del President per conquerir el nord. Això però no va agradar a la Xina, i per tant va declarar la guerra als nord-americans en el moment en que es va travessar la frontera entre els dos països. Els nord-americans, mentrestant,

Humphrey Bogart i Lauren Bacall a la Marxa sobre Washington de 1947 en protesta al maccartisme. Alguns actors de Hollywood van ser implicats injustament en la Cacera de Bruixes³⁹.

tant confiaven cada vegada menys en el president i vivien la “por roja”, després de les victòries comunistes arreu del món i la tensió creada per alguns polítics com el senador republicà Thomas McArthur amb la Cacera de Bruixes.

De nou un republicà va ocupar el càrrec de president dels EUA a partir de l'any 1953. Dwight Eisenhower va presentar el *New Look* [Nou Look], amb el qual es pretenia emprar armes nuclears per acabar amb el comunisme, utilitzar la CIA per derrocar els governs també comunistes i aconseguir més aliats militars, guanyant-se així la confiança dels països no alineats. Amb aquestes iniciatives es va posar fi a la Guerra de Corea, per mitjà també de les amenaces nuclears sobre la URSS i la Xina. D'aquesta

³⁹<http://blackpast.org>, *Washington Movement*.

manera Corea va continuar dividida en dos estats per la seva ideologia. Les amenaces nuclears van tornar a funcionar quan la República Popular Xinesa va bombardejar Taiwan en dues ocasions, degut a que els dirigents de Taiwan havien estat els de la Xina abans de l'entrada de Mao Ze Dong. A Iran, després de la nacionalització de l'empresa britànica que controlava la producció de petroli del país, Eisenhower va autoritzar a la CIA per derrocar el Primer Ministre i per així donar-li al Sha, molt més decantat a concepcions capitalistes, el control de l'estat. El nou president de Guatemala no va agradar gens als nord-americans, i menys encara quan va anunciar que es nacionalitzarien les terres de la *United Fruit Company* [Companyia de Fruites United], d'origen nord-americà, per donar-les a camperols sense terres. Per tant la CIA va col·laborar per derrocar el president.

El president Eisenhower i Nikita Khrushchev a Camp David, Maryland.

L'arribada d'un nou líder soviètic va ser una oportunitat per millorar les relacions entre ambdós països.

L'any 1955 Stalin va morir i el Kremlin va ser ocupat per Nikita Khrushchev. D'aquesta manera va començar l'etapa de Coexistència Pacífica. Tot i així les diferències van continuar. Per tal d'evitar una guerra nuclear, Eisenhower no va fer res quan Hongria va ser conquerida pels soviètics. A més va fracassar en les negociacions per limitar les armes militars després que es descobrís un avió espia nord-americà sobre territori soviètic. El líder egipci, Gamal Abdel Nasser, va demanar l'any 1956 ajuda econòmica als EUA per construir una presa

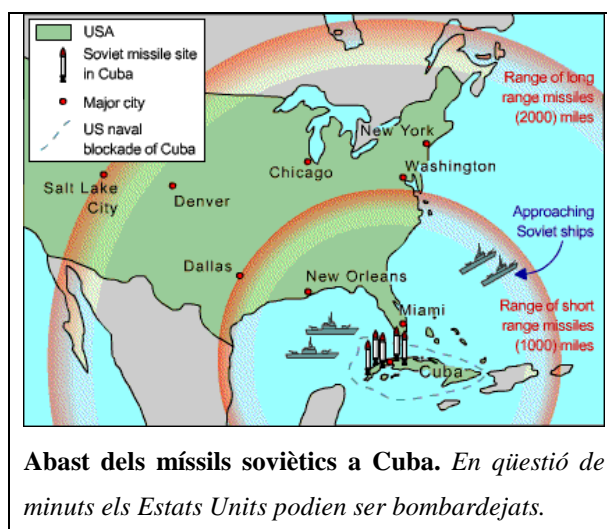
al riu Nil. Més endavant però va reconèixer la República Popular Xinesa, així que els nord-americans van retirar els seus actius. En contrapartida Nasser va nacionalitzar el Canal de Suez. Aleshores França i el Regne Unit van decidir atacar Egipte. Israel, que encara no havia estat reconegut per Egipte, va aprofitar l'ocasió i va sumar-se al conflicte. Eisenhower va condemnar aquests actes i va guanyar cert prestigi davant de la URSS, que tornaria a perdre quan va anunciar que intervindria econòmicament i militarment a països amenaçats pel comunisme. Això es va posar en pràctica al Líban per controlar la inestable situació del país.

Aquestes van ser les polítiques de dos presidents amb unes conviccions molt semblants pel que fa a la invasió del comunisme. De fet tots els conflictes analitzats tenen un únic objectiu; evitar l'avenç d'aquesta ideologia. Fins i tot es podria dir que Eisenhower va fer més per millorar les relacions entre els dos països que Truman, de ben segur pel canvi en la direcció del Kremlin.

3.2.2.3. La *Detente* [Distensió] (1962-1979)

El Partit Demòcrata i el Republicà van estar discutint durant anys sobre la Guerra Freda sobre com s'havia de tractar amb els comunistes. Tot i així durant aquest període s'han donat exemples més que evidents que demostren que els seus discursos no eren tan diferents.

Aquesta dècada va iniciar-se amb un dels moments potser més fràgils pel que fa la relació entre els dos blocs. Després de la pujada al poder d'un govern comunista a Cuba l'any 1959, Eisenhower va dissenyar un pla per derrocar el nou líder del país, Fidel Castro. Aquesta iniciativa però va ser duta a terme per John

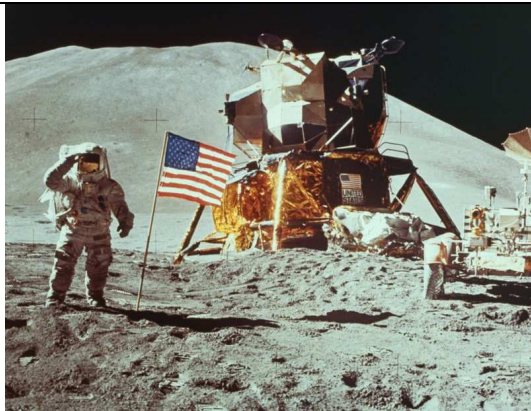
Fitzgerald Kennedy, president dels EUA des del gener de 1961. Així que l'abril d'aquell any es van enviar prop de 1.500 refugiats cubans anticomunistes a les costes de Cuba en una operació coordinada per la CIA. Castro però va capturar els refugiats i aviat va fer-se coneixedor que darrere hi havia els EUA⁴⁰. Poc després els soviètics van instal·lar míssils que apuntaven cap als Estats Units i van enviar 42.000 soldats a l'illa. L'Administració Kennedy, després d'haver contemplat diverses solucions, va decidir iniciar un bloqueig naval. El món sencer va veure la fràgil situació per la possibilitat d'una guerra nuclear. Tot i així la URSS va accedir finalment a retirar els míssils i les tropes.

⁴⁰<http://www.latinamericanstudies.org>, *Castro hosts missile crisis reunion*

Després d'aquest conflicte va començar La Distensió, període destacat pels diferents acords als que van arribar els dos blocs com el de limitació de proves nuclears, que va reduir lleugerament la cursa d'armaments. També es va iniciar el programa *Aliança pel Progrés* que, amb un pressupost de 10.000 milions de dòlars pretenia ajudar els països de l'Amèrica Llatina amb l'objectiu de fer front a l'avenç del comunisme. La carrera espacial va començar durant aquests anys, i es va desenvolupar plenament amb el president Lyndon Johnson.

Aquest president va ser el responsable d'intensificar la Guerra de Vietnam, període analitzat més endavant. Respecte les relacions amb la Unió Soviètica, es va aconseguir aprovar el *Outer Space Treaty* [Tractat de l'Espai Exterior], que va prohibir les armes nuclears a l'espai exterior, i el *Non-Proliferation Treaty* [Tractat de No Proliferació d'Armes Nuclears], que prohibia qualsevol transferència d'armes nuclears a altres nacions ni ajuda per poder-les crear.

A l'Amèrica Llatina es van propiciar diferents conflictes al llarg d'aquests anys. És el cas de Cuba, on Castro va reclamar el tancament de la base naval de Guantánamo mitjançant un setge. Johnson va abastar la base fins que els cubans van fer-se enrere. A la República Dominicana es va recolzar la pujada al govern del conservador Reid Cabral, qui havia derrocat el progressista Juan Bosch. Segons Johnson, Bosch era una amenaça comunista. No obstant aquest mai s'havia decantat ni per la URSS ni per Cuba.

L'arribada de l'home a la Lluna, l'any 1969.

Han hagut diverses especulacions sobre si els Estats Units realment van arribar-hi. De tota manera, aquest ha estat un dels esdeveniments més importants del segle XX i un triomf polític davant del comunisme.

Richard Nixon va guanyar les eleccions l'any 1968, en gran mesura pels fracassos i la mala fama que s'havia guanyat Johnson per la Guerra de Vietnam. Amb aquest republicà es va viure un dels esdeveniments més transcendents del segle XX i una victòria de la Guerra Freda; l'arribada de l'home a la lluna. Així quedaven enrere els triomfs soviètics en la carrera espacial. També va ser significativa la visita de Nixon a la Xina. Després

d'anys de tensions des de la pujada al poder dels comunistes, un president nord-americà visitava aquest antic aliat. A l'Amèrica Llatina es va continuar amb la lluita anticomunista. Els Estats Units seguien preocupats per l'arribada al poder de Salvador Allende a Xile, així que a través de la CIA es va recolzar un cop d'estat, que va acabar amb la vida del cap de l'Armada xilena. Tres anys després però, Allende va ser assassinat i el tirà conservador Augusto Pinochet va ocupar el seu càrrec. Aquesta vegada els Estats Units no havien tingut cap relació.

Amb el president Nixon les relacions amb el bloc comunista van millorar notòriament, molt més del que ho havien fet fins aleshores. Es van arribar a dos nous acords; el *Strategic Arms Limitation Treaty* (SALT-1) [Tractat de Limitació d'Armes Estratègiques] i el *Antiballistic Missile Treaty* [Tractat pel Control de Míssils Balístics], que va permetre reduir el nombre d'armaments dels dos països i l'eliminació de radars de detecció de míssils. També van haver acords en assumptes relacionats amb ciència, espai i comerç.

Amb l'arribada de Gerald Ford després de la dimissió de Nixon el panorama internacional pel que fa l'avenç del comunisme va continuar pràcticament igual. Els acords de limitació d'armes van tirar endavant i un president nord-americà va visitar de nou la República Popular Xinesa.

Després del fracàs republicà els demòcrates van recuperar la Casa Blanca. El nou president pretenia continuar amb la distensió, però el seu conseller Brzezinski, un polonès anticomunista aferrat, el va convèncer per desconfiar dels soviètics. Així que Carter va intensificar de nou la cursa d'armaments. La URSS va respondre envaint Afganistan. Els EUA van boicotejar els Jocs Olímpic de Moscou

Jimmy Carter i el nou líder soviètic Leonid Brezhnev, es donen les mans després d'haver signat les SALT-II, l'any 1979. Poc després els tractats es congelarien per un empitjorament de les relacions entre els dos països.

de 1980. Mentrestant el nou Tractat de Limitació d'Armes Estratègiques va quedar paralitzat. Tanmateix les relacions amb la República Popular Xinesa van millorar

considerablement després que Carter reconegués el país, el qual estava vivint una reforma política i econòmica molt important.

Carter va acabar amb la distensió. Aquest va ser el resultat dels esforços i els triomfs polítics dels últims anys. Si en algun moment algú ha pensat que els demòcrates són els diplomàtics i els republicans els bel·licosos, s'ha equivocat. L'anticomunisme nord-americà va afectar per igual als dos partits.

3.2.2.4. La Guerra del Vietnam

Des de l'any 1957 fins el 1975 els Estats Units va estar en guerra amb Vietnam del Nord. Durant aquest període van passar per la Casa Blanca un total sis administracions, tres demòcrates i tres republicanes. Tot i així la procedència política de cada president no sembla ser molt important ja que, com es veurà més endavant, sembla que els papers s'intercanviïn, que un demòcrata es faci republicà i a la inversa. Cal entendre també que Vietnam es troba dintre del context de la Guerra Freda, on l'únic que importa és acabar amb el comunisme al món.

Un nord-americà mata un vietnamita. *La duresa d'aquesta guerra no va deixar impassible el món. Un altre problema que se'n va derivar va ser la importació massiva de drogues, ja que part de l'exèrcit n' estava enganxat.*

Tant el demòcrata Truman com el republicà Eisenhower van ajudar econòmicament a França durant el conflicte que tenia amb les tropes vietnamites de Ho Chi Minh a la colònia d'Indoxina. Es va recolzar també militarment, però amb un contingent de tropes mínim. L'any 1954, després del segrest d'una guarnició francesa a Indoxina, França va garantir a la Conferència de Ginebra la independència de la península, dividint

-se en els estats de Cambotja, Laos, Vietnam del Nord i Vietnam del Sud. Eisenhower no volia que Vietnam fos comunista, així que va enviar ajuda econòmica al líder del sud, qui no acceptaria l'ascens dels socialistes. Però el nord, comunista i presidit per Ho Chi Minh, no va voler acceptar aquesta derrota.

Durant la dècada dels 60 les administracions demòcrates de Kennedy i Johnson van continuar amb el conflicte. El carismàtic Kennedy va enviar fins a 16.000 consellers per entrenar les tropes de Vietnam del Sud⁴¹. Val a dir que abans de morir es va comprometre a reduir el contingent destinat al país, però després de l'assassinat del líder anticomunista del sud, Ngo Ding Diem, el futur del conflicte va canviar radicalment.

Això va coincidir també amb l'assassinat de Kennedy als EUA, de manera

Protestes a Washington. *Quasi 60.000 soldats dels Estats Units van morir a la guerra⁴². El fet de ser una guerra televisada en color va commoure el món sencer.*

que quan Johnson va ser nomenat nou president l'any 1963, va anunciar que s'hauria d'ajudar més intensament a Vietnam del Sud per combatre l'amenaça comunista. D'aquesta manera van començar les operacions encobertes de la CIA, les filtracions d'informació, i un augment progressiu de les tropes destinades al país. A més es van anunciar bombardeigs aeris a Vietnam del Nord. La majoria del Congrés va recolzar totes aquestes mesures. Les tropes van arribar a un pic de 535.000 persones l'any 1968⁴³. Mentrestant al país es donaven manifestacions multitudinàries freqüentment, i el poc recolzament de Johnson es feia més que evident durant els seus discursos.

Gelatin Silver, Kim Phuc – Vietnam Napalm, 1972. *Una altra commovedora imatge guanyadora del premi Pulitzer.*

Posteriorment van tornar els republicans i Richard Nixon va ser escollit nou president dels EUA. Nixon s'havia compromès durant la campanya electoral a posar punt i final a la Guerra de Vietnam. A través de l'Assistent de Seguretat Nacional de la Casa Blanca, Henry Kissinger, es van iniciar les converses amb Ho Chi Minh i se'l va advertir que si no es predisposava a aca-

⁴¹ <http://www.pbs.org>, *battle field Vietnam*

⁴² <http://www.vietnam-war.info>, *casualties*.

⁴³ <http://www.learningcurve.gov.uk/>, *the Cold War*.

bar amb la guerra pel novembre de 1969, els atacs es reprendrien. Finalment els bombardeigs van tornar a començar, però aquesta vegada sobre una àrea d'influència encara més gran. El que sí que va aconseguir aquesta Administració va ser la retirada progressiva de tropes. Més endavant els EUA van poder comprovar que Vietnam del Nord encara tenia recursos per continuar amb la guerra. L'any 1972, quan ja quedaven molt poques tropes nord-americanes al país, els comunistes van iniciar una ofensiva que va poder ser pal·liada amb atacs aeris nord-americans. Després d'això els dos països van decidir arribar a acords per acabar amb la contesa. Als Acords de Pau de París de 1973 es va concloure que la guerra acabaria si Vietnam es quedava amb els territoris conquerits durant l'ofensiva de 1972.

Després de la dimissió de Nixon, Henry Ford va ocupar el seu càrrec. Tot i que als Acords de Pau de París els EUA havien advertit a Vietnam del Nord que si iniciava una ofensiva es prendrien represàlies, aquest va retirar les tropes nord-americanes que restaven al país quan Ho Chi Minh va iniciar una ofensiva. D'aquesta manera el sud va caure. Els EUA perdien per primera vegada una guerra.

Aquest és el resultat d'un conflicte que va durar ben bé 20 anys. La "ressaca política" d'aquesta derrota va durar molt de temps. De fet, la majoria dels grans conflictes exteriors que han hagut més endavant propiciats pels EUA han tingut en compte aquest fracàs, i en la majoria dels casos s'ha actuat pensant en la seguretat de les tropes nord-americanes. La Guerra de Vietnam torna a corroborar que no hi ha tantes diferències entre demòcrates i republicans; hi ha republicans i demòcrates bel·licosos, republicans i demòcrates diplomàtics. Aquest va ser el legat de sis presidents, en gran mesura afectats per la seva posició en el conflicte.

3.2.2.5. Reagan i Bush; el final de la Guerra Freda (1980-1990)

A finals dels anys 80 la Guerra Freda va arribar a la seva fi. Un conflicte iniciat durant una presidència demòcrata i finalitzat durant una de republicana. L'objectiu s'havia aconseguit després de més de 70 anys de repressió comunista. Tot i així no es pot atribuir el mèrit del final d'aquest període als Estats Units, ja que va ser la pròpia Unió Soviètica la que es va enfonsar arran d'una profunda crisi econòmica que va patir la última dècada de la seva existència. De tota manera tant Ronald Reagan com George Bush van condecorar-se per un altre èxit nord-americà. Amb això, Vietnam es començava a oblidar. En aquest últim apartat es pretén determinar que tant un

demòcrata com un republicà podrien haver estat a la presidència veient com s'ensorrava el seu màxim enemic.

El Partit Republicà, amb Ronald Reagan al capdavant, va guanyar les eleccions l'any 1980. Aquest demòcrata penedit va ser potser el president més anticomunista de la història dels Estats Units. La seva estratègia en afers exteriors va ser inicialment la via militar. Un dels projectes presentats va ser la *Strategic Defense Initiative* (SDI) [Iniciativa de Defensa Estratègica] (també anomenat “Guerra de les Galàxies” pels crítics) que, amb un pressupost que oscil·la entre els 14.000 i els 60.000 milions de dòlars⁴⁴, treballaria en la investigació de làsers accionats amb energia nuclear que podrien actuar a l'espai per detectar míssils dels enemics.

La guerra de les galàxies va ser una de les iniciatives més importants de la seva presidència, tot i que després va comprovar-se que la inversió realitzada no havia servit de res.

Aquest president també havia atribuït la pobresa del 3r món al comunisme. De fet va intervenir econòmicament a països com Angola, Nicaragua, El Salvador, Guatemala, Afganistan, Cambotja, Iraq i Moçambic. A més es va envair Grenada després que un govern marxista hagués ocupat el poder. Fins i tot l'atemptat al papa Joan Pau II va ser associat per Reagan amb un comunista. Les relacions amb la Xina van empitjorar durant els primers anys. Encara van afeblir-se més les relacions amb la URSS després que l'Administració Carter hagués portat a cap una política molt anticomunista. Reagan va afirmar l'any 1983 que la URSS era “la potència del mal”.

Un fet que sense precedents va canviar aquesta situació va ser el canvi en la secretaria del Partit Comunista Soviètic. Mijaíl Gorbachov va arribar l'any 1985 i les relacions entre els dos països van canviar radicalment. Els acords sobre limitació d'armes es van reprendre a partir de 1987 després de diverses deliberacions. El primer tractat amb certa rellevància va ser el *Intermediate-Range Nuclear Forces Treaty* (INF)

⁴⁴ Segons la pàgina <http://www.pbs.org/newshour/bb/military/>, a l'apartat *Star Wars 6-4*, es parla d'un pressupost inicial de 14.000 milions que podria haver arribat als 60.000.

[Tractat d'Armes Nuclears de Mitjà Abast], amb el qual es va aconseguir eliminar les armes atòmiques de mitjà i curt abast.

Gorbachov es va presentar com un líder reformista. Aquest va aprovar el *glásnost*, programa d'obertura de la societat soviètica, i la *perestroika*, que capitalitzaria l'economia soviètica progressivament. Cal saber en primer lloc la situació de la URSS durant aquells anys, especialment pel que fa la seva economia. Només el 23% de les llars urbanes i el 7% de les rural disposaven de telèfon, la informatització que s'estava donant a la resta de països no es podia dur a terme perquè era massa costosa, el percentatge del PNB destinat a despesa militar duplicava i fins i tot triplicava el dels EUA, hi havia molt absentisme laboral i l'alcoholisme augmentava, mentre que la productivitat continuava disminuint. A més el deute extern del país havia arribat a xifres astronòmiques. Reagan va deixar el terreny llis a Bush per acabar amb el comunisme.

Amb Bush la política anticomunista va relaxar-se molt més. Algunes de les accions polítiques van ser l'aixecament del bloqueig comercial a El Salvador després de la derrota dels comunistes. També es va derrocar el dictador panameny Manuel Noriega, recolzat per molts presidents anteriors, però aquest fet no té gaire relació amb la Guerra Freda. Pel que fa a la URSS les relacions entre el nou president i Gorbachov van començar amb certa

Reagan fent un discurs davant de la Porta de Brandenburg, l'any 1987. “Tear down this wall” (enderroqui aquest mur), és una de les grans frases d'aquest president referint-se a Gorbachov.

prudència, i poc a poc van millorar. Això va facilitar molt els posteriors esdeveniments, que es van viure en un període de temps molt curt; la unificació de les dues Alemanyes arran de l'enderrocament del mur de Berlín l'any 1989, la independència dels països bàltics, la desaparició de l'exèrcit soviètic a moltes de les repúbliques, l'arribada de Boris Yeltsin a la presidència de Rússia i, finalment, la dimissió de Gorbachov, que va acabar oficialment amb la URSS. A partir d'aleshores Bush va pactar amb Yeltsin nous tractats de limitació d'armes nuclears que va disminuir fer el nombre de caps nuclears de 13.000 l'any 1990 a prop de 3.000 tres anys després.

3.2.2.6. Les relacions post-URSS; compartir idees uneix

Boris Yeltsin i Bill Clinton. *Amb aquests dos nous presidents, es va donar un nou aire a les relacions entre soviètics i nord-americans després de més de quaranta anys d'una lluita que semblava que no acabaria mai.*

Després de l'esfondrament de la Unió Soviètica els EUA ha millorat considerablement amb Rússia. Tot i que en un principi Yeltsin no veia amb bons ulls l'entrada de països com la República Txeca o Hongria a l'OTAN, mantenia el seu silenci ja que el país s'estava nodrint dels crèdits cedits pels Fons Monetari Internacional. Desafortunadament molts d'aquests diners van anar a parar a organitzacions criminals relacionades amb la família del president.

El nou president nord-americà, George H. W. Bush, i Yeltsin van aprovar la *Nunn Lugar Act* [Llei Nunn Lugar], amb la qual els EUA podrien ajudar els estats de l'est per desmantellar armes nuclears i desenvolupar centrals nuclears. Aquest va ser un dels avenços més apreciats si es té en compte que les dues nacions havien estat batallant durant anys per la superioritat d'armaments. Posteriorment Bush fill va ratificar un altre tractat, el *Anti-Ballistic Missile Treaty* [Tractat d'Anti-Míssils Balístics].

És curiós com en tant poc temps els dos grans enemics s'hagin convertit en grans aliats econòmics per combatre els actuals conflictes internacionals que amenacen el món. Com se sentiria Eisenhower o Truman si veiessin com han canviat tant les coses, cap a on han evolucionat els seus partits.

George Bush i l'actual líder rus, Vladimir Putin. *Tampoc es poden negar les bones relacions entre aquests dos presidents, que semblen tenir llaços econòmics molt importants*

3.2.3. El conflicte arabisraelià

Orient Pròxim ha estat, durant la última dècada, una font de problemes pels EUA. Un dels conflictes on s'han implicat molts presidents nord-americans és al de Israel i Palestina. Aquesta història es remunta a principis del segle XX. L'any 1917 el primer ministre britànic va signar la Declaració de Balfour, en la qual es reclamava la creació d'un estat jueu a la zona de Palestina. A partir d'aleshores va començar a haver un moviment de jueus cap a aquell país. Durant els anys 20 es van produir alguns motins per

The Balfour Declaration
His Majesty's Government view with favour the establishment in Palestine of a national home for the Jewish people... (1917)

Introduction
The discovery of a Jewish homeland in Palestine is the first step towards the realization of the Jewish dream of a national home in their own land. The Balfour Declaration of 1917 was a landmark event in the history of the Jewish people and the establishment of the State of Israel. It was a bold and courageous decision that paved the way for the creation of a Jewish state in the Holy Land. The Balfour Declaration was a testament to the power of Jewish leadership and the support of the British government. It was a turning point in the history of the Jewish people and the establishment of the State of Israel. It was a bold and courageous decision that paved the way for the creation of a Jewish state in the Holy Land. The Balfour Declaration was a testament to the power of Jewish leadership and the support of the British government. It was a turning point in the history of the Jewish people and the establishment of the State of Israel.

El secretari d'Exteriors anglès Sir Arthur Balfour. *El zionisme va significar l'inici d'una mena de colonialisme jueu.*

part dels palestins en protesta per l'arribada de jueus. Des de l'any 1936 fins a el 1939 va haver una guerrilla. El problema era que els jueus estaven comprant la majoria de les terres quan representaven encara una minoria respecte els palestins. La immigració jueva es va intensificar molt més durant l'holocaust jueu. L'any 1947 el país va sortir de la Commonwealth britànica i va passar a ser administrada per l'ONU, i va decidir dividir el país en dos, fundant així el nou estat d'Israel. Com era d'esperar, quasi tots els països àrabs no van acceptar aquesta mesura.

L'ajuda prestada per part dels Estats Units a Israel ha estat clau pel seu desenvolupament. Això també podria explicar el sentiment d'odi de la població de l'Orient Mitjà als nord-americans.

Sorgeix de nou el plantejament de la mateixa pregunta. Quina diferència hi ha entre demòcrates i republicans pel que fa el conflicte d'Israel i Palestina? A continuació es podrà corroborar com els dos partits sempre han tingut especial predilecció pels jueus, degut, entre altres coses, a la importància d'aquest col·lectiu als EUA.

Truman va decantar-se ràpidament per Israel després que l'any 1947 la Lliga Àrab (formada per 14 països) declarés la guerra al nou país. El motiu era bàsicament electoralista, ja que els jueus eren un vot important pel Partit Demòcrata. Tot i així membres del seu Gabinet com George Marshall s'hi van oposar. El motiu de Marshall era evitar conflictes amb països productors de petroli tant importants com els de la Lliga Àrab. Posteriorment el republicà Eisenhower va condemnar els atacs que França, el Regne Unit i Israel van perpetrar a Egipte després de la nacionalització del Canal de Suez, tot i que l'ofensiva d'Israel a la península egípcia del Sinaí s'havia produït amb l'ajuda econòmica facilitada pels EUA al llarg dels anys.

El recolzament econòmic i d'estratègia militar facilitat a Israel per part de la primera potència mundial va continuar durant les dues presidències dels demòcrates Kennedy i Johnson. D'aquesta manera es van poder viure guerres llamp, com la de l'any 1967, en la que es va ocupar en només sis dies la

Nasser, amb el suport d'Iraq el Líban i Síria fan fora els jueus.

península del Sinaí. L'any 1973, amb Nixon a la Casa Blanca i perjudicat per l'escàndol del Watergate, els Estats Units va ser amenaçat per la Lliga Àrab d'apujar els preus del petroli si Israel no cedia els territoris conquerits durant la Guerra dels Sis Dies de 1967. Aleshores Síria i Egipte van atacar Israel en el seu dia religiós, el *Yom Kippur*. A partir de l'any 1973 la Lliga Àrab va augmentar considerablement els preus del petroli i va sotmetre els EUA a un embargament econòmic. L'Administració republicana va establir un pont aeri entre els dos països per fer front a l'ofensiva, que va poder ser sufocada. Però Israel va continuar atacant, i s'hi va sumar la URSS comprometent-se a un atac unilateral si la contesa no acabava. Els nord-americans van poder controlar els soviètics enviant més tropes a la zona. No va ser fins que les Nacions Unides va intervenir que les hostilitats van cessar.

Afortunadament les diferències entre palestins i israelians van minvar momentàniament després dels Acords de Camp David l'any 1978, quan Carter era president. Allà es va acordar la cessió del Sinaí als egipcis i que els EUA controlarien la zona. A més se li va exigir a Israel que iniciés converses de pau amb Palestina. Com a

compensació Carter va construir bases militars a aquell país. Aquesta va ser la última intervenció significativa dels EUA. De tota manera Israel ha continuat rebent ajudes econòmiques del país, independentment de si l'Administració és d'un partit o d'un altre, essent així un altre exemple de les seves semblances.

3.2.4. Altres símls polítics relacionats amb afers exteriors

Al llarg del segle XX els Estats Units s'ha vist com el país més poderós, aquell que no només té el dret si no l'obligació d'intervenir en els conflictes internacionals. D'una manera o una altra, la primera potència sempre té alguna relació amb el que passa arreu del món. A banda de la resta de conflictes analitzats hi ha una inacabable llista de totes les intervencions fetes en el segle XX. Aquest són fets puntuals, no com la Guerra Freda o la intervenció a l'Amèrica Llatina, i és per això que només cal fer un breu esment per demostrar una vegada més que les diferències entre els dos partits són només superficials.

Des de l'any 1896 fins el 1914 els republicans van estar al poder. Aquests van ser els que van iniciar l'imperialisme nord-americà. A banda de la intervenció a l'Amèrica Llatina, també van haver altres esdeveniments com quan va fer de moderador en el conflicte entre el Japó i Rússia després dels atacs a Port Arthur. També va participar en el que va haver entre els francesos i alemanys arran dels desacords sorgits per la divisió del Marroc o l'augment de les inversions a països europeus i a l'Àsia, especialment a la Xina. Es pot comprovar com en aquesta època el focus d'atenció era Amèrica, mentre que la resta de països no eren de gaire interès. Val a dir que la manca encara de transports més ràpids i el colonialisme europeu ja havien dissenyat el panorama internacional del món, i en certa mesura els EUA van haver de conformar-se amb els països que quedaven.

Posteriorment va arribar el demòcrata Woodrow Wilson. La intervenció més important d'aquest president va ser durant la I Guerra Mundial. Tot i que en un principi no estava disposat a participar en el conflicte, els crèdits i les inversions nord-americanes al continent perillaven per l'ascens d'Alemanya. Aquest va ser el motiu de la intervenció, i és el preu que ha hagut de pagar els EUA en diverses ocasions, ja que disposa d'inversions arreu del món. Podríem determinar que aquest hauria preferit un a política més neutral, tot i que va continuar amb la intervenció a l'Amèrica Llatina com havien fet els presidents anteriors.

Durant el període d'entreguerres el país es va sumir en la neutralitat. De tota manera es van intensificar les inversions a l'estranger durant la dècada dels anys 20. Cal entendre però que és una de les etapes de major creixement econòmic del país i que per continuar creixent calia invertir arreu del món. Així doncs es van intensificar les inversions a Europa, especialment a Alemanya, on els EUA va incidir especialment en la seva economia després de condonar aproximadament 10.000 milions de dòlars en

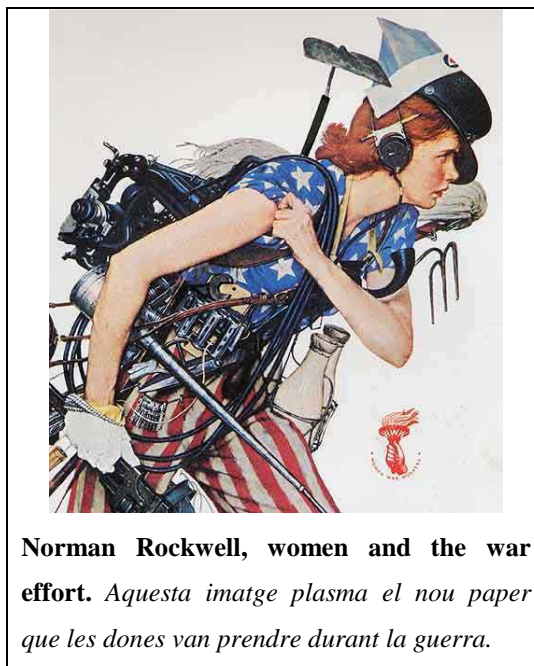

Bitllet de 500 milions de marcs, l'any 1923. Els Estats Units va ajudar Alemanya durant els anys 20, però tornaria a caure en una profunda crisi durant els primers anys de la Gran Depressió. Poc després, Adolf Hitler es faria amb el poder del país.

crèdits que devia. També van iniciar-se les inversions a l'Orient Mitjà i va continuar la presència d'actius a l'Amèrica Llatina. Es va garantir la independència de la Xina després que molts països orientals estiguessin interessats per la zona que va propiciar més inversions. D'aquesta manera es pot determinar que durant aquests anys els republicans van continuar només amb la intervenció econòmica.

Amb Hoover la situació va canviar. Cal recordar que era l'època de la Gran Depressió, la producció havia caigut en picat, els mercats estaven col·lapsats, l'atur ascendia a un ritme galopant i la crisi s'havia estès arreu del món a causa de les inversions que la primera potència havia fet. Hoover va culpar altres països per haver propiciat la crisi. Amb aquesta situació l'actitud del govern va canviar; de tenir inversions arreu del món es va passar a adoptar mesures proteccionistes que no van fer res més que empitjorar la situació. També es va iniciar la política de bons veïns, que tindria per objectiu una menor influència militar als estat de l'Amèrica Llatina. La via diplomàtica es va utilitzar posteriorment quan Japó va envair Manxúria, a la Xina. Hoover estava convençut que els països europeus acceptarien les propostes de desarmament que havia proposat en diverses ocasions. Totes aquestes accions disten molt de la idea intervencionista d'altres presidents republicans del segle XX anteriors a aquest.

Després va arribar Franklin Delano Roosevelt, el pare del *New Deal*, l'únic president que ha estat escollit durant quatre legislatures sorgides. Aquest va continuar amb la política de bons veïns iniciada durant l'Administració Hoover. Tot i així Roosevelt, amb la difícil situació que vivia el país, va aprovar l'any 1935 la *Neutrality Act* [Llei de Neutralitat]. Aquest llei però va haver de ser modificada més de cinc vegades per tal de poder involucrar-se en la II Guerra Mundial⁴⁵. S'estava tornant a

Norman Rockwell, women and the war effort. Aquesta imatge plasma el nou paper que les dones van prendre durant la guerra.

viure la mateixa situació que amb Wilson. En un principi no es volia intervenir, però els japonesos van provocar la guerra del Pacífic. A Europa també es va haver d'intervenir per la dificultat de les potències aliades a vèncer l'Alemanya nazi.

Els demòcrates van continuar al poder amb l'Administració Truman. Aquests van posar en marxa les Nacions Unides, institució heretada de la Societat de Nacions del president Wilson. Tots els altres conflictes ja han estat analitzats en l'apartat de la Guerra Freda, ja que aquest va intervenir considerablement en els afers mundials però sempre dintre d'aquest context. Igual va passar amb el republicà Eisenhower, que durant tot el seu mandat la seva política es va caracteritzar per combatre l'ascens del bloc comunista.

Enrere va quedar la dècada dels 50 i els demòcrates van tornar al poder. Aquests anys van estar marcats per dos grans figures demòcrates que van destacar especialment per la seva intervenció en política nacional. Durant aquesta època, a part de la crisi de la *Bahía de Cochinos* i de la Guerra de Vietnam, es van iniciar projectes d'ajuda a països en vies de desenvolupament. És el cas de l'Aliança pel Progrés de Kennedy, que pretenia ajudar a països de l'Amèrica Llatina (sempre i quan no fossin comunistes), o els *Peace Corps* (Cossos de Pau), una associació humanitària que tenia l'objectiu de

⁴⁵ Kennedy, David, *Entre el miedo y la libertad*, Edhasa, any 2005.

Kennedy signa els Cossos de Pau. Ajuda humanitària. Aquesta és la consigna que des de fa anys porta realitzant aquesta organització.

millorar les condicions socials i econòmiques de persones de tot el món i que actualment continua vigent⁴⁶. Però tot i així aquest dos presidents van continuar amb una política exterior activa i anticomunista com els dos presidents anteriors, Truman i Eisenhower. I amb l'Administració republicana de Richard Nixon les coses continuarien igual, sense cap afer internacional remarcable fora del context del bloc comunista.

L'any 1976 Jimmy Carter va ser escollit president dels EUA. Aquest havia promès

estendre els drets humans arreu del món. A més Carter mai s'havia decantat massa per l'acció militar. De fet, va permetre la concessió del Canal de Panamà per l'any 1999 a Panamà després dels acords arribats durant els temps de Nixon. Desafortunadament les relacions amb els soviètics van empitjorar i va haver la famosa crisi dels ostatges de Iran, ja explicada a l'apartat d'escàndols, que van fer disminuir la confiança en el president. Així que tot i les bones intencions i la seva diplomàcia, aquest president va acabar fent una política exterior similar als de la resta.

Als anys 80 la Casa Blanca va estar ocupada per l'antic actor i demòcrata reconvertit Ronald Reagan. La seva Administració, majoritàriament neoconservadora, va mostrar una actitud molt intervencionista davant els conflictes internacionals. Ara bé, la política exterior d'aquests anys ja està explicada a l'apartat sobre la Guerra Freda, ja que la seva acció es va basar en posar punt i final a la Unió Soviètica. Així doncs es veu de nou un president que no es diferencia molt d'anteriors.

Durant el període 1989-1993 els republicans van continuar al govern però amb una Administració molt més moderada. Amb George Bush pare el país va ser reticent a la intervenció militar. És el cas de Iugoslàvia, on l'Administració no va voler intervenir. També es van iniciar negociacions comercials entre Canadà, Mèxic i els EUA per eliminar aranzels a les fronteres. Aquest acord es coneix com *North American Free Trade Agreement* (NAFTA) [Tracta de Lliure Comerç d'Amèrica del Nord], i

⁴⁶ <http://www.peacecorps.gov/>

Manuel Noriega i George Bush. *Els interessos econòmics dels Estats Units provoquen canvis bruscos en la política exterior.*

actualment continua vigent. A l'Amèrica Llatina, es va aixecar el bloqueig comercial que hi havia al Salvador després que el govern comunista fos derrocat. També es va arrestar el president de Panamà, Manuel Noriega, per tràfic de drogues. Aquest fet és curiós ja que durant la presidència de Reagan, Panamà havia rebut ajuda econòmica dels Estats Units

per lluitar contra els insurrectes comunistes de El Salvador. Aquests són, però, casos no molt transcendents.

L'Afer exterior que potser va tenir més repercussió va ser la Guerra del Golf. Després que el dictador iraquíà Saddam Husein, un antic aliat dels Estats Units, envaís Kuwait, que comptava amb importants reserves de petroli, Bush va iniciar una ofensiva amb un contingent de tropes superior als 450.000 soldats nord-americans, 1.500 avions i 65 bucs de guerra. A més es va aliar militarment amb 34 països. Aquestes mobilitzacions són comparables a les que es van fer durant la Guerra de Vietnam, i precisament el motiu d'això era no acabar fracassant com havia passat en aquell país anys enrere. Tanmateix, aquesta intervenció va acabar una vegada Husein va retirar-se de Kuwait, no envaint Iraq ja que, segons Bush, no era la intenció de la missió.

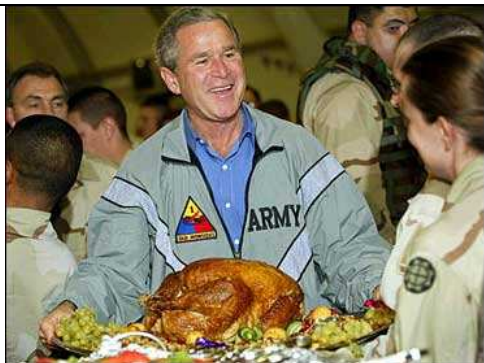

La Guerra del Golf. *La invasió de Kuwait va ser un gran error per un Iraq que per aquells anys era el país més desenvolupat de l'Orient Mitjà.*

Després de 12 anys els demòcrates van tornar al poder amb Bill Clinton com a president. En política exterior aquesta Administració va continuar amb la intervenció militar a Somàlia en missió humanitària que l'anterior president ja havia iniciat. Desafortunadament alguns soldats nord-americans van morir en uns disturbis i els seus cossos van ser passejats per la ciutat. Això va significar un fracàs. És per això que el president va decidir no involucrar-se quan a Rwanda es va produir un genocidi de més de 800.000 persones, fet pel qual va ser durament criticat. Veient aquests fracassos,

l'expresident Jimmy Carter va decidir encarregar-se d'un nou conflicte a Haití, després de l'arribada d'un dictador que finalment va dimitir després de l'amenaça d'intervenció militar nord-americana. Però no tot van ser desgràcies. Aquesta Administració va anunciar l'aplicació de la *Doctrine of Enlargement* [Doctrina d'Ampliació], amb la que el país es comprometia a exportar els valors de la democràcia arreu del món, aconseguir el comerç lliure, fer aliances internacionals perquè la pau prevalgués i intervenir militarment sempre i quan s'escaigués. Dintre del context de la Doctrina d'Ampliació es va enviar ajuda econòmica a Mèxic i un emissari nord-americà va ajudar al Regne Unit per acabar amb el terrorisme a Irlanda, a banda d'altres intervencions. Clinton també va voler enviar i posar fi a la Guerra dels Balcans, via diplomàtica i finalment, militar.

El nou mil·leni va estrenar-se amb l'entrada del republicà George Bush a la Casa Blanca. Durant els quasi set anys de govern cal destacar els acords econòmics que ha tingut arreu del món, moltes vegades criticats per interessar-se únicament en països amb recursos estratègics. Cal esmentar els acords en matèria terrorista i en armes nuclears amb la Índia, les bones relacions amb Geòrgia i Ucraïna després de l'arribada de grups polítics pro democràtics o la visita recent a Albània que ha millorat les relacions entre els dos països. Però l'Administració Bush no ha destacat per aquestes petites fites en

George Bush celebra el dia d'acció de gràcies amb soldats nord-americans destinats a Iraq.

Les mentides, les contradiccions i els errors comesos a Iraq són el resultat d'una Administració preocupada pel futur del seu país.

política exterior. Després de l'atemptat als gratacels *World Trade Center* (WTC) de Nova York, la política exterior va canviar radicalment. El gabinet va transformar-se d'un dia a un altre al neoconservadorisme. De nou calia exportar la democràcia a aquells països que estiguessin amenaçats per poders autoritaris i despòtics, i derrocar aquells que recolzessin grups terroristes. Aquests formaven part, com va anunciar

Bush l'any 2002 en el Discurs Sobre l'Estat de la Unió, el *Axis of evil* [L'eix del mal]. Val a dir però que el rerafons ideològic de Clinton i de Bush quan es parla d'exportar la democràcia és absolutament diferent. En el segon cas sempre s'ha titllat més d'excusa per tal de fer-se amb els recursos estratègics d'altres països.

Així doncs l'Administració va iniciar un atac a Afganistan, la posterior invasió a Iraq (recolzada pels demòcrates al Congrés) i l'empitjorament de les relacions amb Corea del Nord, encara amb una dictadura comunista. Totes aquestes accions han estat durament criticades arreu del món, amb manifestacions comparables a les que es van viure durant els anys 60 a i 70 en contra de la Guerra de Vietnam.

Es podria concloure que tots els presidents tenen semblances en la seva política exterior, i que en algunes ocasions s'han assimilat molt més que en unes altres. En aquest moment demòcrates i republicans s'han distanciat en política exterior. De tota manera, si es reula tres anys enrere, les semblances entre els dos eren més que evidents. Caldrà esperar aleshores uns anys per determinar si aquesta tendència continua així i finalment es forma un partit realment progressista que tingui representació al país o si només és un fet puntual per motius electoralistes, ja que l'índex d'aprovació a la política de Bush es troba en un dels moments més baixos de la seva legislatura i ja només una minoria aprova la seva política exterior.

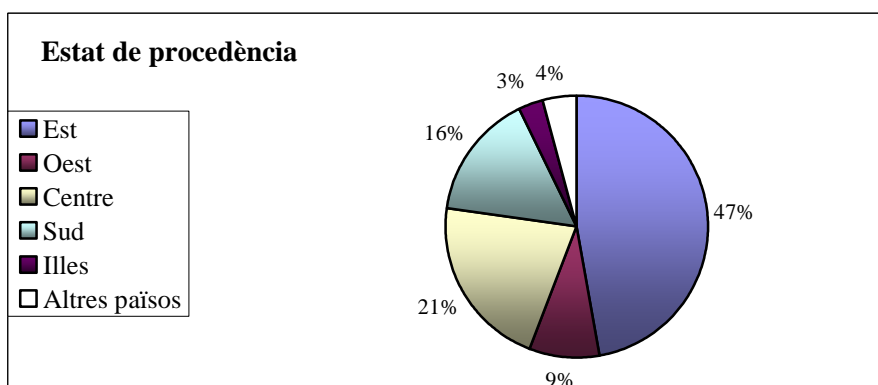
4. Els ciutadans nord-americans opinen

Amb l'objectiu de fer una anàlisi més acurada i no només basant-se en les dades teòriques estudiades fins aleshores, s'ha realitzat una enquesta de 28 preguntes (mireu l'annex II) a través de la xarxa on han respost un total de 70 persones que actualment viuen als Estats Units, tot això entre els mesos de juliol i setembre de 2007. Totes les qüestions realitzades serveixen per determinar el perfil de l'enquestat i el seu punt de vista respecte temes polítics i d'actualitat. Cal tenir en compte també que les enquestes no tenen tall científic i que, per tant, les dades són orientatives.

A continuació s'analitzarà cada pregunta acuradament amb els seus gràfics corresponents. Les enquestes romandran fins a principis del mes de febrer de 2008 al link següent.

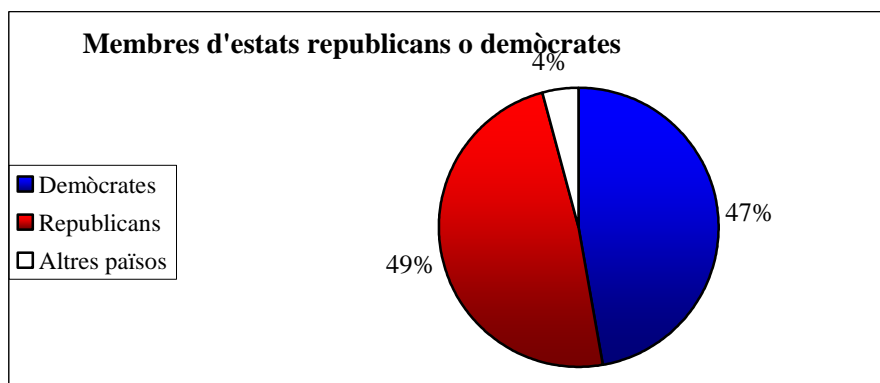
<http://www.my3q.com/view/viewSummary.phtml?questid=181485>

Pregunta 1; si us plau, indiqui el seu lloc de naixement

La desigual distribució geogràfica del país ha donat aquests resultats. L'est dels Estats Units és la zona més poblada i amb diferència, mentre que la resta, excepte alguns estats com Califòrnia, a l'oest, tenen una població menor. Les diferències socials i ideològiques entre les diferents zones del país són molt grans. Potser la divisió geogràfica més coneguda és la del nord industriós i el sud agrícola a causa de la Guerra Civil Americana o de Secesió (1861-1865), en que els estats de la Unió, amb el polític Abraham Lincoln com la figura més representativa, van haver d'enfrontar-se contra els

de la Confederació (tots ells del sud) per tal de continuar amb un país unit⁴⁷. Actualment encara existeix aquest sentiment de divisió territorial. És per això que moltes de les produccions nord-americanes que arriben a Espanya hi ha burles sobre això. És el cas per exemple de la sèrie *Family Guy* [Pare de Família] o de *The Simpsons* [Els Simpson].

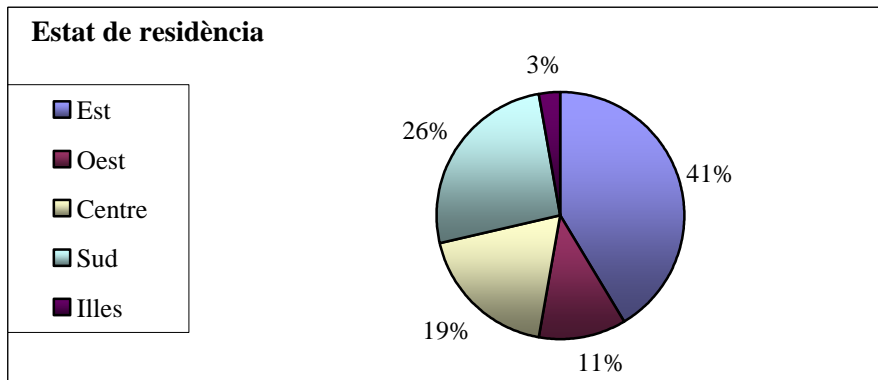
És important que la població enquestada sigui d'arreu d'Amèrica, però per tal de centrar-se en el tema del treball s'ha fet aquest segon gràfic indicant el candidat de cada partit polític que va guanyar a cada estat a les eleccions del 2004. Així doncs es pot veure la igualtat entre estats republicans i demòcrates. Alguns estats han respectat durant molts anys els mateixos resultats electorals, com Texas o Minnesota. D'altres però, canvien a cada elecció i són aquells pels quals els candidats s'han de preocupar si volen obtenir la majoria de vots. És el sistema electoral nord-americà el que obliga els partits a considerar més uns estats que uns altres, ja que una majoria de vots a un estat significa obtenir la majoria dels seus electors.

Val a dir que els estats majoritàriament demòcrates es troben a l'est del país, a l'oest i a una part del centre nord i que els republicans predominen al sud i al centre. Aquest és un fet curiós, perquè durant el segle XIX i part del XX els republicans predominaven al nord industriós i els demòcrates al sud agrícola.⁴⁸ És sobretot després dels Kennedy quan la tendència va canviar, i no és d'estranyar, ja que aquest, situat ideològicament al bàndol més progressista dels demòcrates, va iniciar polítiques més intervencionistes que van beneficiar la població industrial i que, d'altra banda, es corresponien amb el progressisme, que normalment predomina a les grans ciutats, situades al nord del país.

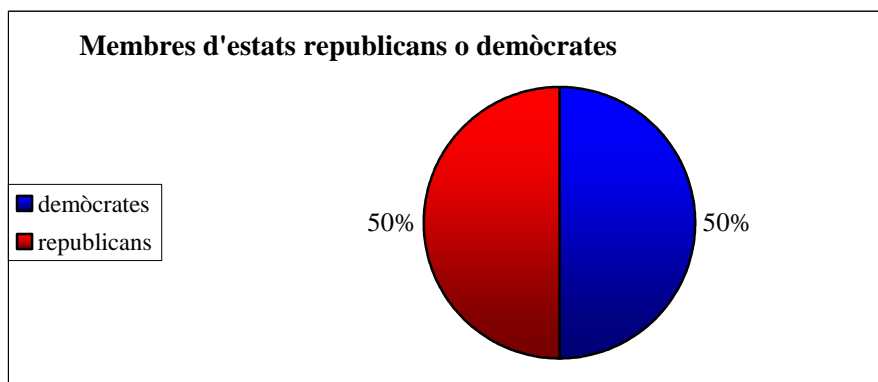
⁴⁷ Asimov, Isaac. *Los Estados Unidos desde la Guerra Civil hasta la Primera Guerra Mundial*, Alianza Editorial – Historia Universal, pàg. 7-11.

⁴⁸ <http://www.wikipedia.com> – *United States Presidential Election (year)*.

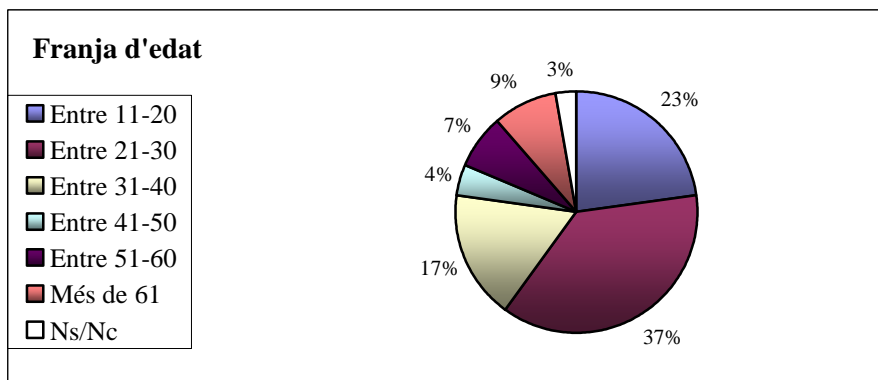
Pregunta 2; si us plau indiqui el seu lloc de residència

Es pot comprovar com les dades no varien gaire; una població distribuïda arreu del territori americà que correspon a zones més i menys poblades. Si s'analitza segons el candidat que va guanyar a les presidencials de 2004 també es dona la mateixa situació.

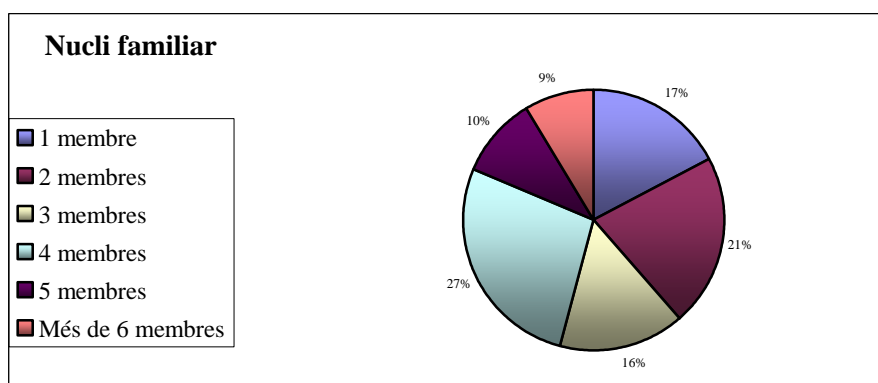

Pregunta 3; si us plau indiqui la seva franja d'edat

El fet d'haver realitzat l'enquesta a través de la xarxa ha causat que el 60% dels enquestats siguin menors de 31. Normalment la població jove se l'associa a ideologies més progressistes i més tolerants, fet que s'haurà de tenir en compte més endavant. De tota manera a partir dels 51 anys sembla haver un augment, de manera que en certa mesura es compensa el dèficit de persones de mitjana edat.

Pregunta 4; si us plau indiqui el nombre total de membres a la seva família

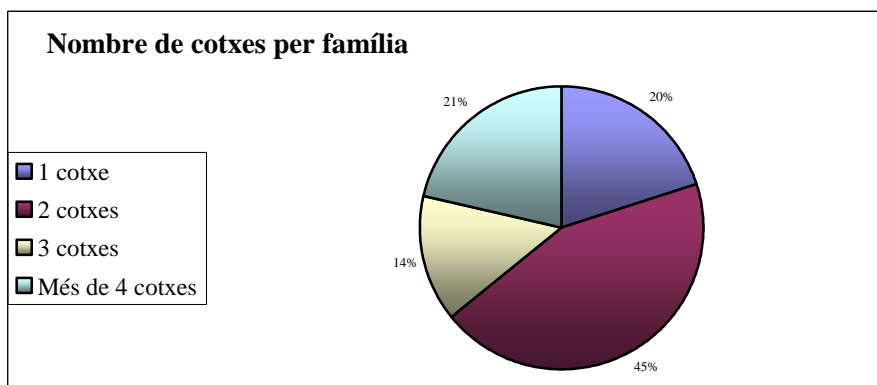

Aquesta pregunta permet determinar l'estructura familiar dels Estats Units. En primer lloc cal dir que Amèrica del Nord és una de les nacions amb més natalitat dels països industrialitzats, amb un índex aproximat de 2 fills per família⁴⁹. El fet d'haver realitzat l'enquesta a una població jove explica per què hi ha tantes persones que viuen soles o en parella. De tota manera, més del 50% han indicat que són entre 3 i

⁴⁹ Segons dades obtingudes de <http://www.unicef.org>.

5 membres. Per tant es pot deduir que existeixen moltes famílies amb 1, 2 i 3 fills. És aquesta l'herència del *American Way of Life* [Estil de Vida Americà], terme que va començar a utilitzar-se durant els anys 60 per referir-se a la creixent classe mitjana, que començava a predominar en un país més que recuperat de la crisi econòmica dels anys 30. Aquest fenomen, tant envejat des dels països europeus que encara es recuperaven de la guerra més cruel mai vista, va ser molt important als Estats Units; un grup important pel consum del país, que podia estiuajar i destinar els seus fills a una educació privada. Amb sort, tenien la possibilitat de prosperar econòmicament i fer realitat el *American Dream* [Somni Americà], un altre concepte molt important que tothom podia aconseguir al "país de les oportunitats". Aquesta idea també va contribuir a alimentar el patriotisme que actualment existeix al país. Era fàcil pensar que un estat democràtic i capitalista que havia aconseguit que la majoria de la seva població visqués relativament bé fos el millor de tots, i encara més si tenim en compte que durant aquella època s'estava immers en el context la Guerra Freda.

Pregunta 5; si us plau indiqui el nombre total de vehicles a la seva llar

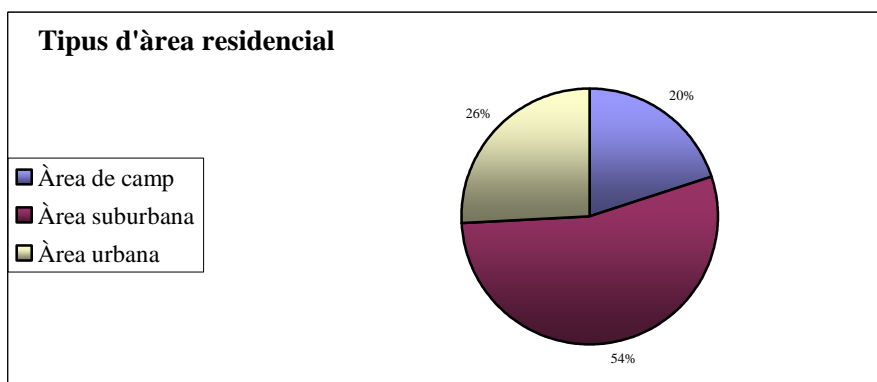
Als EUA predominen els suburbis, barris enormes de cases baixes allunyades del centre de la ciutat. Aquest factor explica que la majoria de les famílies tinguin dos cotxes, ja que la majoria dels que només en tenen un és perquè el nucli familiar el forma un membre. Normalment es donen dues situacions pel que fa l'ús de cotxes. La primera és que com els pares treballen a empreses diferents cal que tinguin dos cotxes per anar a treballar al centre de la ciutat, on normalment es troben les oficines i tots els serveis, el *Central Business District*. L'altra situació és que un dels membres treballa mentre l'altre ha de portar els nens a l'escola i fer tots els encàrrecs. Aquesta filosofia de vida també té

conseqüències econòmiques importants, sobretot pel que fa els preus dels carburants, que són més baixos que a l'Europa desenvolupada. L'abril de 2006 el carburant als Estats units costava de mitjana 2'95 dòlars el galó (equivalent a 3'79 litres), mentre que a França per obtenir la mateixa quantitat s'havien de desemborsar 6'45 dòlars⁵⁰.

El tenir cotxe també és una de les conseqüències de l'American Way of Life, que va patir la seva primera crisi als anys 70. Mentre el preu de petroli ascendia sense parar l'ús del cotxe també augmentava, fet que va provocar un desequilibri entre l'oferta i la demanda considerable. Va ser a partir d'aleshores quan es va començar a investigar per reduir el consum de petroli dels cotxes, amb programes fins i tot finançats pel govern.

De tota manera l'ús de l'automòbil és encara molt important si tenim en compte que el transport públic se centra a les grans ciutats i no als suburbis. És per això també que ha calgut construir una xarxa de carreteres immillorable, amb autovies de fins a 5 carrils en un sentit. A les grans ciutats hi ha nusos urbans increïbles, com és el cas de la ciutat de Boston, on actualment les carreteres s'estan soterrant per millorar el paisatge urbà. El programa *Extreme Engineering* [en castellà, Megaconstrucciones], va realitzar un capítol dedicat exclusivament a aquest tema, el *Boston Big Dig* [en castellà, *La Arteria Subterranea de Boston*].

Pregunta 6; vostè viu en una...

Aquesta pregunta corrobora tot el que s'ha dit fins ara dels suburbis, que representen més de la meitat del tipus d'àrea on viuen els sondejats. El desplaçament de la població cap a les vastes extensions de cases va començar als anys 50, degut al *baby*

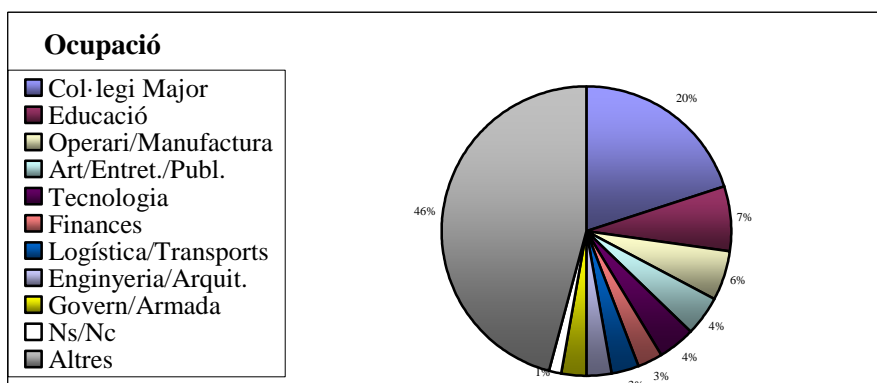
⁵⁰ Segons dades obtingudes del web <http://www.kshitij.com>, publicades l'11 de setembre de 2006.

boom o explosió demogràfica, a la disponibilitat de sòl, a la millora del poder adquisitiu dels nord-americans, a l'estalvi que representava comprar-se una casa als afores respecte al centre i, en menor mesura, al desenvolupament de la xarxa de carreteres, que va obligar el desplaçament de milions de persones a àrees residencials ja que la ciutat s'havia convertit en un motor important pel comerç. També va influir que durant la II Guerra Mundial molts afroamericans, qui normalment treballaven al camp, van desplaçar-se als centres de les grans ciutats per veure si trobaven feina després de la greu crisi econòmica que el país havia viscut. En un moment en que als Estats Units la població afroamericana era repudiada i maltractada, la resposta dels blancs va ser allunyar-se del centre perquè també hi residien.

Als suburbis la població està relativament aïllada de la gran ciutat, i probablement per això el desplegament mediàtic que ha hagut en els últims anys al país per tenir informada a totes aquestes persones ha estat notori⁵¹. El fenomen de la televisió com un mitjà de comunicació més va arrelar als Estats Units de manera excepcional a partir dels anys 50. Amb això neix la clàssica escena de tota la família reunida davant del televisor o el pare que veu el partit de futbol americà assegut al sofà mentre beu una cervesa. Aquestes escenes han estat criticades pels *The Simpsons* en innumerables ocasions.

La realització de convencions socials com les famoses barbacoes o les reunions dels *tupperware* no s'han de menysprear per la importància que van arribar a tenir durant molts anys. A *Edward Scissorhands* [Eduard Mans Estisores], pel·lícula dirigida per Tim Burton i estrenada l'any 1992, es fa una reflexió sobre la societat nord-americana dels anys 60.

⁵¹ *El paraguas del poderío estadounidense*, de Noam Chomsky, és un llibre recomanable que parla sobre la influència dels mitjans de comunicació als Estats Units.

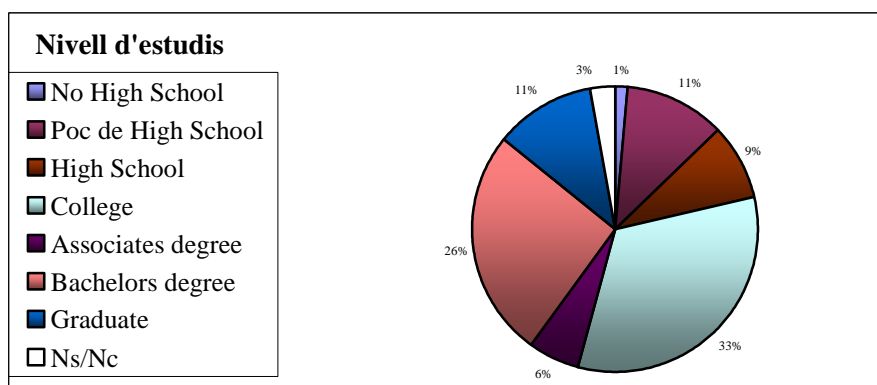
Pregunta 7; ocupació

Per realitzar aquesta pregunta es va agafar una plantilla ja dissenyada d'una empresa nord-americana. Tot i que es desconeix l'ocupació de quasi la meitat dels enquestats, cal esmentar que hi ha un elevat nombre de persones estudiant a un Col·legi Major. Això és degut a que moltes persones que han respost l'enquesta són joves. També cal esmentar que el nombre de persones dedicades a feines relacionades amb tecnologia sigui sensiblement superior que la resta. La importància que es dona en molts països desenvolupats a la recerca i desenvolupament o R+D és considerable, però són sobretot les grans potències les que més es preocupen sobre aquest tema. Els Estats Units va destinar l'any 2000 199.500 milions de dòlars en I+D. D'aquests, aproximadament el 70% va ser finançat per corporacions privades, mentre que la resta pel govern i per altres capitals estrangers⁵².

Per últim, cal afegir que un 3% dels sondejats han afirmat treballar per un organisme governamental o militar. Potser a Europa les forces armades són insignificants, amb excepció d'alguns països com el Regne Unit. Però als Estats Units, on només l'Armada compta amb més d'un milió de membres⁵³, és habitual trobar-se amb aquestes respostes a les enquestes. Val a dir que en els últims anys el nombre de soldats s'ha incrementat a causa de la Guerra d'Iraq i per major una obsessió per la seguretat.

⁵² Dades obtingudes de <http://www.nsf.gov/statistics/nsf05308/sectd.htm>.

⁵³ Segons <http://www.military.com>.

Pregunta 8; nivell educatiu

Per entendre aquesta gràfica cal explicar breument com funciona el sistema educatiu nord-americà. L'educació és obligatòria des dels 5 anys fins els 18, tot i que en alguns estats s'escurça fins els 16 o els 17. L'oferta educativa es distribueix entre escoles públiques i privades. Aquestes segones són molt importants (es calcula que el 18% d'alumnes estudien a escoles privades)⁵⁴ degut a la decadència del sistema educatiu públic. En els últims anys han hagut petites reformes com la *No Child Left Behind* [Que Cap Nen es Quedi Enrere] del president Bush, que encara està a la vista de veure els seus resultats. Cal afegir a més que fins els anys 60 els blancs i els afroamericans havien d'estudiar en escoles separades. Quan es va posar fi a la segregació van sorgir protestes de molts pares que temien que els seus fills estudiessin amb persones de diferent color, i posteriorment els van canviar a l'escola privada. Actualment està prohibida la segregació a les escoles per qüestions de raça. Algunes escoles privades poden estar subvencionades per l'estat. Moltes d'elles són el que es coneix com escoles parroquials, on sobretot destaquen les catòliques.

Amb 5 anys els infants accedeixen a l'*Elementary School* [Escola Elemental], que està dividida en 5 graus diferents. Els alumnes estudien 6 hores al dia i s'imparteixen les assignatures bàsiques (llengua, matemàtiques, història, geografia, música, educació física, ciències...). Ja des d'aquesta edat compta la formació professional de l'estudiant, donant molta importància a la seva actitud i als seus resultats acadèmics. A més cada escola ha de complir uns estàndards mínims establerts pel Departament d'Educació.

⁵⁴ Segons dades del Departament de Treball dels Estats Units, <http://www.bls.gov>.

A partir dels 12 anys comença l'educació secundària a les *High Schools* [Escoles Superiors]. Secundària es divideix entre les *Junior* i les *Senior High Schools*. Les primeres imparteixen classes fins els 14 anys (9è grau) i les segones fins els 18 (12è grau). De tota manera sovint es troben juntes. El sistema curricular d'aquestes es basa en considerar l'aprobat a partir d'un 6 o fins i tot d'un 7.5. hi ha una gran varietat d'assignatures optatives per l'important paper que tenen, com altres llengües, esports, publicitat o activitats artístiques.

L'educació secundària no obligatòria es divideix entre els *Colleges* [Col·legis Majors] i les universitats. Tot i que oficialment no hi ha diferències entre elles, els colleges tenen una oferta educativa menor al ser més petits que les universitats. És a partir d'aquí quan s'analitza el currículum escolar de l'alumne, valorant les activitats extraescolars, la seva actitud i, en alguns casos, les entrevistes. A més, entre les universitats públiques i privades existeix una gran diferència en el nivell educatiu. Dintre dels títols educatius que s'ofereixen cal esmentar els següents:

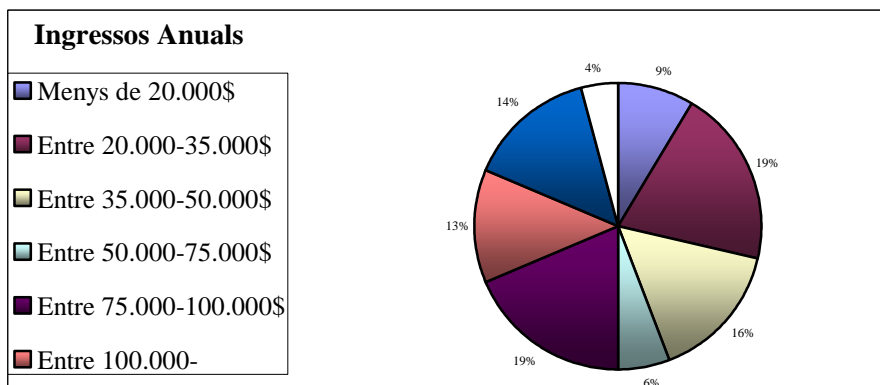
- *Associate's Degree*. Aquesta és una llicenciatura menor que es pot cursar en dos anys i tres en el cas de medicina. Majoritàriament s'imparteix als colleges.
- *Bachelor's Degree*. Aquest també és un grau menor que dura entre 3 i 6 anys (depèn de cada estat). Per poder accedir-hi cal tenir una bona formació prèvia. Es calcula que el 25% de la població adulta n'ha realitzat almenys un.
- *Graduate*. Un grau s'assoleix vertaderament realitzant un *Master's Degree*, amb la possibilitat de realitzar posteriorment un *Doctoral Degree*. La seva durada també és variable, amb un mínim d'un any.

El finançament de la universitat als Estats Units normalment es realitza a base de crèdits, facilitats per l'estat, per una entitat privada o per la pròpia universitat. El preu anual a una escola pública pot ser d'uns 6.000\$ l'any, mentre que a una privada aquesta tarifa es pot triplicar fàcilment.

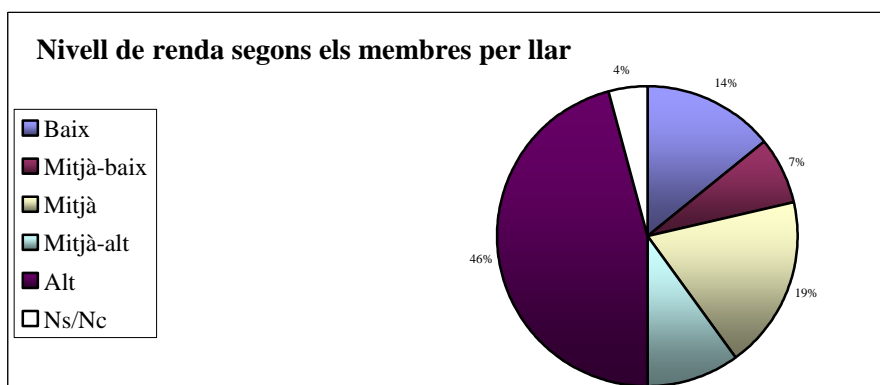
Després d'aquesta breu introducció al sistema educatiu nord-americà cal considerar que l'enquesta ha estat realitzada a una població amb un nivell educatiu mitjà alt. La majoria de persones que han afirmat no haver obtingut el diploma de secundària és perquè encara l'estan cursant, i en el cas del College passa el mateix. Els que tenen un grau universitari o un bachelor's representa el 37% de la població, fet molt notori. Això també va relacionat amb el fet que gran part de les famílies tinguin una renda

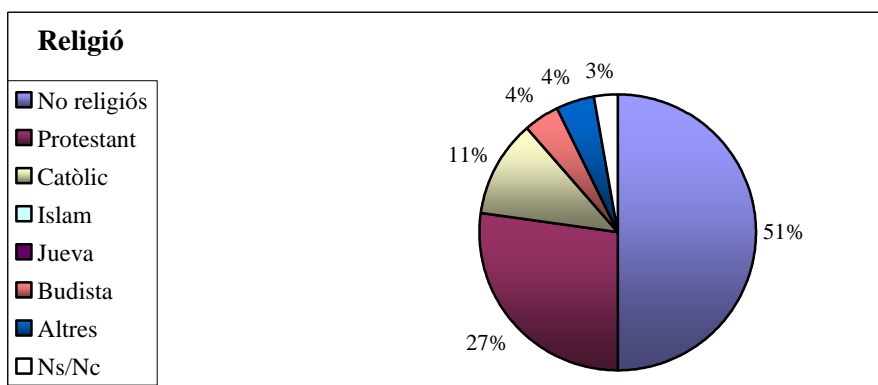
mitjana-alta (mirar la pregunta 9), ja que és normalment la població amb més recursos la que pot accedir a millors estudis. Probablement si dintre de 10 anys es preguntés a les mateixes persones quin és el seu nivell educatiu, segurament la gran majoria tindria un associate's o major.

Pregunta 9; ingressos anuals a la seva llar

Per analitzar aquestes dades s'ha hagut de realitzar un segon gràfic tenint en compte tres variables; la renda anual, el nombre de membres a la família com indica la pregunta 4 i la renda per càpita del país. En la següent gràfica es podrà comprovar com la majoria de persones tenen una renda alta. Només el 20% dels sondejats tenen una renda menor a la mitjana, fet que podrà decantar la balança a opinions més conservadores.

Pregunta 10; religió

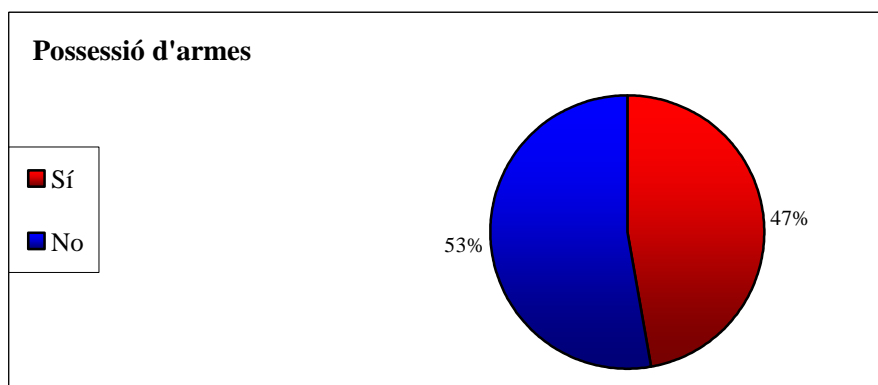
És probable que tots aquells que es declaren no religiosos és perquè no són practicants, ja que un 52% de la població es declara protestant⁵⁵. Tenint en compte això, la proporció de creients es respecta bastant. La majoria són protestants (alguns d'ells han especificat quina branca religiosa), seguit dels catòlics, una religió cada vegada més important, especialment al sud, per l'arribada d'immigrants de l'Amèrica Llatina.

Cal esmentar també l'orientació política segons les dues religions majoritàries. Dels protestants, hi ha més republicans que demòcrates, però amb una diferència no gaire considerable. En el cas dels catòlics també està ben repartit, però si aquesta enquesta s'hagués realitzat 30 anys enrere, és possible que la majoria de catòlics s'haguessin declarat demòcrates, perquè durant molts anys aquest partit ha volgut defensar els seus drets. Cal recordar la figura de John Fitzgerald Kennedy, l'únic president catòlic de la història dels Estats Units. Tot i així des de fa uns anys els republicans han fet un gran esforç per guanyar-se aquest col·lectiu, sobretot pel seu punt de vista respecte l'avortament i l'eutanàsia.

Un comentari a afegir és que durant el govern de Ronald Reagan, als anys 80, i el de l'actual president George Bush, s'han realitzat alguns esforços per tal de recuperar els valors morals i religiosos de l'Amèrica dels vells temps, ja que tant als 70 com als 90 el percentatge de practicants d'una religió, especialment de la protestant, va anar disminuint progressivament.⁵⁶

⁵⁵ Es pot consultar al web de la CIA, <https://www.cia.gov>, només cercant *United States*.

⁵⁶ Patterson, James T.. *El gigante inquieto. Estados Unidos de Nixon a G. W. Bush*, editorial Crítica, pàg. 197.

Pregunta 11; posseeix algun tipus d'arma?

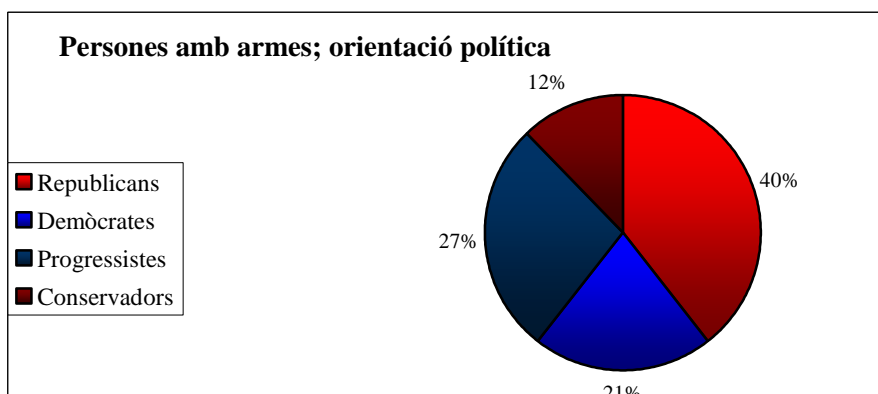
Que més de la meitat dels enquestats posseeixin armes és una dada que des d'un punt de vista europeu pot semblar esfereïdor. A tots els estats del país es poden obtenir armes, però el seu ús queda limitat a la propietat privada. Tot i que alguns estats han endurit els requisits per poder obtenir una arma, un elevat percentatge de famílies en té a la seva llar. Segons una enquesta realitzada l'any 1993, un 49% de nord-americans podien tenir accés a armes perquè les tenien a casa seva⁵⁷. Aquest dret es recull a la segona Esmena de la Constitució dels Estats Units, i fa referència a una reclama de llibertats pròpia del liberalisme, associada també a una de les tradicions favorites de l'Amèrica del Nord d'abans de la seva creació⁵⁸. De tota manera en l'actualitat cada vegada més persones estan convençudes que cal, com a mínim, restringir el seu ús ja que les morts per bala són de les més elevades de les nacions industrialitzades. A *Bowling for Columbine*, documental dirigit per Michael Moore, es parla sobre dos nois que van disparar 35 alumnes i un professor a una escola de Columbine, Ohio. De fet, durant el 2006 això s'ha accentuat; al febrer, un jove va matar cinc persones en un centre comercial. El 16 d'abril, un jove estudiant de la universitat *Virginia Tech*, va matar 33 persones⁵⁹ i un estudiant ha acabat recentment amb la vida vuit persones en un

⁵⁷ *Gun Control Facts*, escrit per James D. Agresti per la *Just Facts Foundation*, el 10 de juny de 1999. <http://justfacts.com/guncontrol.asp>.

⁵⁸ <http://en.wikipedia.org>, fent referència al llibre *The Politics of Gun Control*, Robert J. Spitzer, capítol 1. Chatham House Publishers, 1995.

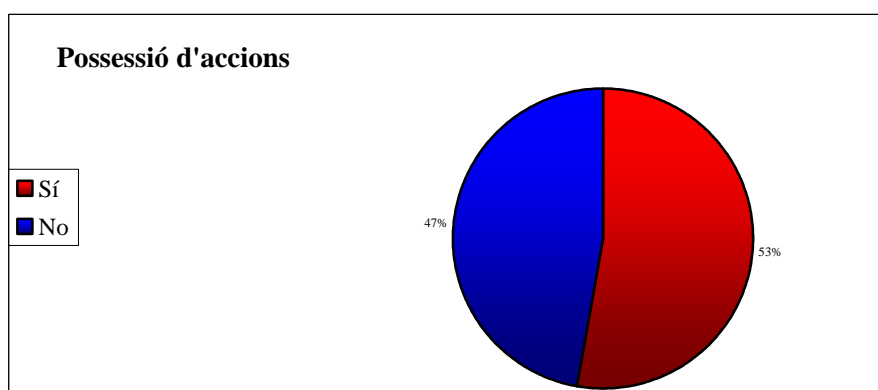
⁵⁹ Cho-Seung-Hu va gravar un vídeo abans de la massacre, que encara es pot veure al link http://www.dailymotion.com/video/x1r6o7_virginia-tech-april-16-2007-cho-seu_people.

centre comercial⁶⁰. La histèria que s'està creant sobre aquest tema comença a posar en dubte aquest ús de les armes de manera tant poc controlada.

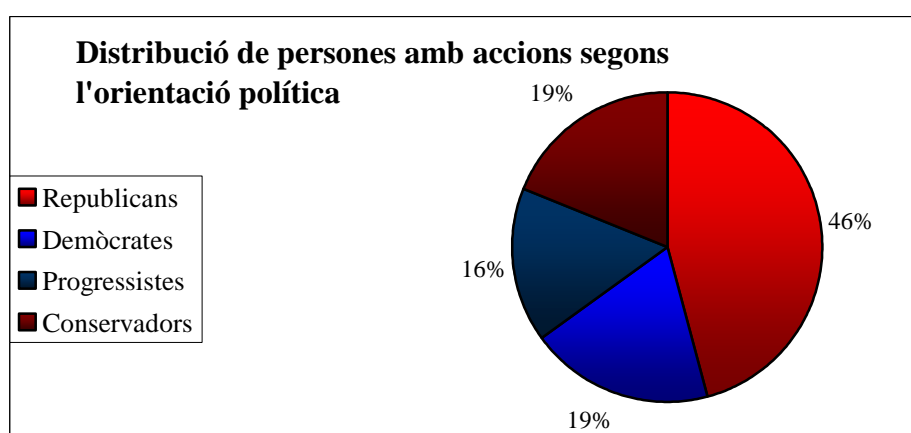
Amb aquest últim es poden veure diferències entre demòcrates i republicans pel que fa la possessió d'armes; aquests últims dupliquen els primers. Ara bé, hi ha molts membres d'altres partits progressistes amb armes. Així doncs entre partits conservadors, incloent-hi els republicans, i els progressistes, incloent els demòcrates, es reparteixen la possessió d'armes al 50%. Tanmateix, normalment els defensors de les armes són republicans. De fet, existeix la *National Rifle Association* (NRA) [Associació Nacional del Rifle], creada l'any 1871, que defensa les armes tant en l'ús particular com per fer activitats d'oci. Aquesta porta anys donant suport als republicans.

Pregunta 12; posseïx títols borsaris?

⁶⁰ Diari *El país*, publicat el 6 de desembre de 2007. Es pot consultar a <http://www.elpais.com>.

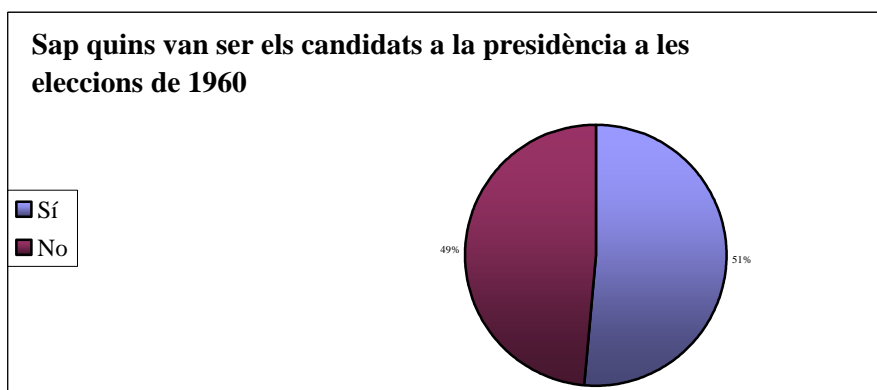
Una altra diferència que hi ha entre europeus i nord-americans és la tendència dels últims a invertir. Molts treballadors confien en beneficiar-se dels seus estalvis amb la compra d'accions i contracten un agent de borsa. En aquest cas cal afegir l'elevada renda dels sondejats. Durant els anys 80 a Wall Street va haver un auge de la borsa, que va acabar enfonsant-se l'any 1987 arran d'un crisi financera. Existeix un llibre, *The Bonfire of the Vanities* [La Foguera de les vanitats], escrita l'any 1987 per Tom Wolfe, que parla sobre l'afany inversor i l'ambició dels nord-americans. Va ser a partir dels anys 90 quan la classe mitjana va començar a invertir en borsa, la qual va acabar arruïnant-se després del trencament de la bombolla tecnològica a principis del mil·lenni⁶¹.

Per aquells qui associen als republicans la inversió a la borsa, han encertat. Tot i que, com es veurà més endavant, en aquest sondeig els demòcrates tenen una renda més elevada que els republicans, la veritat és que inverteixen molt més uns que altres. Així doncs, és una realitat la idea de l'empresari que vota el Partit Republicà perquè li aporta més retalls fiscals que no pas els demòcrates, tot i que tots els presidents, siguin d'un partit o d'un altre, normalment juguen amb la promesa de rebaixes d'impostos per aconseguir més votants.

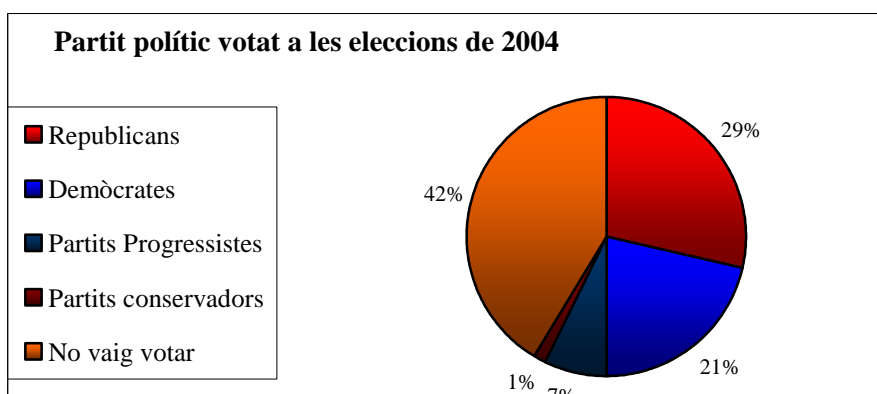
⁶¹ Moore, Michael. *¿Qué han hecho con mi país, tío?*, 2004, Ediciones B, pàg. 152.

Pregunta 13; coneix el nom del candidat demòcrata i del republicà que es va presentar a les eleccions de 1960? Si ho sap, si us plau, indiqui-ho.

Aquesta última qüestió es va realitzar per testar la població sobre els seus coneixements polítics. Es van escollir les eleccions de 1960 per ser molts sonades, ja que els candidats eren el demòcrata Kennedy, qui va guanyar i va ser assassinat mesos després, i el republicà Richard Nixon, qui triomfaria a les eleccions de 1968 i a les de 1972 i seria acusat per tenir relació en l'escàndol del Watergate. Essent una població jove i amb un nivell educatiu elevat, és curiós que només la meitat hagin encertat a aquesta pregunta. De tota manera, no és necessari centrar-se més en aquesta qüestió ja que no és el tema central del treball.

Pregunta 14; quin partit polític va votar a les últimes eleccions presidencials?

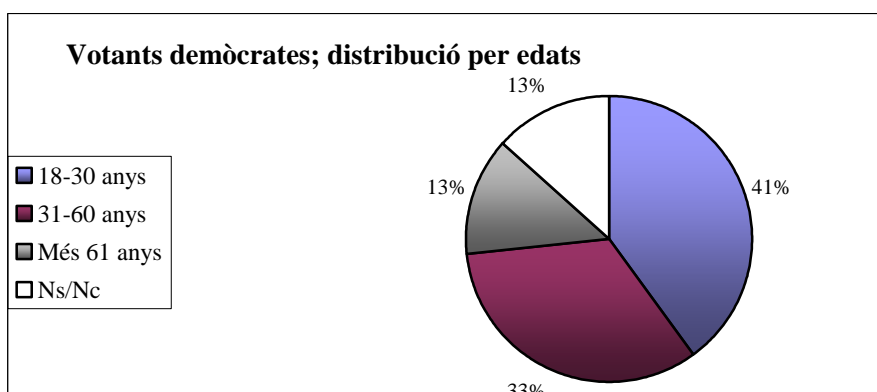

L'any 2004 van haver eleccions presidencials als Estats Units. Els candidats van ser John Kerry, per part del Partit Demòcrata, i George W. Bush pel GOP, qui, si no

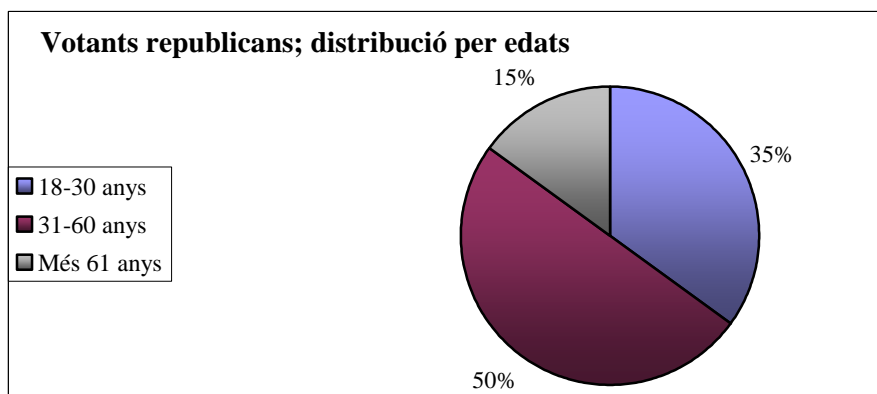
succeeix res, ocuparà el càrrec de president fins el 20 de gener de 2009, dia de la investidura. Els resultats no van ser tan ajustats com a les eleccions de l'any 2000, en les quals Bush va perdre en nombre de vots però va guanyar en electors, en unes eleccions que han estat titllades de manipulació per part del governador de Florida d'aleshores, Jeb Bush, cosí del President.

El tema central d'aquella campanya electoral va ser la seguretat nacional del país, encara afectada per l'atemptat a les torres bessones de Nova York. Bush es va presentar com un candidat ferm a combatre el terrorisme, mentre que a Kerry se'l va acusar de ser un *flip-flopper*, és a dir, que canviava el seu punt de vista sobre segons quins temes per interès. Els aliats neoconservadors de Bush van orientar-lo a parlar sobre el retorn dels valors morals a Amèrica, mentre que Kerry va preocupar-se més d'aspectes econòmics, com el decadent sistema sanitari dels Estats Units o noves polítiques d'ocupació.

De tota manera, amb les dades obtingudes es pot veure com algunes persones més van votar als republicans que als demòcrates. El que sí que és destacable és que un 8% ha respost que va votar un altre partit. El sistema electoral dels EUA és bipartidista, i normalment en una enquesta no es veuen tants vots destinats a tercers partits. Un altre fet a ressaltar és que un 42% dels sondejats no va votar. Això es deu a que alguns dels enquestats encara no havien assolit la majoria d'edat, però també cal associar-ho a la crisi de confiança dels ciutadans respecte la classe política. De fet, la participació a les presidencials no sol superar el 60%⁶². Per tant, en certa mesura les dades es corresponen amb altres estadístiques.

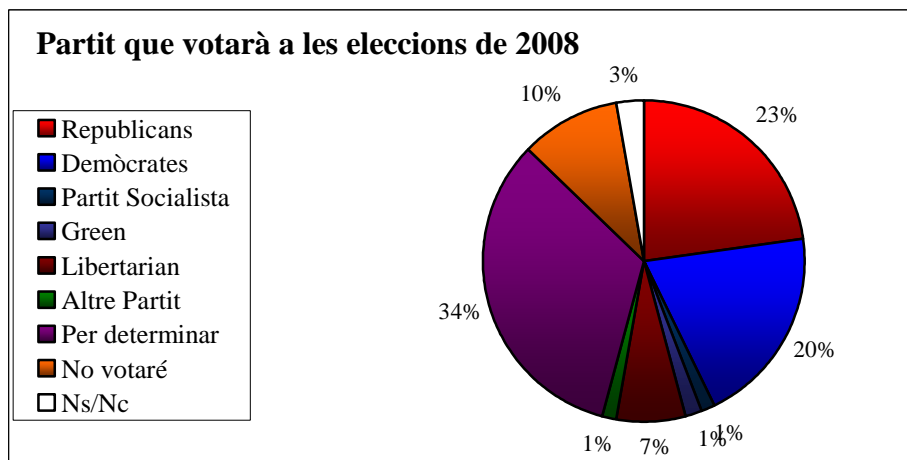

⁶² Consulteu la gràfica a <http://www.elections.org.nz>, *Now or Never*.

Analitzant-ho per edats, es pot comprovar com els votants joves tendeixen a decantar-se pels demòcrates, i més encara si es té en compte un dels punts centrals dels republicans; la restauració dels vells valors. En canvi, pel que fa els enquestats de mitjana edat, es pot veure com són els republicans els que obtenen més vots. Aquests probablement tenen més present presidents com Reagan als anys 80, i molts d'ells van viure en el context històric de la Guerra Freda, anys en que la preocupació per la seguretat nacional era un aspecte clau, com ho va ser a les eleccions de 2004 per Bush. Per últim, els majors de 61 voten tant republicans com demòcrates. Les importants figures com el republicà Eisenhower o el demòcrata Kennedy formen part del seu record.

Així doncs es pot concloure que la diferència d'edat no és motiu per votar un partit o un altre, fet que potser es pot atribuir a que no hi ha tanta diferència entre aquests dos. Per exemple, en educació, han estat George Bush pare i George Bush fill qui han presentat nous projectes, quan anys enrere havia estat Kennedy i Johnson. Aquí a Europa la tercera edat es pot decantar pel partit que li prometi un millor sistema de pensions, però als Estats Units cap partit ho té com a tema central en els seus objectius. Potser es pot veure una petita diferència en el sistema de sanitat públic, ja que en els últims anys han estat els demòcrates els que han intentat realitzar canvis.

Pregunta 15; quin partit polític votarà a les pròximes eleccions presidencials?

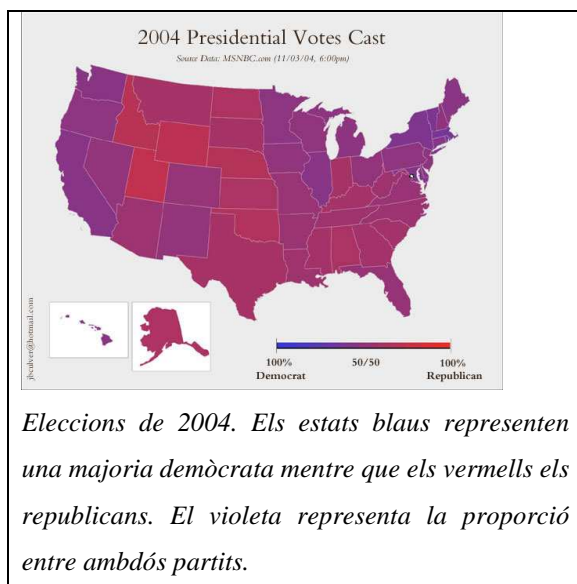
La resposta més marcada en aquesta pregunta ha estat “per determinar”, i no és d’estranyar. Les eleccions no se celebraran fins el novembre de l’any 2008 i tot i que el procés electoral als Estats Unit és dels més llargs que existeix, encara no se saben quins seran els dos candidats a la presidència, ja que fins a principis de 2008 no comencen les eleccions primàries, i només en alguns estats. Tanmateix, la candidata demòcrata Hillary Clinton és qui té més opcions i Rudolph Giuliani, antic alcalde de Nova York, és el que té més números en el Partit Republicà⁶³. Aquestes dades són orientatives perquè les enquestes no indiquen qui participarà als caucus i a les primàries, amb un percentatge que normalment és molt més baix que a les presidencials⁶⁴. Aquells qui encara no s’han decidit són els anomenats *purples* [violetes], el color que surt si es barreja el blau i el vermell, que representen els colors dels dos partits majoritaris.

Seguint aquests resultats, es produiria un empat entre els dos partits. Normalment demòcrates i republicans obtenen un nombre de vots similar, tot i que hi ha algunes excepcions com l’any 1936, quan el demòcrata Roosevelt va obtenir el 61% dels vots contra el 36’5% del candidat republicà Alf Landon o les de l’any 1972, quan Nixon va obtenir el 60% davant del 37’5% del demòcrata George McGovern. El que sí que és important és que els republicans perden votants respecte les eleccions de 2004, mentre que els demòcrates es mantenen.

⁶³ Són els candidats que tenien més opcions per guanyar durant les diferents enquestes realitzades al llarg del 2007.

⁶⁴ <http://www.elmundo.es>, publicat el dimecres, 7 de febrer de 1996.

Cal mencionar el nombre de votants d'altres partits, i és per això que s'han desglossat. La tercera força més votada és el *Libertarian Party* [Partit Llibertari], fundat l'any 1971 per David Nolan. La seva ideologia és progressista pel que fa a política social i liberal en aspectes econòmics, tot i que normalment es decanta més pels republicans que pels demòcrates. De totes maneres, el Partit Llibertari està a favor d'una reducció de l'intervencionisme estatal, privatitzant la Seguretat Social i reduint la regulació empresarial. De tall liberal, aprova qualsevol tipus de llibertat personal, com la propietat privada, llibertat d'expressió, d'associació i d'orientació sexual. Alguns d'ells aproven l'avortament i l'eutanàsia, i l'eliminació de lleis que prohibeixen la prostitució, les drogues o la fraternització. Aquest partit no té representació a tots els estats del país, i el nombre de votants mai ha arribat a l'1% de tots els vots electorals.

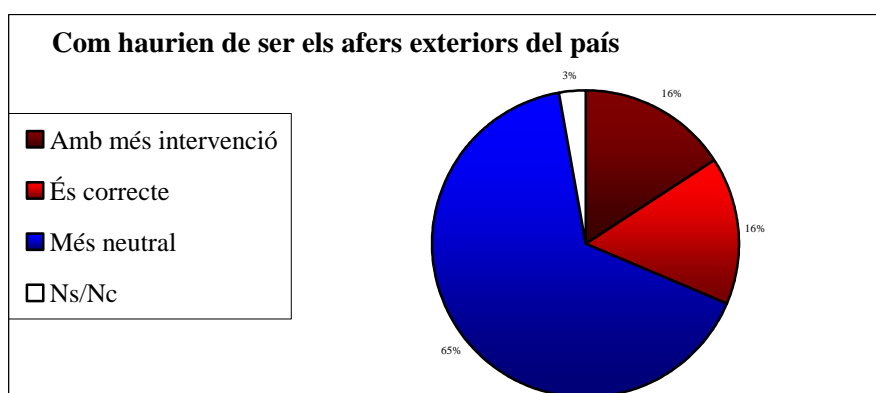
Una altra força política votada és el *Green Party* [Partit Verd]. Aquest es va fundar l'any 1984, però no va començar a obtenir més vots fins les eleccions de l'any 1996, quan Ralph Nader va ser escollit candidat a les presidencials. Alguns dels seus objectius polítics són; incentivar l'ecologia, una descentralització dels òrgans de govern, promoure una major participació de la

ciutadania a les eleccions, evitar la violència, acabar amb el racisme i promoure mercats d'intercanvi de productes. Aquest partit ha arribat a obtenir quasi el 3% dels vots, a les presidencials de l'any 2000⁶⁵. És curiós que una persona hagi afirmat que votarà el *Socialist Party USA* [Partit Socialista dels EUA], ja que la seva representació és mínima als Estats Units. Per exemple, a les eleccions de 1998 va obtenir menys de 8.000 vots. Aquest partit va tenir més importància durant la primera meitat del segle XX, especialment a les eleccions de l'any 1912, on va obtenir un 6% dels vots, o durant la Gran Depressió dels anys 30. Cal tenir en compte que als Estats Units el terme socialisme no està ben vist, ja que se l'associa al seu gran enemic del segle XX; el comunisme.

⁶⁵ <http://www.gp.org>, ten key values of the Green Party.

Per últim, cal considerar que el 10% dels enquestats ja han afirmat que no votaran. La decepció o desencant polític dels últims anys els ha portat a fer aquesta afirmació a un any de les presidencials. Alguns d'ells han inclòs comentaris com els següents; “*I won't vote, I believe both parties are the same*” [No penso votar, crec que tots els dos partits són el mateix]⁶⁶ i una altre que diu “*Both parties are derailing country*” [Ambdós partits estan fent “descarrilar” el país]⁶⁷.

Pregunta 16; Al seu parer, com hauria de gstionar el govern els afers exteriors del país?

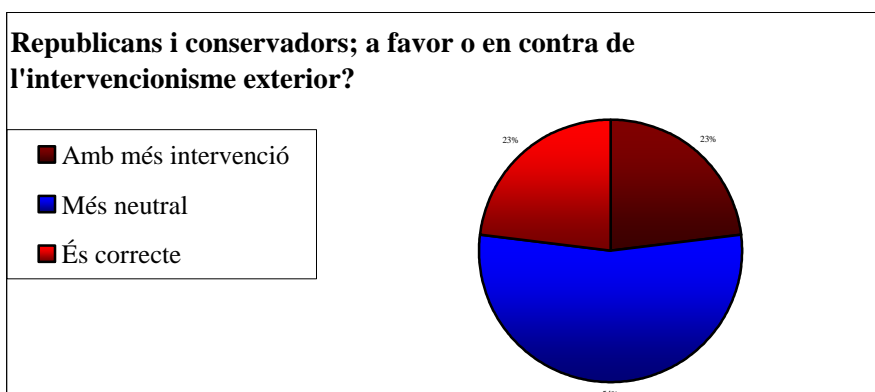
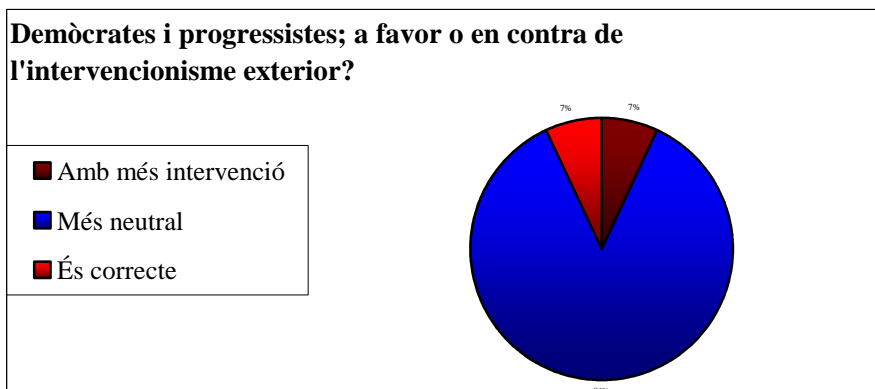
Els Estats Units està passant un moment delicat en les seves relacions exteriors. La Guerra d'Iraq, aquella que s'havia anunciat com una guerra contra el mal i que no costaria ni un centau al contribuent, va resultar molt més costosa i molt més dura del que semblava. Tot i que la guerra no va durar més de quatre mesos, actualment hi ha aproximadament 130.000 soldats a temps indefinit, la xifra més alta des de la Guerra del Golf⁶⁸. El que és pitjor és el sentiment d'haver fracassat com a Vietnam, fet poc usual a la primera potència mundial i al país on més diners es destina en seguretat. Així doncs, només un 16% de la població aprova la gestió de Bush, mentre que un altre 16% voldria més intervenció. La taxa d'aprovació de Bush, segons una enquesta realitzada el mes de maig de 2007, era del 28%, i també s'especificava que el 62% de la població el considerava un “tossut incapaç d'acceptar els seus errors”⁶⁹.

⁶⁶ Enquesta núm. 5, pregunta 15.

⁶⁷ Enquesta núm. 19, pregunta 15.

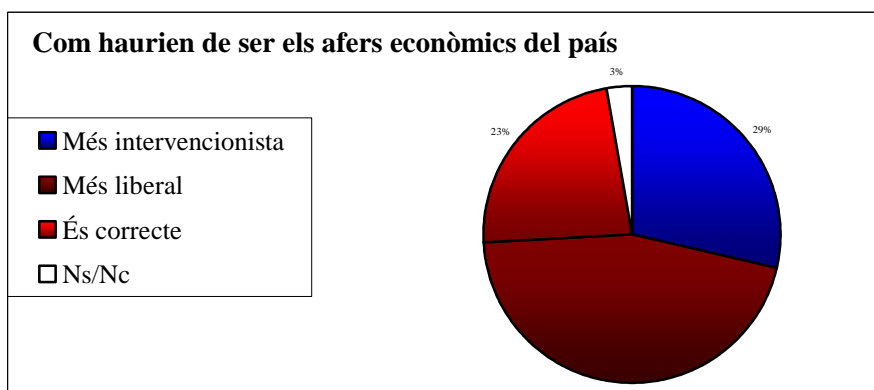
⁶⁸ <http://www.globalsecurity.org>, *troop levels*.

⁶⁹ <http://www.reuters.com>, article publicat el 7 de maig de 2007.

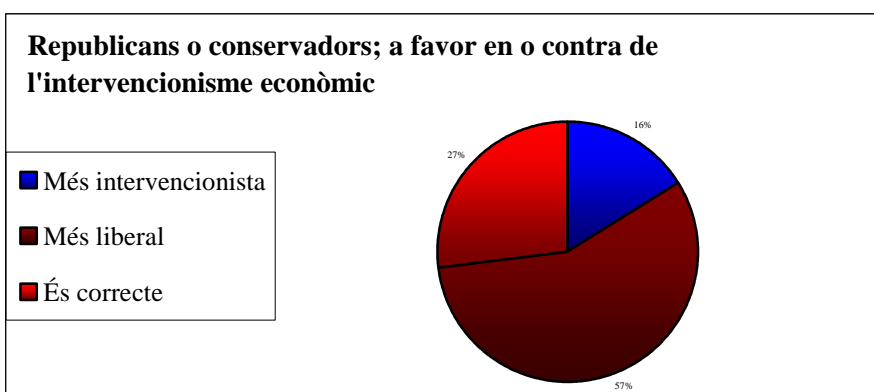
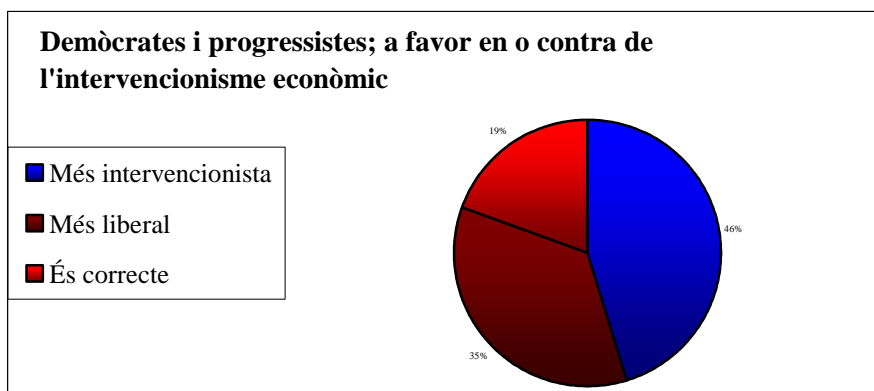
Entre el grup republicans - conservadors i demòcrates - progressistes es produeixen diferències pel que fa aquesta qüestió, però en els dos guanya la neutralitat. Tot i que els republicans aproven a Bush molt més que els demòcrates, és curiós veure com aquesta aprovació no arriba ni al 25%. D'aquesta manera, les dades obtingudes en aquesta pregunta són molt més dures per Bush que les que s'han realitzat a l'enquesta esmentada anteriorment, i demostren que tant republicans i demòcrates estan d'acord en que s'ha de reduir l'intervencionisme exterior i apostar per la neutralitat.

Pregunta 17; al seu parer, com hauria de gestionar el govern els afers econòmics del país?

En una societat del benestar mai es podrien veure uns resultats com aquests. Que un 45% dels sondejats consideri el govern actual massa intervencionista, demostra el fort anhel que encara existeix als Estats Units per aquell capitalisme salvatge d'anys enrere. Cal tenir en compte el nivell econòmic dels enquestats, ja que normalment, qui més té, menys vol pagar. Però encara cal afegir una altra cosa. La política econòmica del president Bush en els últims anys ha estat una progressiva supressió d'impostos, com l'equivalent espanyol a l'Impost de Béns i Immobles. Tot i així, molts nord-americans encara consideren això insuficient. D'altra banda, hi ha una reclama popular per tal d'augmentar els pressupostos en sanitat pública, educació i seguretat nacional. Per aconseguir això, si no s'augmenten els ingressos de les arques de l'estat, el país s'hauria d'abocar al deute públic, cosa que es va començar a fer quan Bush va entrar al poder. Actualment l'estat té un dèficit anual que no començarà a reduir-se fins el 2012⁷⁰. Certament es produeix aquesta contradicció, i si s'analitza per partits es pot comprovar el següent;

⁷⁰ <http://www.whitehouse.gov>, 2008 budget.

Entre els dos grans partits guanya el liberalisme econòmic a nivell a estatal. També es torna a repetir els mateixos resultats, i és que menys del 30% dels republicans o conservadors aproven la gestió econòmica de Bush. Això és comprensible en un moment en que l'economia del país es veu afectada per la crisi hipotecària i immobiliària, juntament amb la depreciació del dòlar i totes les seves conseqüències negatives. De tota manera, és la crisi del subprime o de les "hipoteques escombraria" les que han provocat aquesta desaprovació a la política del president.

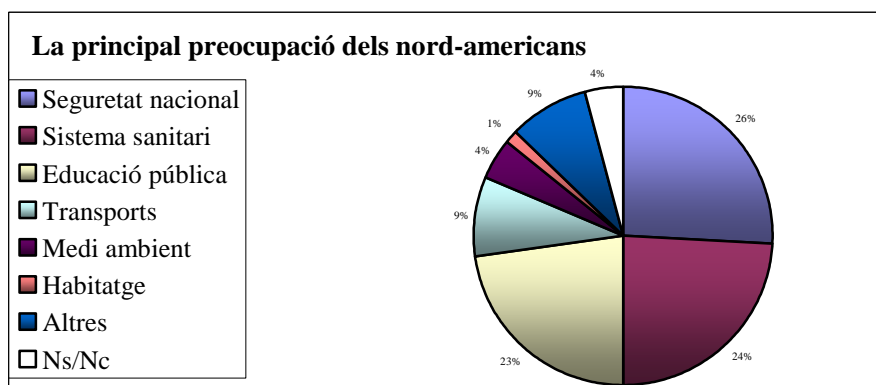
Les causes de la crisi es remunten als atemptats de l'11 de setembre. Els tipus d'interès van baixar considerablement com a incentiu pel consum. Mentrestant, els inversors van començar a invertir de forma massiva en immobles. L'especulació que es va començar a donar va provocar un ràpid augment de preus i, per tant, del deute de les famílies. Per tal de contenir la inflació, la Reserva Federal va començar a augmentar els tipus d'interès, de manera que va provocar un desequilibri entre l'oferta i la demanda considerable. A mitjans de 2005 va començar una davallada de preus arreu dels Estats Units, que es va intensificar l'any 2006 amb el tancament de moltes entitats hipotecàries i immobiliàries. Durant aquest període s'havien anat concedint hipoteques a persones

amb una baixa solvència i per tant, regides per un interès més alt del normal. Les entitats financeres van començar a invertir amb aquest deute, sovint en fons d'inversió i en la compravenda de divises. El problema és que moltes entitats no van analitzar correctament el risc que suposava la inversió d'uns diners que encara no tenien (normalment gestionat per petits bancs), en part perquè els tipus d'interès encara es mantenien relativament baixos. Amb l'augment dels tipus d'interès els deutes que els hipotecats tenien amb els bancs van augmentar, provocant que molts d'ells no els poguessin pagar. Ràpidament van començar les execucions d'hipoteques, que han anat augmentant mentre els crèdits que tenien els bancs amb molts dels seus clients han desaparegut. És per això que els inversors (incloent les entitats financeres) han invertit cada vegada menys, provocant una crisi de confiança i la caiguda progressiva de les borses. Mentrestant moltes empreses han fet fallida i milers de persones han perdut les seves cases.

El que sí que cal afegir és que moltes més persones demòcrates que republicanes aposten per un major intervencionisme estatal. Potser són aquests els que són més conscients de la necessitat de polítiques socials al país, on l'any 2005 37 milions de persones vivien sota l'umbral de la pobresa⁷¹. Ara bé, això no vol dir que siguin partidaris d'un estat del benestar com a l'Europa més desenvolupada. De fet, el propi Franklin Delano Roosevelt, pare del New Deal, sempre va voler deixar ben clar que no era partidari del benestar, i presidents més actuals com Bill Clinton, qui va intentar encapçalar la reforma sanitària nord-americana, sempre va presentar-se com un candidat de centre.

⁷¹ <http://www.usatoday.com>, article publicat el 30 d'agost de 2005.

Pregunta 18; Si us plau indiqui on creu que el govern hauria d'invertir més actualment.

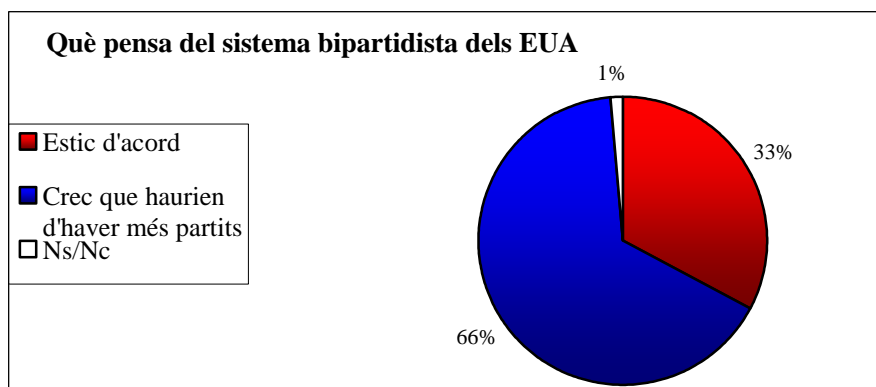
La obsessió que en els últims anys s'ha donat a la seguretat nacional podria ser traslladada al context de la Guerra Freda, on tant el govern com els mitjans de comunicació es van preocupar de sotmetre la població sota el perill d'una guerra nuclear que semblava immediata. Els atacs de l'11 de setembre propiciats per AlQaeda van significar per primera vegada en molts anys un atac als Estats Units. L'aparell polític de Bush va encarregar-se de dur a terme les accions necessàries per justificar tot el que s'esdevindria anys després, a base d'atemorir la població amb la idea de la guerra bacteriològica o les ja famoses armes de destrucció massiva. D'altra banda, entre republicans i demòcrates es produeix una gran disparitat; dels qui han escollit aquesta opció, el 94% eren republicans o conservadors mentre que el 6% eren demòcrates o progressistes. Així doncs, l'alarmisme ha calat molt més entre els republicans .

Com ja s'ha esmentat en pàgines anteriors, un altre gran problema dels Estats Units és el decadent sistema sanitari. Cap país desenvolupat té una sanitat tant privatitzada i amb tantes mancances com la nord-americana. Molts dels serveis estant coberts per entitats privades, i en alguns casos hi ha hospitals finançats per organitzacions no governamentals que han de fer la funció que no cobreixen els hospitals públics. Al contrari que la seguretat social europea, en la qual totes les empreses han de donar d'alta a tots els seus empleats, als Estats Units no és necessari. Existeixen dos grans programes sanitaris, Medicare i Medicaid (mireu la part de sanitat, pàg. 38), que cobreixen la tercera edat i les classes més baixes. També existeix el programa d'ajuda als veterans de guerra i als seus familiars i una altre creat durant l'Administració Clinton perquè tots els nens poguessin gaudir d'una assegurança

mèdica. Però encara avui la majoria de les famílies han de pagar-se una assegurança mèdica o una mútua per tal de ser atesos mèdicament. Ara bé, són els demòcrates els que més es preocupen per aquest tema; dels que han marcat aquest punt, el 88% ho eren. Les prioritats dels dos grans partits queden ben definides, ja que els elefants reclamen més intervenció en la seguretat nacional mentre que els ases ho fan en el sistema sanitari.

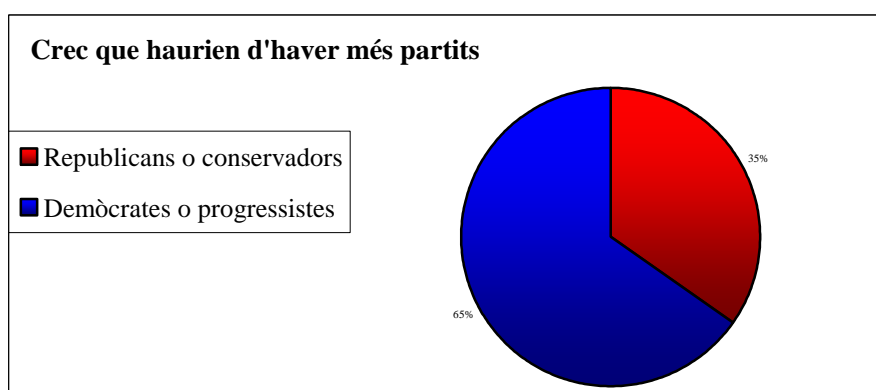
L'educació torna a ser un problema igual que la sanitat als Estats Units, ja que l'únic que s'ha estat fent aquests últims anys ha estat presentar nous programes, però que no resolen el problema ja que és la manca d'inversions la causant del seu estancament. En aquest cas però, val a dir que al haver tants estudiants que han respost l'enquesta, l'educació ha adquirit potser massa rellevància. Cal esmentar també que la manca d'infraestructures al país es deu, en part, als vuit anys que Ronald Reagan va ocupar la presidència. Van ser anys de liberalisme econòmic marcats per una manca d'inversions molt acusada per part del govern. És necessari tornar a fer una distinció entre republicans i demòcrates. Dels qui han marcat aquesta opció, els primers representen el 38% mentre que els segons un 62%.

Pregunta 19; què pensa del sistema bipartidista nord-americà?

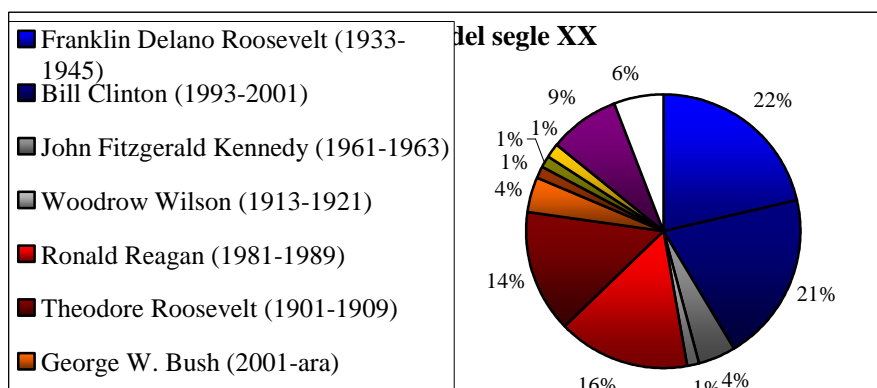
Que un 66% dels sondejats no estigui d'acord amb el seu sistema electoral, el qual afavoreix el bipartidisme, és molt notori. Al llarg de la història han hagut diverses iniciatives que semblava que farien acabar amb aquest model. Per exemple, a les eleccions de 1912, Theodore Roosevelt, qui va estar president dels Estats Units durant els anys 1901-1909, va presentar-se pel *Progressive Party* [Partit Progressista] a les presidencials, després de desaprovar la política del president republicà William Howard

Taft (1909-1913). Aquest partit tornaria a tenir un auge a les eleccions de 1924, però sense gaires èxits. A les eleccions de 1948 el *Dixiecrat*, el qual va sorgir del Partit Demòcrata, va obtenir alguns èxits en alguns estats del sud, ja que proposaven polítiques que defensaven l'estil de vida d'aquestes àrees. A les eleccions de 1968 el *American Independent Party* [Partit Independent Nord-americà] va obtenir molts vots que abans havien estat demòcrates, i actualment encara existeix. L'últim cas important va ser el de Ross Perot a les eleccions del 92 i del 96. Aquest multimilionari va autofinçar-se la campanya electoral amb uns objectius extremadament conservadors. Tots aquests mai van arribar a tenir gaires electors, tot i que alguns van aconseguir un gran nombre de vots. Es podria concloure que el país està condemnat al bipartidisme.

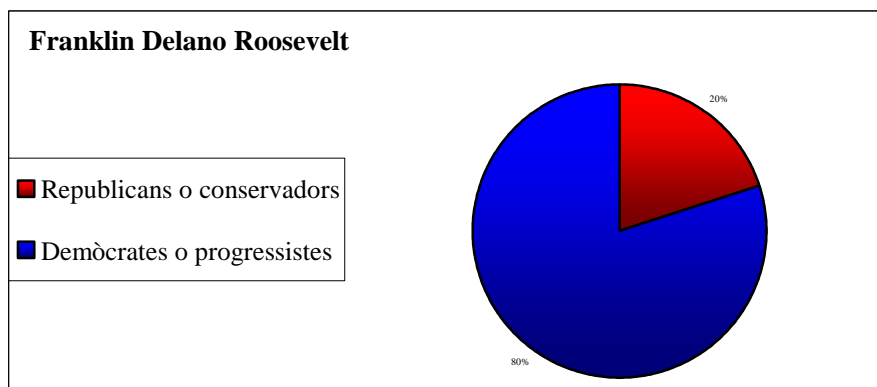

Sembla ser que són els demòcrates els que volen un canvi més que els republicans, Tot i que la diferència no és gaire rellevant. El que queda clar és que cap dels dos partits permetrà mai un canvi en el sistema electoral que trenqui el bipartidisme, perquè això significaria que amb el temps desapareguessin. Cal recordar que els candidats a les primàries de cada partit es presenten lliurement. Qualsevol nord-americà pot presentar-se a la primera volta des d'un partit complint uns requisits mínims. Després l'únic que ha de fer és aconseguir fons per finançar la seva campanya electoral i ser escollits candidats a les presidencials per arribar a la presidència dels Estats Units. Si es trenqués el bipartidisme es formarien partits amb unes bases ben definides, i no amb cúmulo d'ideologies que es contradiuen entre elles com està passant actualment.

Pregunta 20; al seu parer, quin és el millor president nord-americà des del principi del segle XX fins ara?

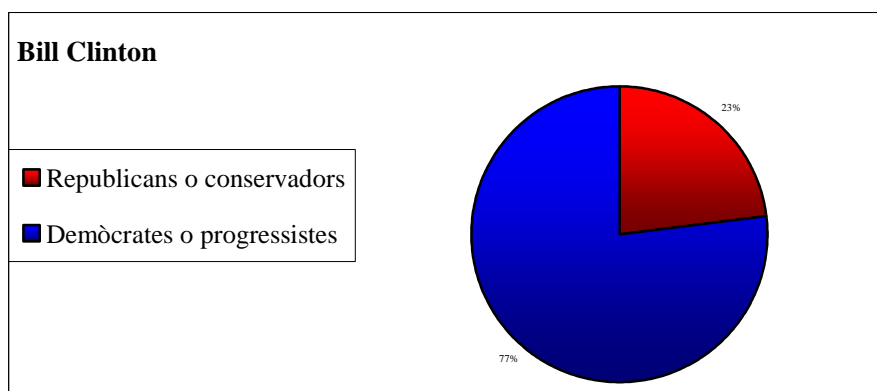

El 48% dels sondejats ha escollit un president demòcrata com el millor del segle XX mentre que només un 37% ha optat per un de republicà. Segons les dades obtingudes de l'enquesta es podria parlar de 4 millors presidents; Franklin Delano Roosevelt i Bill Clinton per part dels demòcrates, i Ronald Reagan juntament amb Theodore Roosevelt del bàndol republicà, sumant entre tots ells quasi tres quarts parts de totes les respostes. Tots els altres presidents tenen una representació mínima o simplement, no han estat ni esmentats.

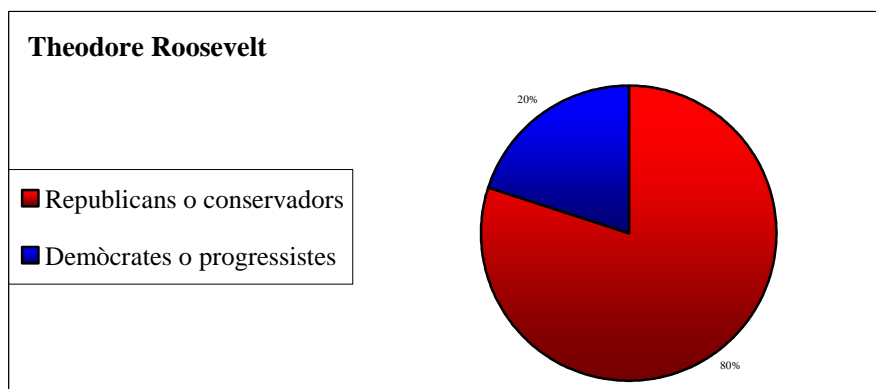

És curiós que el president més intervencionista de la història del Estats Units sigui el més ben valorat, si es té en compte que els nord-americans, com s'ha pogut veure en la pregunta 17, són més partidaris d'un sistema més liberal. Com era d'esperar hi ha més demòcrates que republicans que han escollit a Roosevelt, però tot i així, que

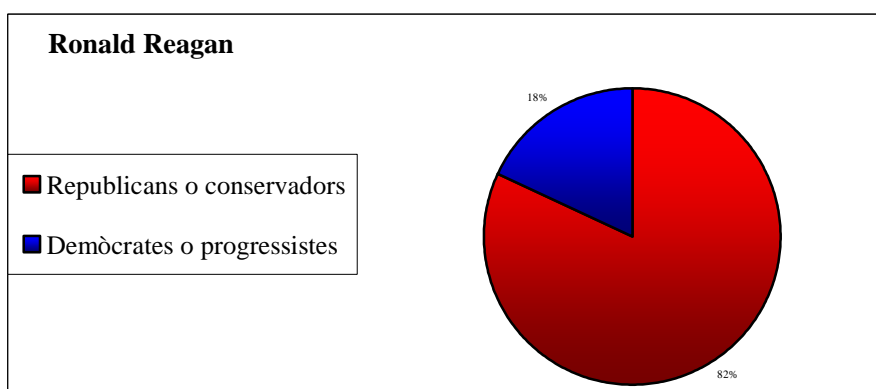
un 20% siguin republicans és prou considerable. I és que per molts nord-americans aquest president va aconseguir que el país tornés a ser el que havia estat anys enrere gràcies al famós New Deal. Tot i així, s'ha demostrat que va ser la II Guerra Mundial la que el va fer recuperar de la greu situació econòmica. De vegades s'ha mitificat massa aquest president, més encara tenint en compte que si hagués estat per Roosevelt mai s'hauria arribat al nivell d'intervencionisme que finalment es va donar, ja que van ser els seus consellers econòmics i sobretot, l'economista anglès John Maynard Keynes, els qui van recomanar una major participació de l'estat fos com fos.

El president Clinton també és un cas curiós, perquè si entre el demòcrates gaudeix de molt recolzament, entre els republicans se'l va acusar sempre per mentir en el cas Lewinsky. Potser és degut a aquesta oposició tant dura realitzada des del Partit Republicà que Clinton està actualment tant ben valorat per part dels demòcrates. Cal tenir en compte que Clinton va ser acusat injustament de frau en el cas Whitewater (mireu apartat Encobrimentts, escàndols i corrupció, pàg. 51), i que se li va fer una dura crítica pel cas Lewinsky. Tot i així, amb Clinton l'economia va recuperar-se, es va viure un període de certa estabilitat i es van aprovar algunes polítiques socials molt aclamades per les classes amb menys recursos.

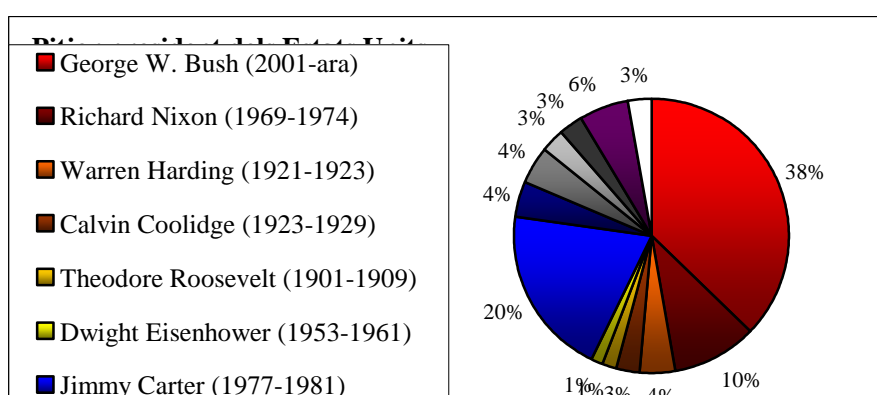
Theodore Roosevelt va ser un president que actualment està molt ben valorat tant per demòcrates com per republicans. Era una persona dura i decidida, i sempre va aprofitar el gran aliat mediàtic, la premsa, com un recurs per la seva acció política. Va ser un dels primers presidents dels EUA en regular vertaderament els trust. Fins i tot va arribar a prohibir-ne alguns. També va ser un gran defensor dels drets i la igualtat de tots els ciutadans nord-americans. En política exterior va destacar per l'acció de mediador entre el conflicte de Rússia i Japó, pel qual va rebre el Nobel de la pau, va iniciar la construcció del Canal de Panamà i va defensar la Doctrina Monroe de 1823, la qual no permetia la invasió dels europeus a Amèrica, exacerbant així el patriotisme d'un país que tenia poc més de 100 anys d'història.

Reagan va ser l'antagonista de Franklin Delano Roosevelt. Tot i així, alguns demòcrates el consideren el millor del segle XX, i és bastant comprensible. La dècada dels 70 és per molts nord-americans una etapa a oblidar; escàndols al govern, crisi econòmica i el que és pitjor, la pèrdua de dignitat amb el fracàs de Vietnam. Però després va arribar aquest president, i amb una política econòmica que exemplifica al

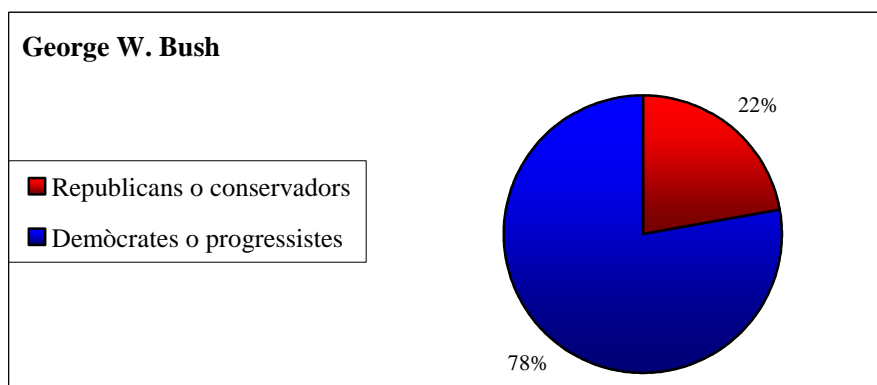
màxim el capitalisme, va aconseguir que el país tornés a viure en l'opulència econòmica. A més va fer retornar la dignitat al país quan la Unió Soviètica va acabar d'enfonsar-se, un triomf que popularment se li va atribuir a Reagan de manera errònia. Val a dir que al ser una enquesta realitzada a una classe mitjana-alta, molts dels enquestats el consideren un bon president per dur a terme una política fiscal molt liberal.

Pregunta 21; al seu parer, qui és el pitjor president des de principis del segle XX fins ara?

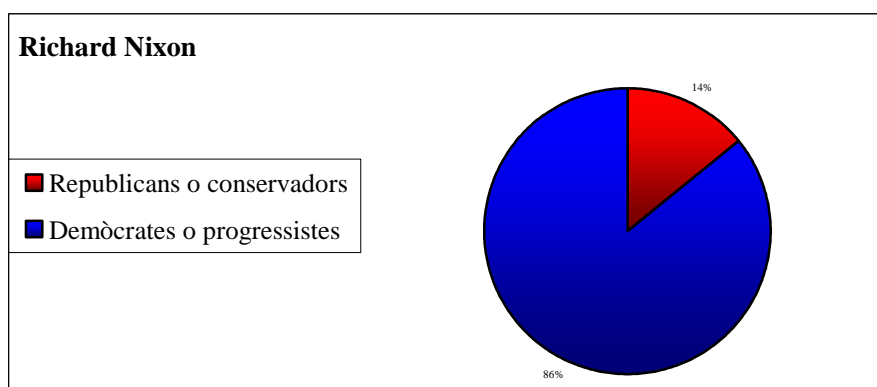

Com ja s'ha dit en pàgines anteriors, George W. Bush és un dels presidents pitjor valorats de la història. Tot i així aquestes dades són potser massa exagerades, ja que com que actualment encara presideix el país, la seva acció política està encara molt recent. Que un 57% dels enquestats considerin com pitjors presidents els republicans i que un 34% es decantin pels demòcrates, ja deixa clares les diferències. Entre els 3 pitjors valorats destaquen George W. Bush i Richard Nixon pel bàndol republicà i Jimmy Carter, demòcrata. Dels altres presidents només destriar alguns. L'administració del republicà Warren Harding (1921-1923) va ser acusada de corrupció en varis Departaments. De fet, aquest va morir d'un atac de cor poc després de saber-ho. Un altre cas és el de Bill Clinton (1993-2001), qui molta gent encara no ha perdonat el seu adulteri i la seva relació en un cas de corrupció que després va ser provat fals. També Franklin Delano Roosevelt ha estat mencionat per un 4% per de la població, i és que hi ha persones que encara consideren que el seu New Deal va empitjorar a la llarga l'economia del país. A banda d'això, val a dir que el New Deal va ser un programa molt

intervencionista per la delicada situació econòmica del país, no gaire ben vist per les classes més liberals.

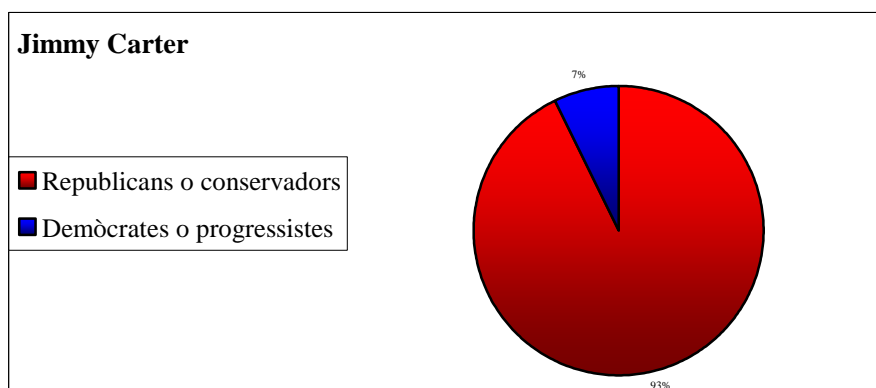
Les dades demostren que un 22% dels sondejats són republicans o conservadors, i és que definitivament George Bush sembla no representar el GOP. La seva política neoconservadora és la idea d'un col·lectiu minoritari, que probablement només arriba a una centena de persones, molts d'ells són herència de la filosofia política de Leo Strauss i de les ideologies sorgides a la cafeteria d'una universitat gratuïta de Nova York, el *City College*, on es reunien sovint grups de comunistes⁷². Alguns d'ells són molt famosos, com el senador republicà Henry M. Jackson, qui durant els anys 70 va donar un fort suport a la Guerra de Vietnam. Actualment es podria parlar de Paul Wolfowitz, qui va ser president del Banc Mundial fins l'any 2007 i també un dels *think tanks* [dipòsit d'idees]⁷³ de la Guerra d'Iraq, o de Richard Perle, membre de l'Administració del President durant l'etapa 2001-2003, i considerat també un *think tank*. Tots ells han tingut un gran poder polític, però això no els treu de ser una minoria.

⁷² Frachon, Alan i Vernet, Daniel. *La América Mesiánica*, ed. Paidós, pàg.50 i 132.

⁷³ Terme molt emprat als Estats Units i al Regne Unit, però que a Espanya no té tanta repercussió.

Com era d'esperar, més demòcrates que republicans han considerat a Nixon el pitjor president del segle XX als Estats Units. Aquest president va adonar-se que el país sencer va considerar més greu un encobriment que un delicte d'espionatge. Les mentides d'un dels presidents més aclamats abans que es descobrís el que havia fet van perjudicar la seva administració, arribant a un punt que el propi partit, juntament amb el Senat, van controlar el govern de tal manera que el van paraitzar. No va dimitir fins que el procés de cessament ja estava a les acaballes. Mentrestant s'havien revelat tot tipus d'escoltes realitzades des del seu despatx que encara el van convertir en un personatge més impopular. De fet avui dia George Bush es compara burlescament amb aquest president. I potser les estadístiques han determinat que són els demòcrates els que pitjor el consideren, però en aquest cas, tant els votants d'un partit com el d'un altre el consideren un mal president.

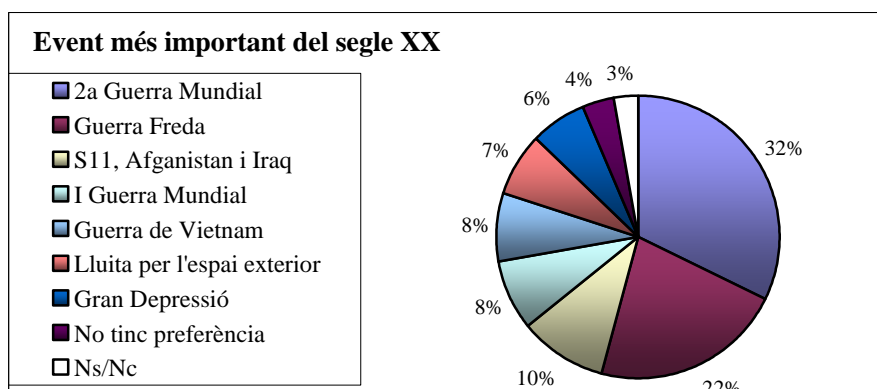

Jimmy Carter va ocupar la presidència dels Estats Units en un període molt convuls. Els nord-americans estaven decebut amb uns republicans que els havien enganyat i amb uns demòcrates que s'havien obsessionat amb una Guerra de Vietnam quan ja estava perduda. Carter va guanyar per un estret marge de vots, un 2'06% de diferència respecte el candidat republicà, Gerald Ford, però va emportar-se 294 electors davant dels 240 dels republicans⁷⁴. Amb un triomf electoral tant just, serien les seves accions polítiques les que determinarien la seva continuïtat a la presidència quatre anys més. Desafortunadament, una nova crisi del petroli, una mala informació als ciutadans en les seves polítiques, alguns escàndols de corrupció a l'Administració, la signatura del retorn del Canal de Panamà als panamenys i, especialment, la crisi dels ostatges d'Iran,

⁷⁴ <http://uselectionatlas.org>, eleccions de l'any 1976.

van ser alguns dels factors que van empitjorar la reputació d'aquest president, que havia semblat donar una guspira de confiança amb els seus objectius de pau mundial i estabilitat econòmica. Alguns demòcrates han defensat aquest president perquè l'oposició va ser en alguns moments molt dura. Precisament la majoria dels que han marcat a Carter com el pitjor president del segle XX són republicans.

Pregunta 22 i 23; quin dels esdeveniments/períodes de temps considera vostè més importants de la història dels Estats Units? Si us plau indiqui un altre.

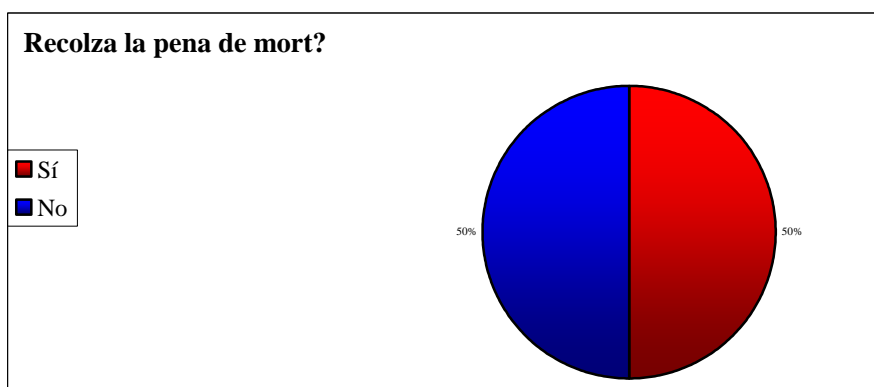

Pràcticament el 55% dels enquestats consideren la II Guerra Mundial i la Guerra Freda els períodes més importants. En tercera posició es troben les principals accions polítiques realitzades per l'actual Administració. Això demostra que el pànic sorgit després dels atemptats a les Torres Bessones ja no és tant intens com ho havia estat, tenint a més en compte que la majoria dels que han marcat aquesta opció són els més joves. Altres esdeveniments que també han estat seleccionats són la Guerra de Vietnam o la conquesta de l'espai. Tot i que Vietnam està en el context de la Guerra Freda, és de destacar que un 8% dels sondejats s'hagin decantat per aquesta opció i no per la que ho engloba tot, i això demostra que aquests 20 anys de conflicte van marcar la societat nord-americana molt profundament. Amb la lluita per l'espai exterior es torna a donar el mateix, ja que també es podria situar amb la Guerra Freda. En canvi la Gran Depressió no ha tingut la repercussió d'altres esdeveniments. És probable que això es degui a que l'esfondrament econòmic va ser un fet puntual i que pràcticament en la seva totalitat va afectar mentre governava un president, Franklin Roosevelt. Altres causes són potser la llunyania en el temps o l'eclipsi que li va fer la II Guerra Mundial.

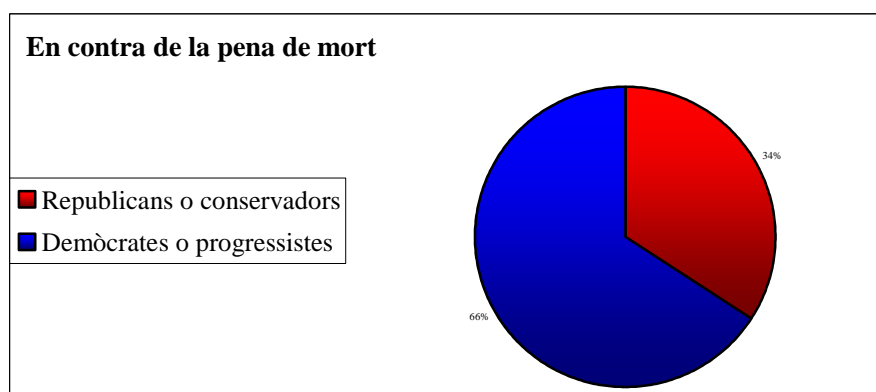
Pel que fa la II Guerra Mundial, cal comentar que gràcies a aquesta els Estats Units va tornar a ser el que era, una nació poderosa, rica, i amb una població que vivia relativament millor que la resta de països. Tots els estats aliats demanaven l'ajuda d'aquest, i no només militar, si no que durant gran part de la guerra, els anglesos, per exemple, van estar vivint dels crèdits nord-americans. Mentrestant, els Estats Units veia com tornaven a funcionar indústries, la població activa s'ocupava més que mai i el creixement econòmic assolía nivells de creixement que no es veien des de feia més d'una dècada.

Seguidament a la Guerra Mundial es va donar la Guerra Freda, un període marcat per demòcrates i republicans que lluitaven per una causa justificada; combatre el comunisme. Durant aquests anys es van crear les armes més potents mai conegudes, que després no es podrien utilitzar per les seves conseqüències devastadores, però que calia tenir per mostrar-se forts davant de l'enemic. Aquest període també va estar marcat pel terror, intensificat en moltes ocasions pels mitjans de comunicació. Als anys 50 els nord-americans estaven atemorits en gran part pel senador republicà Joseph McCarthy qui, a través de la ràdio, omplia de pànic les llars americanes acusant fins i tot de tenir un govern infestat de comunistes. Més endavant, durant la crisi dels míssils de Cuba, el país es va començar preparar per una possible invasió nuclear. Són anys marcats per la propaganda de les màscares de gas, refugis nuclears i simulacres d'emergència. És per això que durant anys es va donar la idea que el millor govern pels Estats Units era aquell qui millor contingués els comunistes. I en aquest punt tant votants demòcrates com republicans consideren aquesta època com la més important del segle XX.

Pregunta 24; està d'acord amb la pena de mort?

El tema de la pena de mort està d'actualitat als Estats Units. L'any 2006, 53 persones van ser sentenciades a mort als Estats Units, la 5a xifra més alta de tot el món⁷⁵. Tot i així ja s'estan prenent algunes mesures. Als anys 70 la pena de mort va ser declarada inconstitucional als Estats Units, però pocs anys després es va executar una persona. Des d'aleshores la pena de mort ha continuat vigent, excepte a Nova Jersey, que recentment ha declarat la seva abolició. És al nord-est del país que les execucions són mínimes, mentre que al sud encara són habituals. Es torna a donar la diferència entre el nord i el sud del país, que demostra quina de les dues àrees és més conservadora. De tota manera, encara 37 dels 50 estats dels EUA aproven la pena de mort⁷⁶. I és que hi ha estats on no està prohibida però que el seu codi penal no ho contempla com a càstig. A Europa, on la pena de mort està abolida des de ja fa uns anys, no es podrien tolerar mai unes xifres com les que es donen als Estats Units. A les enquestes es pot veure una clara divisió, però, entre demòcrates i republicans quina és la diferència?

La veritat és que les dades són sorprenents. Tot i haver més demòcrates que republicans en contra de la pena de mort, la diferència no és gaire remarcable. A la campanya electoral de 2004 els demòcrates van afirmar que no organitzarien cap esdeveniment a favor de la pena de mort⁷⁷. Amb això semblava haver un distanciament entre partits, però entre els seus votants queda clar que encara hi ha molta disparitat. L'organització *Democrats Abroad*, representant dels demòcrates nord-americans que

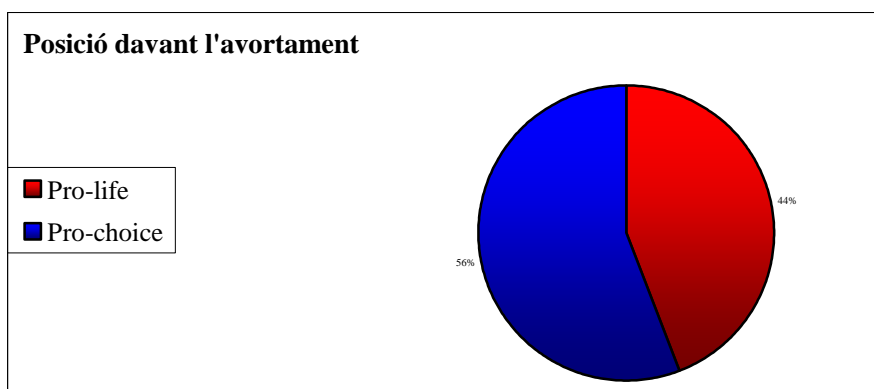
⁷⁵ Segons un informe d'Amnistia Internacional. Consultar-ho a <http://www.amnesty.org/es>.

⁷⁶ Informe anual sobre la pena de mort als Estats Units que es pot consultar a <http://www.death-penaltyinfo.org>.

⁷⁷ Segons el diari *The Nation*, article publicat el 27 de juliol de 2004. Es pot consultar a <http://www.thenation.com>.

viuen a l'estranger, ha escrit varis articles manifestant-se en contra de la càstig capital⁷⁸. Pel que fa els republicans, la majoria d'aquests aproven la pena de mort però, com és d'esperar, alguns dels seus votants no estan a favor d'aquesta mesura. Queda testat una vegada més que les diferències entre un partit i un altre no són gaire importants en alguns temes.

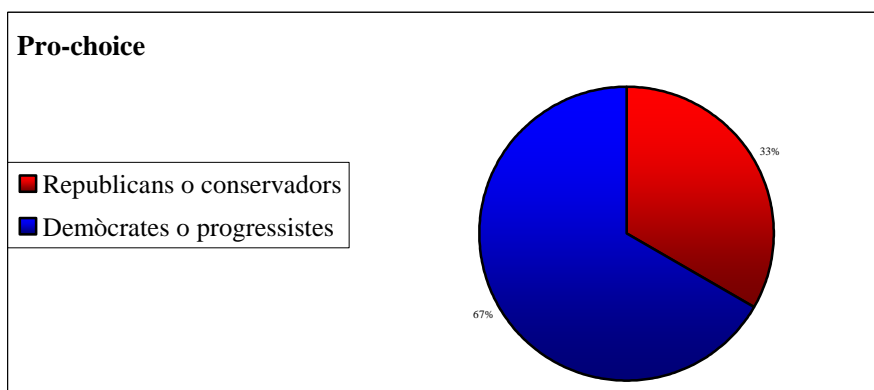
Pregunta 25; si us plau seleccioni què representa millor les seves conviccions pel que fa l'avortament.

Als Estat Units existeixen dues tendències generals pel que fa l'avortament. Un d'ells és el moviment *Pro-life* [Pro-vida], que està en contra d'algunes activitats bioètiques com l'eutanàsia o la investigació amb cèl·lules mare, però especialment se centra en la seva disconformitat a l'avortament. L'altre moviment és el *Pro-choice* [a favor d'escollir], el qual defensa els drets de la reproducció de la dona, per tal que aquesta pugui accedir a una educació sexual, tingui llibertat per emprar anticonceptius, i sobretot, la protecció legal de l'avortament. La història de l'avortament començà l'any 1973 en el cas Roe contra Wade, en el que Jana Roe va denunciar que el seu fill era producte d'una violació. Roe va guanyar el cas i, una vegada va néixer el nadó, va ser adoptat per una família. El ressò mediàtic que va esdevenir aquest cas el va portar fins el Tribunal Suprem, el qual va acabar legalitzant l'avortament a tots els estats, tot i que actualment alguns d'ells tenen restriccions. Anys després Jana Roe va admetre que la violació havia estat falsa, i que ho va fer per bons motius. De tota manera l'avortament continua permès. Els dos principals moviments nord-americans que es donen

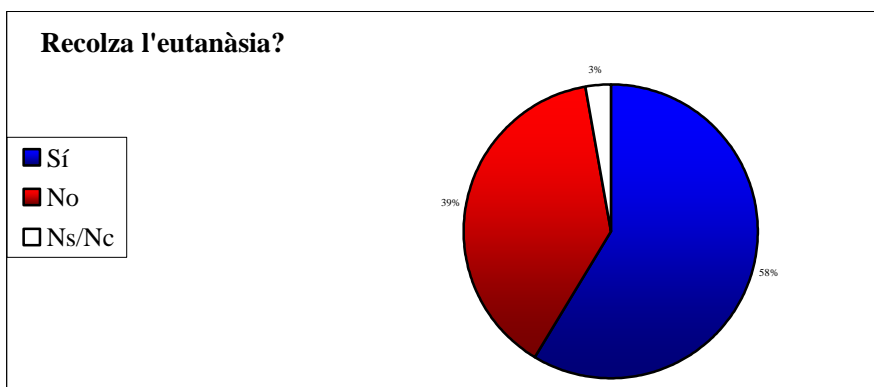
⁷⁸ Es pot consultar al web següent; <http://www.democratsabroad.org>.

actualment han sorgit a partir d'aquest cas, i el problema sobre l'avortament continua estan a ordre de dia.

Per aquells qui pensen que els demòcrates són partidaris a l'avortament, alguns d'ells no aproven aquesta mesura⁷⁹. Tanmateix, la gran majoria s'hi mostra a favor, especialment els seus candidats presidencials⁸⁰. Pel que fa als republicans, la gran majoria no aprova l'avortament, i proposen algunes ajudes per les famílies que no puguin fer-se càrrec d'un nadó. Tot i així aquestes dades determinen que un 33% dels que estan a favor són republicans. D'aquesta manera es dona de nou certa semblança entre partits.

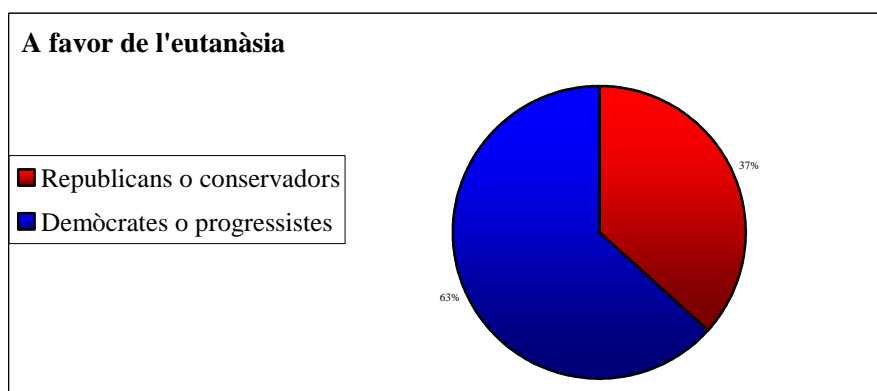
Pregunta 26; si us plau indiqui si vostè està a favor o en contra de l'ús de l'eutanàsia.

⁷⁹ Consulteu el web <http://www.democratsforlife.org>.

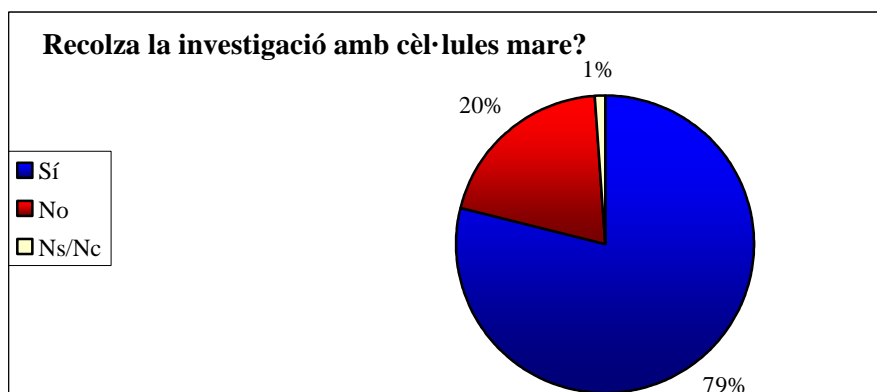
⁸⁰ Article publicat al *The Washington Post*, el 14 de desembre de 2004. Es pot consultar al web <http://www.washingtonpost.com>.

L'eutanàsia ha estat en els últims anys a ordre de dia en la política nord-americana. Actualment l'eutanàsia és legal als estats d'Oregon, Texas i a Califòrnia, però a la resta dels Estats Units encara està prohibida. De tota manera, un gran nombre de nord-americans la recolzen segons aquesta enquesta. De tota manera el problema esdevé quan s'han de fixar les pautes que limiten la seva aplicació. És aquí on els partidaris discernen. A més la procedència religiosa és un altre factor determinant, cosa que és un problema en un país on normalment els presidents es declaren religiosos.

Una vegada més es mostra una tendència més progressista dels demòcrates. Ara bé, un 37% dels republicans estan a favor d'aquesta iniciativa. De fet hi ha pocs països al món on està legalitzada, com a Suïssa o als Països Baixos. Així que tot i que sigui en molt pocs estats, és tota una fita política la seva aprovació.

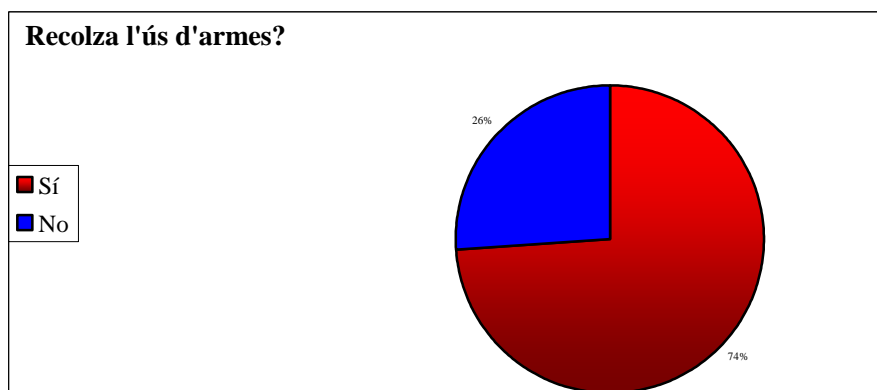
Pregunta 27; si us plau indiqui si està a favor o en contra de la investigació amb cèl·lules mare

La despesa federal destinada a la investigació amb cèl·lules mare és als Estats Units mínima. Els problemes morals que planteja ha provocat un poc interès a l'Administració. L'any 1969, amb la primera fecundació in vitro es va donar el tret de sortida a la seva aplicació. Anys després, els president Clinton va acceptar el finançament estatal amb algunes excepcions, que el president Bush va acabar ampliant. Per tant és la inversió privada la que permet una recerca mínimament acceptable.

Com es pot veure, els nord-americans recolzen en gran majoria la recerca d'aquestes cèl·lules. Ara bé, quina és la proporció per partits? Dels que estan a favor, el 63% són demòcrates o d'altres partits progressistes mentre que el 37% restant són republicans. Es podria dir que la proporció és mitjanament normal. Ara bé, cal admetre que els que han mostrat el seu desacord són majoritàriament republicans (86%). Per tant en aquest cas sí què hi ha una clara diferència entre un partit i un altre.

Pregunta 28; si us plau, indiqui si està a favor o en contra de l'ús de les armes

Com ja s'ha esmentat amb anterioritat, la cultura de les armes està molt estesa als Estats Units per haver-se considerat una característica més del liberalisme propi de la seva societat. Si es compara amb la pregunta número 11, en la qual un 53% ha determinat que no té armes, no significa que no estigui a favor del seu ús a nivell particular. És evidentment una dada intolerable en un país europeu però que si s'estudia una mica la història dels Estats Units, especialment la conquesta de l'oest, es poden explicar i justificar les dades obtingudes.

Es torna a donar una situació similar a l'anterior; entre els que estan a favor, un 33% són demòcrates davant del 67% de republicans. Ara bé, dels que estan en contra, el 89% són demòcrates. Això significa que hi ha una disparitat considerable entre

republicans i demòcrates pel que fa aquest tema. Com ja s'ha dit anteriorment, entitats com l'Associació Nacional de Rifle recolzen primordialment els republicans, però tot i així, també existeix una bossa de demòcrates a favor del seu ús que no s'ha de menysprear. Al ser una població que s'allotja sobretot en àrees suburbanes, la menor seguretat que hi pot haver és un altre factor determinant en un país que sembla estar regit per la por.

5. Conclusions finals

Després de tots els estudis realitzats s'arriba a una conclusió que és molt difícil de determinar. S'ha aconseguit veure què pensa la societat nord-americana sobre el seu sistema polític, però el que potser ha quedat una mica diluït és la comparació entre ambdós patits. Les seves diferències són molt apreciables en política interior i també segons el que pensen la majoria dels sondejats. És per això que cal realitzar una exhaustiva conclusió per obtenir una resposta clara i entenedora.

Caldria reflexionar per què les respostes obtingudes no s'han associat a les que en un principi vaig donar a la hipòtesi del treball. Aleshores havia conclòs, prèvia recerca, que entre els dos partits no hi havia gaires diferències. Probablement va ser el desconeixement d'un país i d'un sistema polític molt complicat d'estudiar, i torno a fer especial incidència en el poc que sabem dels Estats Units a la resta del món a nivell general en els seus afers domèstics. Un altre motiu és el seu aïllament, que moltes vegades l'ha fet immune de les noves tendències ideològiques, com el socialisme o l'anarquisme d'anys enrere.

Un altre aspecte que cal tenir en compte és la influència predominant del liberalisme, que fa caure en l'error de veure a dos partits molt similars per partir d'una mateixa base, i aquesta és potser la gran equivocació. A Europa, els partits són diferents perquè provenen de distintes arrels, però als Estats Units tant demòcrates com republicans ho són d'una mateixa i comparteixen diferències. És precisament per haver realitzat aquest projecte des d'un punt de vista molt europeu, si bé no és recomanable parlar d'un lloc d'on un no és utilitzant el seu punt de vista, que s'han realitzat comparacions ideològiques i polítiques en detriment de les nord-americanes.

Al ser un sistema bipartidista també cal fer distincions entre presidents d'un mateix partit. Hi ha que són més progressistes i altres que més conservadors, de manera que és una altre factor a considerar i que ha dificultat encara més les conclusions del treball. És així com les postures més progressistes del Partit Demòcrata es desmarquen de qualsevol similitud amb el GOP i les més conservadores dels republicans ho fan de les dels ases.

És necessari distingir entre els diferents períodes històrics analitzats, ja què no és el mateix parlar dels republicans durant els anys 20 que durant els dels anys 70, si més no perquè el context històric és completament distint. Sembla ser que després dels

feliços anys vint es van donar dues vies majoritàries sobre com administrar els afers econòmics del país; la intervencionista i la menys intervencionista. De tota manera no sempre un partit s'ha apropiat exclusivament d'una d'aquestes dues concepcions. En canvi pel que fa en política exterior es podrien diferenciar tres etapes: l'imperialisme de la primera meitat del segle XX, exceptuant els períodes que comprenen les dues Grans Guerres; la Guerra Freda i per últim les relacions exteriors de després de la caiguda del mur, amb uns interessos completament diferents. Durant tots aquests períodes s'han donat diferents posicions, ja que potser en els dos primers, demòcrates i republicans no es diferenciaven gaire, mentre que després de la caiguda del bloc comunista han sorgit nous punts de vista que en alguns casos han dividit les dues formacions.

A la vista de les properes eleccions caldrà veure si la tendència de diferenciació política que s'ha anat donant durant els últims anys continuarà. D'una banda tot sembla indicar que sí, si bé tenim en compte que fins ara els candidats demòcrates amb més oportunitats de guanyar són els més intervencionistes i entre els republicans alguns són tant o més conservadors com Bush. A més, si hagués un triomf demòcrata, cabria la possibilitat de ser un avenç per les dones o pel col·lectiu afroamericà.

Així doncs es podria determinar que entre republicans i demòcrates hi ha semblances i diferències, i que això depèn de tots els aspectes anteriorment esmentats. De tota manera cal afegir que la recerca ha estat prou fructífera per poder arribar a unes conclusions finals que, tot i que no s'associïn a les meves creences inicials, han donat un resultat prou satisfactori.

6. Agraïments

En primer lloc vull dir que és ara quan el treball ha arribat a la seva fi que un pot veure l'àrdua feina realitzada durant els últims mesos. També és un moment per agrair a totes aquelles persones que m'han prestat la seva ajuda que, per petita que hagi estat, no vol dir que sigui menys important.

Val a dir però que el primer agraïment no és igual que la resta. Vull fer una especial menció a Montserrat Pantaleon, de qui he obtingut part de la documentació d'aquest treball i amb qui he passat molt bons moments cada vegada que ens veiem per parlar del treball. Forma part d'un dels pilars del treball i és per això que t'ho agreixo.

Antoni Aparicio ha estat també un pilar; l'informàtic. Gràcies a ell aquest treball disposa de quaranta planes dedicades a les enquestes obtingudes a través de la xarxa. Aquestes pàgines són en gran part teves.

No puc oblidar tampoc la inestimable ajuda de la meva cosina Cristina Soler i del seu marit Ciro qui, des de Nova Jersey sempre han accedit a respondre a tots els meus dubtes.

Esmentar també a Andrew Davis i a Jill Simon. Van accedir sense cap problema a les entrevistes i van respondre molt amablement a les meves preguntes. La vostra ajuda també ha estat inestimable.

Hi ha setanta persones que tot i que no puguin llegir aquestes línies, els hi agraeixo que hagin contestat a la meva enquesta realitzada a través de la xarxa. He de reconèixer que no era un formulari a contestar en dos minuts, i és per això que són dignes de pertànyer en aquesta llista.

Agrair a Montserrat Casals la seva contribució i el seu interès per la bona marxa del projecte.

No puc acomiadar-me sense donar les gràcies a Josep Senan per haver-me assessorat en aplicacions informàtiques.

Per últim, dir que potser he deixat de nomenar algú. Si és així no se li ha de donar gaire importància, ja que molt probablement ho he oblidat. És per això que dono les gràcies en general a totes aquelles persones que m'han motivat a seguir amb un treball com aquest.

Alex Alvarez

7. Bibliografia

7.1. Llibres

- Asimov, Isaac, *Los Estados Unidos desde la Guerra Civil hasta la Primera Guerra Mundial*, Alianza Editorial, 2006.
- Chomsky, Noam, *Actos de agresión*. Editorial Crítica, 2000.
- Frachon, Alain i Vernet, Daniel, *La América Mesiánica. Los orígenes del neoconservadurismo y las guerras del presente*, editorial Paidós, 2006.
- *Gran Atlas Histórico Planeta*. Editorial Planeta, 1998.
- *Gran Larousse Català*. Editorial Planeta, 1996.
- Hayek, Friedrich A., *Camino de servidumbre*. Alianza Editorial, 2003.
- *Història del món contemporani*. Editorial Vicens Vives, 2006.
- Kennedy, David, *Entre el miedo y la libertad*. Editorial Edhasa, 2005.
- Landreth, Harry i Colander, David, *Historia del pensamiento económico*. Editorial Mc Graw Hill, 2006.
- Moore, Michael, *¡Todos a la calle!* Ediciones b, 2004.
- Moore, Michael, *¿Qué han hecho con mi país, tío?* Ediciones b, 2004.
- *Nova Enciclopèdia Temàtica Planeta*. Editorial Planeta. 1989.
- Palmer, R. Cotton, J., *Historia contemporánea*. Editorial Akal textos, 1981.
- Patterson, James T., *El gigante inquieto. Estados Unidos de Nixon a G. W. Bush*. Editorial Crítica, 2006.
- Powaski Ronald, *La Guerra Fría. EEUU y la URSS desde 1917 hasta 1991*. Editorial Crítica, 2000.
- Touchard, Jean. *Historia de las ideas políticas*. Editorial Tecnos 1981.

7.2. Pàgines federals, d'organismes públics i polítics dels Estats Units

- <http://americanresearchgroup.com>
- <http://blackpast.org>
- <http://clinton5.gov>
- <http://faculty.nwc.edu>
- <http://justfacts.com>
- <http://memory.loc.gov>
- <http://millercenter.virginia.edu>
- <http://scstatehouse.net>
- <http://uselectionatlas.org>
- <http://usgovinfo.about.com>

- <http://www.aces.edu/>
- <http://www.amnesty.org/es>.
- <http://www.bls.gov>
- <http://www.census.gov>
- <http://www.deathpenaltyinfo.org>
- <http://www.democrats.org>
- <http://www.democratsabroad.org>
- <http://www.democratsforlife.org>
- <http://www.elections.org.nz>
- <http://www.environmentaldefense.org>
- <http://www.historyofeducationinfo.com>
- <http://www.globalsecurity.org>
- <http://www.gop.com/>
- <http://www.gp.org>
- <http://www.hillaryclinton.com>
- <http://www.learningcurve.gov.uk>
- <http://www.lp.org/>
- <http://www.military.com>
- <http://www.mittromney.com/>
- <http://www.nd.edu>
- <http://www.nsf.gov/>
- <http://www.pbs.org>
- <http://www.sp-usa.org>
- <http://www.unicef.org>
- <http://www.usaelectionpolls.com>
- <http://www.usdoj.gov>
- <http://www.vietnam-war.info>
- <http://www.whitehouse.gov>
- <https://www.cia.gov>

7.3. Mitjans de comunicació

- <http://abcnews.go.com>
- <http://thinkprogress.org>
- <http://www.adn.es>
- <http://www.dailymotion.com/>
- <http://www.elmundo.es>
- <http://www.elpais.com>.
- <http://www.gallup.com>
- <http://www.reuters.com>
- <http://www.-thenation.com>
- <http://www.usatoday.com>
- <http://www.washingtonpost.com>

7.4. Altres pàgines

- <http://www.acronet.es>
- <http://www.antorcha.org>
- <http://archive.tri-cityherald.com>
- <http://www.cibernous.com>
- <http://cloudnet.com>
- <http://encarta.msn.com>
- <http://www.eleutheria.ufm.edu>
- <http://my3q.com>
- <http://thales.cica.es>
- <http://www.bellaonline.com>

- <http://www.biliojurídica.org>
- <http://www.biografiasyvidas.com>
- <http://www.echeat.com/>
- <http://www.filosofia.net>
- <http://www.heritage.org>
- <http://www.historiasiglo20.org>
- <http://www.ife.org>
- <http://www.kshitij.com>
- <http://www.latinamericanstudies.org>
- <http://www.lucidcafe.com>
- <http://www.mb-soft.com>
- <http://www.ministeriosprobe.org>
- <http://www.proyectosalohogar.com>
- <http://www.samizdata.net>
- <http://www.skepticfiles.org/>
- <http://www.snowcrest.net>
- <http://thales.cica.es>
- <http://www.wikipedia.es>
- <http://www.wikipedia.com>

Ases i Elefants

Anàlisi sobre la ideologia del Partit Demòcrata i Republicà nord-americans